

FEJÉR

KOMÁROM-ESZTERGOM

VESZPRÉM

REGIO REGIA

A KÖZÉP-DUNÁNTÚL ÉRTÉKTEREMTŐINEK MAGAZINJA

Hédl Sándor,

a Bakony Elektronika Kft. ügyvezető-tulajdonosa

Riport a
versenyképességről
II. rész

Új gyárigazgató
az AGC-nél

Dunaújváros,
a jövő városa

ROTÁCIÓ
KFT Tata

**ÚJRA ITT A
ROTÁCIÓ EXPO!**

XXVII. ROTÁCIÓ EXPO

**Időpont: 2019. március 7-8-9.
Nyitva tartás: mindhárom nap 8 - 16 ÓRÁIG!**

Készüljön a tavaszra a Rotáció Expón akciósan vásárolt minőségi kerti gépekkel!
A résztvevők között a magyar gyártók és forgalmazók mellett külföldi márkakereskedők is vannak.

A KIÁLLÍTÁS TÉMAKÖREI:

mezőgazdasági gépek, traktorok (Winea, Cabrio, Vega),
egytengelyes kistraktorok + adapterek (Terra Vari gépcsald),
erdészeti gépek (Stihl),
kertészeti gépek,
kapálógépek és adaptereik, magas-gazvágók (AS Motor termékei)

A KIÁLLÍTOTT TERMÉKEKET AKCIÓS ÁRON A HELYSZÍNEEN MEG LEHET VÁSÁROLNI!

ÚJ HELYSZÍN!!!
A Rotáció Kft. telephelye (Tata, Bacsó B. u. 39/A)

Még várják a gázipari szakemberek jelentkezését az áprilisi szakmai találkozóra

27. DUNAGÁZ Gázipari Konferencia

A DUNAGÁZ Gázipari Oktatási és Minősítő Zrt. immáron 27. alkalommal rendezi a DUNAGÁZ Gázipari Konferencia és Kiállítást. Az idei eseménynek is a Thermal Hotel Visegrád**** ad otthont, április 16-17-én. A szervező bizottság egyik tagját, dr. Szunyog Istvánt, a Miskolci Egyetem Kőolaj és Földgáz Intézetének egyetemi docensét kértük, hogy vázolja fel röviden az idei konferencia főbb irányvonalait.

NAPRAKÉSZEN A GÁZIPAR ÚJDONSÁGAIRÓL

– A DUNAGÁZ Gázipari Szakmai Konferencia Szervező Bizottsága az aktuális konferencia programjának összeállításakor rendszerint áttekinti, hogy a legutóbbi találkozó óta milyen, a szakmát jelentősen érintő változások történtek, illetve milyen újdonságok születtek. Az a cél lebeg mindig a szemünk előtt, hogy a szakmai közönséget az aktualitásokról informáljuk. Olyan tudnivalókat szeretnénk átadni, amelyeket az itt megjelenő cégek, intézmények képviselői, munkatársai a napi gyakorlatban is hasznosítani tudnak. Éppen ezért igyekszünk olyan előadókat felkérni, akik a felmerülő kérdésekre, változásokra, újdonságokra napra kész válaszokat, útmutatást, tanácsot tudnak adni. Megoldásokat kínálunk tehát a gázipari szakmát érintő problémákra, válaszokat a szakembereket foglalkoztató kérdésekre.

AKTUALITÁSOK SZEKCIÓ

– A 2019. évi DUNAGÁZ Gázipari Konferencia programja is ezt a törekvést tükrözi. Három szekcióba foglaltuk össze mindazt, amit szeretnénk megmutatni. A konferencia első napján, délelőtt az Aktualitások

szekcióban a földgáziparral átfogóan foglalkozunk, beleértve a Nemzeti Közművek jövőképét, a hazai és a Közép-európai gázellátás biztonságát, a földgáz nemzeti energiastratégiában betöltött szerepét, és a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (mint a gázipar szabályozó hatósága) jövőbeni feladatait. Tehát a nagyobb léptékű témákra, a gázipar átfogóbb, jelentősebb változásaira fókuszálunk.

A RENDSZERÜZEMELTETÉS FELADATAI

– A konferencia délután a Rendszerüzemeltetési szekcióval folytatódik, értelemszerűen az ilyen tevékenységet folytató cégek problémáihoz kapcsolódik, ezekre próbál megoldást találni. Ilyen témák például a kiskészletű földgázmezők termelésbe állíthatósága, vagy a gázipari műszaki biztonsági szabályozást érintő változások, illetve annak vizsgálata, hogy ezek milyen hatással vannak az elosztói engedélyesekre, hogyan nyilvánul meg mindez a mindennapi gyakorlatukban.

EGY KIS TECHNIKATÖRTÉNET ÉS SOK HASZNOS INFORMÁCIÓ

– A harmadik szekció a konferencia másnapján lesz, az ide sorolt előadások a földgáz

felhasználásához köthetőek. Minden évben kiemelt téma a Gázipari Konferencián a technikatörténet, mert fontosnak tartjuk, hogy felelevenítsük a gázipar történelmét, ápoljuk hagyományait, nyomon kövessük a technika, a technológia fejlődését. Két előadás is ide kapcsolódik: egyrészt folytatjuk a gázgyárak jubileumi sorozatát, ezúttal a 150 éves Győri Gázgyárra emlékezve, illetve lesz egy előadás is a konvektorokról, a kezdetektől egészen napjainkig áttekintve ezeket a készülékeket.

– Ugyancsak nagy érdeklődésre tarthatnak számot a gázkészülékek és a belső levegő minőségének kapcsolatát vizsgáló előadások, melyek a készülékekből a levegőbe jutó szennyeződések hatásait vizsgálják majd.

MÉG LEHET JELENTKEZNI!

– Persze mindez csak ízelítő mindabból, amit a kétnapos DUNAGÁZ Gázipari Konferencia kínál. Minden gázipari szakembernek ajánlani tudom a részvételt, hiszen hazai viszonylatban egyedülálló, és rendkívül nívós eseménye ez a gáziparnak.

–NAPSUGÁR

Regio Regia

A Közép-Dunántúl értéktérítőinek magazinja
XIX. évfolyam 138 szám
http://www.regioregia.hu

Kiadja:

Regio Regia Nonprofit Kft.
2800 Tatabánya, Táncsics u. 51.
info@regioregia.hu
Telefon/Fax: 34/310-971

Felelős kiadó: Cseh Teréz, ügyvezető igazgató
Főszerkesztő: Veér Károly

Munkatársak:

Cseh Teréz, Dévényi Zsóka, Dr. Göde Andrea,
Herendi Judit, Horváth Rozália,
Kiss T. József, Mazán Tibor,
Mórocz Károly, M. Tóth Sándor,
Nagy Péter, Réz Napsugár, Süle Ádám,
Taizs Gergő, Tárnay Olivér

Szerkesztőségi asszisztens:

Dr. Révészné Dévényi Zsóka

Fotó: Cseh Teréz, Dr. Göde Andrea,
Kiss T. József, Mazán Tibor, MTI
Címlapfotó: Veér Károly

Nyomdai előkészítés:

KEM-Bridge Net, Tatabánya

Tördelőszerkesztő: Veér Zoltán**Nyomda:**

Pátria Nyomda
1117 Budapest, Hunyadi János út 7.
www.patria.hu

A lapban megjelent hirdetések és PR-cikkek
tartalmáért a szerkesztőség nem vállal felelősséget!
HU-ISSN: 1785-7074

E havi interjúinkból ajánljuk:**Négyesfogat a Grabarics élén II.****20. oldal**

A Grabarics Építőipari Kft. nem csak alapításának jeles évfordulóját ünnepelte a közelmúltban, de emellett jelentős szervezeti átalakításon ment keresztül. A társaság cégtulajdonosát egy négy fős vezetői kabinet mentesíti a cégvezetés napi feladatai alól. A „négyesfogat” tagjait lapszámról lapszámra haladva mutatjuk be Önöknek. Ezúttal az Operatív Osztály vezetőjével, Gréczi Milán, operatív igazgatóval ismerkedhetnek meg.

Az „új” egységes márkanév: CELO**26. oldal**

A spanyol központú nemzetközi kötőelem- és rögzítéstechnikai gyártó, a CELO egy arculatfrissítéssel egybekötve egységesíti termékei elnevezését, megjelenését és logóját. Ennek apropóján beszélgettünk a Tatabánya Ipari Parkban működő CELO Hungária Kft. vezetőjével, Béres Krisztiánnal.

Horizontot az önkormányzatoknak!**30. oldal**

Csupán néhány hónap választja el az önkormányzatok képviselő-testületeit a választásoktól, és sok építési jellegű feladat várna még megvalósításra. Lehetetlennek tűnő feladatok ezek, éppen ezért érdeklődéssel hallgattam Dienstmann Tamás, a Horizont Globál Kft. ügyvezető igazgatójának gondolatait. Kétszer-háromszor gyorsabb, olcsóbb, energiatakarékosabb épületek, úgy, hogy a helyi, kisebb építőipari vállalkozásokat hozza helyzetbe.

Kiemelt egyesület lehet a TSC**50. oldal**

Jó néhány évvel ezelőtt a magyarországi sportegyesületek nagyon rossz anyagi helyzetben voltak. A kormány 6-7 éve a hat kiemelt budapesti nagy egyesületet (Honvéd, BVSC, MTK, FTC, Dózsa, Vasas) konszolidálta, átvállalta az adósságállományát, illetve egyévi több 100 milliós működési támogatást szavazott meg a sporttörvényben deklarálta. Sámuel Botond, TSC ügyvezető elnöke abban bíz, hogy a tatabányai egyesület is bekerülhet a kiemelt vidéki sportklubok közé.

T A R T A L O M**LAPINDÍTÓ**

27. DUNAGÁZ Gázipari Konferencia 3. oldal

Vár a Transintertop, azaz a TIT-Bistro.....6. oldal

GAZDASÁG, VÁLLALKOZÁS

Kitüntették Niels Due Jensent 7. oldal

Visszazuhanás, vagy esély a felzárkózásra.....8-15. oldal

Hédl Sándor, a nyughatatlan feltaláló 16-17. oldal

Kitüntették a KEM-i VOSZ titkárt..... 18. oldal

KISZÖV Szakmai konferencia 19. oldal

Kisvállalkozások innovációs képességének támogatása... 19. oldal

Négyesfogat a Grabarics élén II..... 20-21. oldal

Tanműhely- és virtuális cella-avató 22-23. oldal

Tisza-Kiss László az egyéni felelősségben hisz 24-25. oldal

Az „új” egységes márkanév: CELO.....26-27. oldal

Havallant István ismét Év vállalkozója díjat kapott.....28. oldal

ÖNKORMÁNYZAT

Projektnyitó Dadon 29. oldal

Horizontot az önkormányzatoknak!.....30-31. oldal

Új típusú versenyelőnyök

A Regio Regia magazin azon túl, hogy jó vállalkozói, önkormányzati, civil példákat tár olvasói elé, olykor-olykor igyekszik, hogy egy-egy témát mélységében is feltárjon. Előző számunkban már szó esett egy nagy ívű riport keretében a vállalkozások versenyképességének mai helyzetéről. Nos, az írás folytatódik, ezúttal konkrét ötleteket nyújtanak tapasztalt vállalatvezetőink, szakembereink a KKV-knak, hogy milyen új típusú versenyelőnyöket használhatnak ki eredményes működésük érdekében. Reméljük, mindenki megtalálja a saját érvényesüléséhez illeszthető „receptet”!

Lesz szó aztán azokról, akik sok-sok éves munkájuk elismeréseképpen állami kitüntetésben részesültek. Az ő életpályájuk, felfogásuk is sok tapasztalattal szolgál. Önkormányzati partnereinkkel lassan át kell tekintenünk az elmúlt öt évet, hiszen lejár a ciklus, ősszel új választások lesznek. Vajon sikerült-e kitűzött céljaikat teljesíteni? Megvalósultak-e a beígért fejlesztések? Erről is olvashatnak lapunkban.

Ismét voltunk rendezvényeken, együtt örültünk a kulturális, gazdasági vagy sportsikereknek. A Közép-Dunántúl ezen a téren is jól teljesített, elmondhatjuk, hogy az ország, sőt közvetlen szomszédaink térségei között is a legjobbak között vagyunk.

Legyen velünk továbbra is az erő, fejlődjünk, építkezzünk, szépítkezzünk. Ehhez kíván kitartást és sok szerencsét kollégái nevében is a főszerkesztő:

VEÉR KÁROLY
FŐSZERKESZTŐ

T A R T A L O M

Ciklusértékelő dr. Áldozó Tamással.....	32. oldal
Évről évre szebb környezetben élhetnek.....	33. oldal
Tata tovább építkezik.....	34. oldal
Csót összkomfortos település.....	35. oldal
A jövő városát építjük.....	36-37. oldal
Adony stabil lábakon áll.....	38. oldal
Hamarosan fürödhethetünk az új strandon.....	39. oldal
VII. Vámosi Lencse- és Hurkafesztivál.....	40-41. oldal
A városfejlesztésért felelős szakembereket várják.....	42. oldal

KINCSKERESŐ

Musicz László kapta az „Év Mérnöke” díjat.....	43. oldal
Magas a mérce a Kodolányin.....	44.-45. oldal
Danis Lídia kapta az elismerést.....	46. oldal
Fehérváriak a Nemzeti Színházban.....	47. oldal
Átadták a Kultsár megújult épületét.....	48. oldal
Célegyesben a Dunai GeoTúra Projekt.....	49. oldal
Kiemelt egyesület lehet a TSC.....	50. oldal

Nyitott, impozáns és igényes a környei „kamionos” étkezde

Vár a Transintertop, azaz a TIT-Bistro

Környét Oroszlány-Székesfehérvár felé elhagyva, nem lehet nem észrevenni a Transintertop Kft. telephelyét, az „elegáns egyenruhába öltözött” kamionokat, az új raktár és irodaépületet. Köztük megbújva található a TIT Bistro, mely minden éhes vándornak – vagy épp helyben lakónak – finom falatokat ígér. A vadonatúj gyorsétkezdében Csiki Tamással, a Transintertop Kft. ügyvezető igazgatójával, Bódai Gabriellával, a TIT Bistro üzletvezetőjével, illetve Vad Miklós mesterszakáccsal beszélgettem. Eközben a csábító illatok, az étvágygerjesztő étek látványa igazán próbára tették érzékszerveimet.

– *Miért nyit egy fuvarozó vállalkozás bistrót?*

– Amikor a TIT Bistrót megálmodtuk – kezdi a beszélgetést **Csiki Tamás** –, elsősorban a munkavállalóinkra gondoltunk, nekik szeretnünk volna egy európai szintű megoldást nyújtani a napi étkezéshez. Egy olyan kis éttermet, étkezdét képzeltünk el, ahol otthonos, barátságos, a mai elvárásoknak megfelelő környezetben lehet reggelizni, ebédelni, vacsorázni, vagy a kiválasztott ételt magunkkal vinni. Mindezt gyors, kellemes kiszolgálás mellett, mert a kamionos nem várhat, időre megy.

– Természetesen az ipari park más cégeinek munkatársai, és sok környéken élő is hamar felfedezett minket, mert erre felé ilyen jellegű étkezési lehetőség nincs – érvel az ügyvezető igazgató.

– *Mi kapható a TIT Bistróban?*

– A koncepciónk lényeg: gyorsan, magas színvonalon, finomat és versenyképes áron – veszi át a szót **Bódai Gabriella**. – Mindezt a legkorszerűbb eszközökkel, a legmodernebb konyhával. Az étkezde, és a személyzet is a Transintertop szerves része. Alkalmazottként, a kollégákért, a vendégekért dolgozunk, és ehhez a cég minden feltételt biztosít is a számunkra.

– Egy ilyen konyhába mesterszakács dukál, ezért választottuk konyhafőnökünknek Vad Miklóst, de a teljes személyzetünkre nagyon büszkék vagyunk, a nyitás óta igazi ütőképes csapattá formálódtunk. Rengeteg pozitív visszajelzést kapunk. Nem véletlenül. Odafigyelünk a vendégeinkre, szo-

kásaikra, igyekszünk előzékenyek lenni, törődést adni. – mondja büszkén a személyzet vezetője.

– *Mekkora az étterem befogadóképessége és mettől meddig lehet itt étkezni?*

– Hétköznapiokon vagyunk nyitva, reggel 6:30-tól este 6 óráig – válaszol **Bódai Gabriella**. – Egyszerre 45 fő étkezését tudjuk kényelmesen, kulturáltan biztosítani, de nyaranta a körülbelül tízfős teraszunk is a vendégeink rendelkezésére áll.

– Nincsenek kötelező menüsorok. A napi étlapból – akár kis- vagy nagyadagot választva – mindenki maga válogathatja össze a saját menüjét, igényéhez, pénztárcájához igazodva.

– A helyben étkezés mellett elvitelre is van lehetőség. Egyedülálló szolgáltatásként – éppen a kamionosokra gondolva – egy speciális eljárással, ún. sokkolással hűtjük le az ételeket, aminek köszönhetően azok 72 órán át fogyaszthatóak maradnak.

– Jó nagy, amolyan „kamionos” adagokat adunk. Sok tartalmas levesünk van, húselekek, két-háromféle köret, vegetáriánus ételek, saláták, helyben készült desszertek, pékáru. Saját cukrász kollégánknak köszönhetően helyben készült aprósütittek, tortákkal is kényeztetni tudjuk vendégeinket.

– A napi étkeztetésen túl rendezvényeket is vállalunk, akár a hétvégéken, illetve a helyszínre kitelepülve is. Catering szolgáltatásunkat 100 főig, a legkorszerűbb, a HACCP-előírásoknak maximálisan megfelelő felszereléssel tudjuk vállalni. Eskü-

vők, családi, baráti, céges összejövetelekre komplett ételsorokat tudunk vinni, amihez mindent itt, helyben készítünk – válaszolja elém a lehetőséget az étteremvezető.

– *Hogyan áll össze az étlap, és mik a kedvencek?*

– Alapvetően a magyaros konyhára, a házias ízekre épül a kínálatunk – ismerteti a TIT Bistro választékát **Vad Miklós** –, de igyekszünk a lehető legváltozatosabban, az éppen szezonális alapanyagokból készíteni ételleinket. A különlegességek sem hiányoznak a kínálatunkból, ezen a héten például az ázsiai ételekre fókuszálunk, de voltak már olasz napjaink is. Mindig igyekszünk újítani. Nem vagyunk egy tipikus kifőzde, annál jóval magasabbra tettük a mércét.

– A kedvencek – a vadas, a tormás csülökkel töltött sertés, a hortobágyi húsos, illetve a sonkakrémmel töltött rántott palacsinta, a gombás velővel töltött sertés, a milánói sertésborda – ezeket már egy-két nap után hiányolják.

– A reggeli választékunk is bőséges, hideget, meleget is kínálunk. Sült kolbászt, szalonnát, töltött bundás kenyeret, melegszendvicseket, ham and eggs-et, tejbegrízt, és valamennyihez rendelkezhető helyben, frissen készített pékáru is, amiből a környéken a legnagyobb választékot mi kínáljuk. Itt tehát mindenki megtalálja az éppen foga alá valót, szép, higiénikus környezetben, figyelmes kiszolgálás mellett étkezhet. Várunk mindenkit szeretettel! – invitálja minket a TIT Bistro séfje.

CSEH TERÉZ

GAZDASÁG, VÁLLALKOZÁS

HÍREK, INFORMÁCIÓK A RÉGIÓ GAZDASÁGI ÉLETÉRŐL

„Nálunk vezetői döntés, hogy egy műszakban dolgozunk. Emiatt nem szenvedünk a munkaerőhiánytól, állandó a túljelentkezés. Az egyműszakos cég eltolt munkaidővel tud dolgozni: rugalmasabban tudjuk kezelni a munkakezdést, igény szerint. Akinek túlórázni van kedve – nálunk nincs elrendelt túlóra –, ugyanazon az óradíjon túlórázhat délután 18:00 óráig.”

HÉDL SÁNDOR

Kitüntették Niels Due Jensent

A Magyar Érdemrend Középkeresztjét kapta idén a Grundfos dániai alapítójának fia, **Niels Due Jensen** (balra), akinek köszönhető a Grundfos magyarországi jelenléte. A legmagasabb kitüntetést, ami nem magyar állampolgárként kapható, a Grundfos magyarországi üzleti tevékenységének megteremtésére és fejlesztésére irányuló törekvéseinek elismeréseként **Altusz Kristóf** (jobbra) dániai magyar nagykövet adta át Magyarország Köztársasági elnöke nevében Dániában, Bjerringbroban.

Tatabánya

Pordánné Balázs Ibolya, a Vállalkozók Országos Szövetsége Komárom-Esztergom Megyei Szervezetének titkára 2018. december 7-én, a XX. Vállalkozók Napja alkalmából Év Vállalkozója Díjat kapott.

Cikkünk a 18. oldalon

Tatabánya

A decemberi Vállalkozók Napján Havellant István ezúttal a tatabányai székhelyű Forrás Rádiót működtető Turul Média Kft. többségi tulajdonosaként részesült a díjban.

Cikkünk a 28. oldalon

Komoly veszély, hogy nem versenyképesek a kis- és középvállalkozások

Felzárkózás vagy visszaesés? 2. rész

A versenyképességről szóló riportunk folytatásában az úgynevezett mikro tényezőket, azok közül is elsősorban a különféle versenyelőnyöket állítjuk fókuszba. Cikkünkben – dr. Hoványi Gábor, közgazdász professzor versenyelmélet-tanulmányai mentén haladva, illetve régióink gazdaságának sikeres szereplőit, szakértőit megszólaltatva – azt vizsgáljuk, hogy milyen új típusú versenyelőnyök léteznek, és ezeknek milyen alapvető kritériumoknak kell megfelelniük, hogy a kívánt célt elérhessük velük.

A klasszikus versenyelőnyök – a ráfordítás, az ár csökkentése, a minőség növelése, a marketing hatékony alkalmazása – ma már mindennapos vállalati gyakorlat. Éppen ebből adódóan egyre kevésbé ad kézzel fogható fölényt, hiszen amit mindenki tud nyújtani, az előbb-utóbb alapvető elvárássá válik. A nyereséget és a piaci pozíciót biztosító versenyelőnyre márpedig minden vállalkozásnak szüksége van.

Új versenyelőnyök

Az új kihívások, a műszaki és gazdasági fejlődés felgyorsulása, a gazdasági folyamatok globalizálódása, a kölcsönös függőségek hálózatának kialakulása új versenyelőny-típusokat hoztak létre. Felértékelődött az olyan erőforrások jelentősége, mint az információ, a vállalatirányítás, a tudás, az innovációs készség és képesség, az idővel való gazdálkodás, a rendszer-szemléletű termelési hálózatba, valamint a környezetbe való komplex illeszkedés.

A nemzetközi versenyképesség súlypontja áttevődött a nemzetgazdasági szintről a mikrogazdaságba, a vállalati szférába. Már nem a kisebb ráfordítás jelenti a versenyelőnyt – bár ez sem tűnt el a palettáról –, hanem az erőforrás nagyobb határfoka, amit éppen a nagyobb ráfordítás tesz lehetővé.

Az elért többletet sem a klasszikus módon, árelőnyként érvényesítik a vállalatok, hanem hosszú távú céljaik elérését, a kutatás-fejlesztést finanszírozzák belőle. A létrejövő innovációs előnyt tovább erősíti a viszonylagos tökegbőség, így ezek „haszonkulcsa” – annak ellenére, hogy maga a K+F egyre költségesebbé válik – folyamatosan növekszik. Ugyanakkor, ezzel párhuzamosan le is rövidül az innovációs előny kihasználására rendelkezésre álló idő, egyre gyorsuló ütemben jelennek meg az újdonságok.

Éppen ezért napjaink új – a működés határfokát növelő – versenyelőnyének már roppant nagy a kockázata. Kialakításához a ráfordítások jelentős növelésére van szükség. Kérdés, hogy meghozza-e a

várt eredményt. Megváltozott a nemzetközi óriásvállalatok stratégiai előnyfelfogása is. Míg a klasszikus időszakában a versenytárral szembeni lépéselőny számított, addig manapság a „pályatartás” biztonsága a meghatározó, hogy hosszú távon meg lehessen maradni a globális fejlődés szabta úton.

Kétpólusú gazdaság

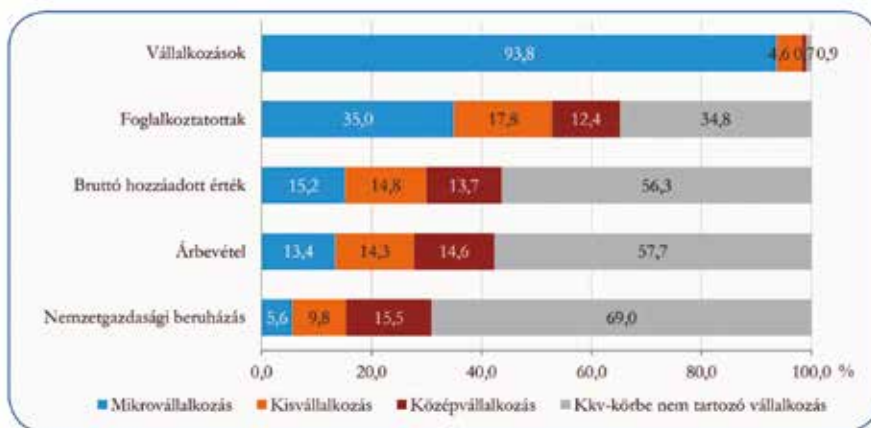
A sikeres vállalatok ma két pólus mentén csoportosulnak: ezek egyike a nemzetközi óriásvállalatoké, a másik pedig a mikro-, kis- és középvállalatoké. Az első tendenciát igazolják az egyre nagyobb volumenű vállalat-összeolvadások, az óriásvállalatok újabb és újabb stratégiai szövetségei. A második irányzat térhódítását pedig az jelzi, hogy egyre jobban erősítik a kkv-szektor szerepét a gazdaságokban, egyre inkább terjednek a termelési hálózatok, nő a bolygó és beszállító vállalatok jelentősége, felértékelődnek a lokális igények, a piaci rések.

■ **Sinkó Ottó:** – Az elsődleges kérdés az, hogy a kkv lét a feldolgozóipari termelés világában fenntartható kategória-e, vagy egy átmeneti fázis a naggyá válás felé. Ahogy én látom, ezt

iparága válogatja. Vannak területek, ahol ez remekül működik, ugyanakkor a világ olyan irányba megy – a technológia, a folyamatok komplexebbé válása, a vevők igényének növekedése, a hibázás tolerálásának egyre kisebb mértéke –, amit a kkv-szektorban kevesen tudnak felvállalni. A legtöbb ilyen kis cég, néhány fős létszámmal, egy vagy nagyon kevés ember köré épülve működik, akik magas szinten művelik a szakmájukat, és még egy kis csapatot is képesek koordinálni, de európai értelemben véve a kkv egészen más kategória. Ezek a cégek magukban hordozzák ugyanis annak a kockázatát, hogy egy komplexebb, szokatlanabb feladattal már nem tudnak megbirkózni. Nem tudják megoldani az adott problémát, vagy – egy nem hibátűrő rendszerben – hibáznak.

– Ugyanakkor bizonyos feladatokat nagyon kedvező költségek mellett, hatékonyan el tudnak látni. A projekt jellegű feladatok – melyeknek van elejük, végük, egyik eltér a másiktól – tipikusan kedveznek a kkv létnek, mert egy kisvállalkozás rugalmasan tud igazodni, és a munkájához nem kell fejlett rendszer. Itt nincs meg a hátrányuk a nagyobbakkal szemben. Ezért van létjogosultságuk, helyük a multinacionális nagyvállalatok világában.

Megváltozott a verseny jellege is: a jobb termék, ár, marketingmunka és kiegészítő szolgáltatások mellett előtérbe került, és a

* Elkészítés dátuma.

A működő vállalkozások néhány mutatójának megoszlása vállalkozáskategóriák szerint, 2017 -
Forrás: KSH

versenyképességet elsőrangú tényezőként meghatározóvá vált a tőkekoncentráció, a műszaki fejlesztési trend, a globális piacszerkezet, melyek nemzetközi szinten is jelentős hatást gyakorolnak a vállalati szektor valamennyi szereplőjére.

Tőkekoncentráció

A nemzetközi óriásvállalatok versenyelőnye a hagyományos nagyvállalatokkal szemben több sajátosságból fakad: nagyságrendekkel több erőforrást fordíthatnak kutatásra, gyártmány- és gyártásfejlesztésre, beruházásokra. Anyag-, energia-, alkatrész- és részegység-beszerezéseiket akár világméretekben optimalizálhatják, hatalmas nagyságrendi megtakarításokat érhetnek el termelő, logisztikai, marketing és egyéb folyamataikban. Globális piacai segítségével csökkenthetik kockázatukat, és fegyversíthatják befektetéseik megtérülését. Jól kialakított irányítási rendszereiket, meghatározó menedzsment-erőforrásaikat szinte korlátok nélkül, a mindenkori hatékonysági követelményeknek megfelelően használhatják fel világszerte.

■ **Bodrogai Ferenc:** – A tőkekoncentráció versenyelőnye egyedül és kizárólag a multinacionális nagyvállalatok játékszere. Mára olyan mértékű az ebből fakadó társadalmi és földrajzi különbség-megbillenés, amit innovációval önmagában már nem lehet egalizálni. Az óriásira nőtt, nemzetközi tőkegyűjtő innovátorok háttere, adózási struktúrái egyre kevésbé áttekinthetőek. A folyamat elsősorban a fejlett világ középosztályának egzisztenciáját érinti, hiszen onnan van mit begyűjteni, ott a fizetőképes kereslet, ők a célcsoportjai ezen óriásvállalatok termékeinek, szolgáltatásainak.

- Nem véletlen, hogy Európa egyre több országában kezdi érezni a középérteget, hogy bár sokat dolgozik, mégsem jut egyről a kettőre. Franciaország, Olaszország, Németország, Anglia valamennyien ugyanebben az örvényben sodródnak, egyre többek fejében fogan meg annak a gondolata, hogy saját nemzetgazdaságuk kerekein belül jobban boldogulnának.

- A tőke és munka szabad áramlásával indultak el ezek a hatékony pénzleszedő-forráselvonó mechanizmusok, aminek eredményeként a nyereség már nem marad ott, ahol az keletkezik. Vajon át lett ez gondolva annak idején? Tudtuk, hogy mindez hova vezet?

- Annak sajnos nyomát sem látni, hogy bárhol azon dolgoznának, hogyan lehet ezt kordában tartani, netán visszafordítani, vagy olyan rendezőelv mentén működtetni, amely a fejlett világ középosztálya számára, no és a nemzeti nagyvállalatoknak is előremutató lehet. Mert, ahogy látszik, ebben a rendszerben a multiknak és az őket kiszolgáló apró kkv-knak van csupán helye. A hagyományos értelemben vett nemzeti

nagyvállalatok maximum a legkisebbek helyére állhatnak, kihasználva mindenütt, nemzetközi szinten az apró piaci réseket. De tényleg ezt akarjuk?

- De mit is jelent ez a magyar vállalkozások mindennapjaiban? Ahogy én látom, elsősorban kockázatot, hiszen ha egy vállalat eljut arra a szintre, hogy a nemzetközi porondon is láthatóvá válik, akkor vagy megsemmisítendő célként, vagy akvizíciós pontként jelenik meg a célkeresztben. Azaz, vagy tönkreteszik, vagy felvásárolják, megszerzik a piacait.

- Sajnos nagyon sok ilyen magyar vállalatot látok ma. Elérték egy üzemméretet, automatizáltságot, látszólag jönnek a megrendelések, minden rendben lévőnek tűnik. A valóság pedig az, hogy ezekkel a paraméterekkel nem tud egy bizonyos tétel nagyság fölött gazdaságosan termelni, és az igazán jelentős hasznot hozó, nagy volumenű munkákat elviszik előle a világcégek. Náluk pedig maradnak az egyedi fejlesztések, a pepecselés, az örök mókuserék.

■ **Tóth Béla:** – A tőkekoncentráció, mint versenyelőny, Magyarországon jelenleg nem túl életképes. A rendszerváltáskor sokan érzelmi alapon közelítettek a gazdasági kérdésekhez is. A vállalkozás szabadságának hiánya, a kényszerkollektívizálás lenyomata a lelkekben ott maradt, ezért már csak dacból is önállóak akartak maradni a magyar vállalkozók. Azóta eltelt 30 év, ez a korosztály lassan kiöregszik, az újaknak pedig már természetes a szabadság, és talán ugyanígy a szövetkezés felé is nyitottabbak lesznek. Persze ehhez a politikai szektorsemlegesítésre is szükség van, mert anélkül elég nehéz a szövetkezést célul tűzni.

- Nyilvánvalóan iparáganként eltérő az optimális cégméret is, és arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy mindig, mindennek van előnye és hátránya is. Kevesebb partnerrel könnyebb dolgozni, de kockázatosabb is.

- A mi tőkénket nem összeolvadásokkal kovácsoltuk össze, hanem egy folyamatos, organikus fejlődés eredményeként jött létre. Saját erőből, a saját bázisunkon építkeztünk, és növesztettük egyre nagyobbra az egyes ágazatainkat: a malmászatot, az állattenyésztést, a takarmánygyártást, a térsztyagyártást. Akvizícióról csupán az élelmiszeripar, a mezőgazdaság területén beszélhetünk, de ott is csak azért, mert nem volt más megoldás, hogy nagyobb területen gazdálkodhassunk. Ugyanezt az utat szeretnénk folytatni a jövőben is, feladat az van bőven.

Stratégiai együttműködés – hálózatosodás

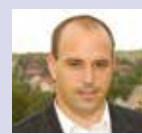
A tőkeszegény vállalatok nehezen tudnak bekapcsolódni a gigászi méreteket öltő nemzetközi küzdelembe, de előttük is megnyíltnak látszik egy sajátos út a sikerhez: a stratégiai szövetség. A vállalatok megegyezhetnek

Dr. Csath Magdolna
közgazdász,
a Szent István Egyetem
emeritus professzora,
a Nemzeti Közzolgálati
Egyetem magántanára

Némethné dr. Gál Andrea
közgazdász,
az Edutus Egyetem rektora

Sövényházi Balázs
Nemesvámos polgármestere, a NAK országos elnökségének tagja, és Veszprém megyei elnöke

Bodrogai Ferenc

Nord-Paper Csoport,
ügyvezető igazgató

Galler Károly

Lábatlani Vasbetonipari Zrt.,
vezérigazgató

Krámlai Attila

FLEXMONT Kft.,
ügyvezető igazgató

Nagy Alajos

Garzon Bútor Csoport,
tulajdonos,
c. egyetemi docens

Tóth Béla

Gyermelyi Zrt.,
elnök

Török László

Grundfos Magyarország
Gyártó Kft.

Kis Éva

Karsai Holding Zrt.,
vezérigazgató

Simon Péter,

Simon Műanyagfeldolgozó,
ügyvezető igazgató

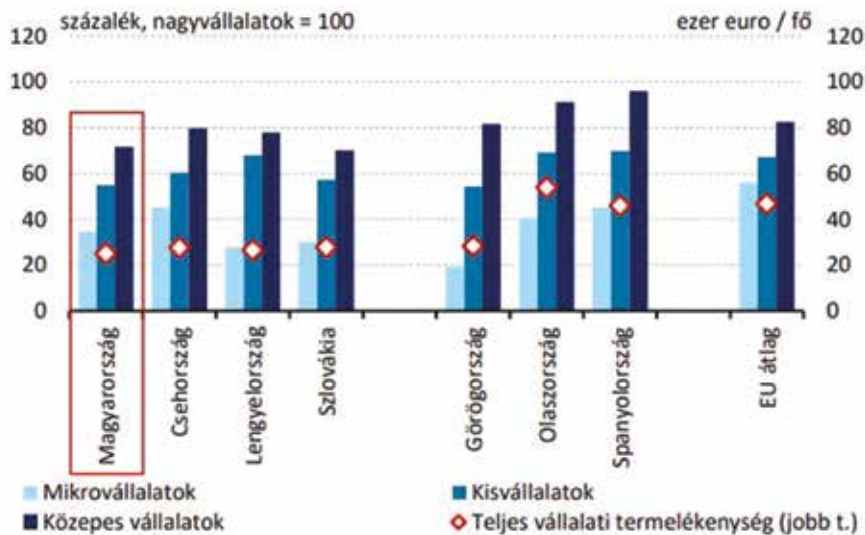
Selmeczi Attila

Transintertop Kft.,
ügyvezető igazgató

Sinkó Ottó

VIDEOTON Holding Zrt.,
vezérigazgató

A vállalati termelékenység a Visegrádi országokban EU-s összevetésben alacsony
MNB_Eurostat_2015

bizonyos feladatok együttes végrehajtásában, például közös kutatás-fejlesztésben, megosztott gyártásokban, értékesítési koncepciókban. Az előnyök mellett azonban a kockázat is megjelenik, hiszen eltérőek lehetnek a partnerek szándékai, motivációi, erőforrásai, másként ítélik meg a szövetkezés jelentőségét, különböző lehet a megvalósítás fegyelme és minősége. Ezért, bármilyen gondos is az előkészítés, felbukkanhat a „közös lónak túrók a háta” jelenség. De, mint tudjuk, a pudíng próbája az evés!

■ **Bodrogai Ferenc:** – Az „Együtt magasabbra” programunk a stratégiai együttműködésről szól. A rendszerünket svédek, finnek, lengyelek, olaszok, bolgárok és magyarok alkotják. A tagjaink nem konkurálnak, szakmájukat magas szinten képviselik, és plusz erőforrást jelentenek a világra való sajátos, egyéni rálátásukból adódóan. Nagy tudású, tapasztalt vezetők, akik valamennyien megoldáskeresésben vannak, ezért nyitottak az integrációra.

– A stratégiai szövetség egy olyan erőforrás, amivel – sajnos – a magyarok csak nagyon marginálisan élnek, pedig óriási potenciál van benne. Mindezt saját tapasztalatból mondhatom. Az egykori szorosabb kereskedelmi kapcsolatainkból kiindulva összeraktunk, fölépítettünk, és működtetünk egy stratégiai partnerségre épülő rendszert, mely nem csak, hogy kiválóan működik, de folyamatosan vonzza be az újabb és újabb cégeket, akik látják az erőt, és felismerik, hogy az integrációban megkerülhetetlenül nagy erőforrás van.

– Sajnos a magyar vállalkozói közeg egy sajátos világ. Nem esik jól kimondanom, de könnyebb a külföldiekkel minden szempontból: gyorsabb a kommunikáció, amiben megállapodunk, az úgy is van, sokkal erősebben, elkötelezettebben állnak bele egy ilyen kapcsolatba. Komolyabban veszik a partnerséget, adott esetben még a ver-

senytársak is segítik egymást. Ezt főleg Olaszországban tapasztalom, ahol támogatja, tiszteli egyik vállalkozás a másikat.

– A stratégiai együttműködések alapja – ahogy mi látjuk – a hitelesség, ami mesterségesen nem hozható létre, nem vásárolható meg. Az vagy létrejön, vagy nem. Nekünk ez a legnagyobb erőforrásunk, amit az is visszaigazol, hogy talán mi vagyunk a legkisebbek ebben a rendszerben, mégis komolyan vesznek bennünket, elfogadják a javaslatainkat, az irányításunkat és betartják a lefektetett játékszabályokat.

– Ha nem hibázunk, és továbbra is korrekt marad a működési rend, akkor ez a rendszer folyamatosan bővíthető. A tagok számára a kitettség ezzel minimalizálható, éppen ezért ez a modell egy közepeméretű vállalkozásnak megadhatja azt a stabilitást, azt a fejlődési pályát, amit önállóan képtelen lenne megteremteni. Egy ilyen hálózattal nem könnyű lépést tartani, és ez tartós, sőt továbbfejleszthető megoldást jelent a tagoknak, a jellemzően nemzeti közép- és nagyvállalatoknak.

A versenyelőny hálózati feltétele, hogy a network partnerek mindvégig tevékenyen részt vegyenek a munkában. Minél szélesebb körű és jól összehangolt egy hálózat tevékenysége, annál nagyobb, tartósabb, és kevésbé kockázatos előnyt tud nyújtani. Éppen ezért törekedni kell az olyan jellegű együttműködésekre, amelyek mögé a hálózati partnerek minél szélesebb, de céljaiban, működésében és érdekeltiségében pontosan illeszkedő köre zárkozhat fel.

■ **Sövényházi Balázs:** – A hazai vállalkozások, és ugyanígy a települések versenyképessége is megkívánja, hogy minden kapcsolódási pontot megkeressünk, és kiaknázzuk az azokban rejlő lehetőségeket. Amit csak lehet, mindig helyi vállalkozással végeztetjük el. Ajánljuk egymásnak a cégeket. A cél az, hogy találjanak

egymásra, a multi dolgozzon együtt a kkv-val. Ez nálunk, Nemesvámoson működik.

– Sok apróság van: a karácsonyi önkormányzati ajándécsomagokba helyi termékek kerülnek. Ma már két helyi nagyvállalatnál is, 200-300 ajándécsomag készül így, ezekbe is a helyi termelők és kézművesek portékái kerülnek. Ezek nagyon kis dolgok, mégis, ha mindenben így gondolkodunk, az egy térségnek előrelépést jelenthet.

– A turisztikai is kapcsolódási pont. Összeköt minket. Ha vendég érkezik, természetes, hogy kiadjuk a helyi lehetőségeket, fókuszba hozzuk őket.

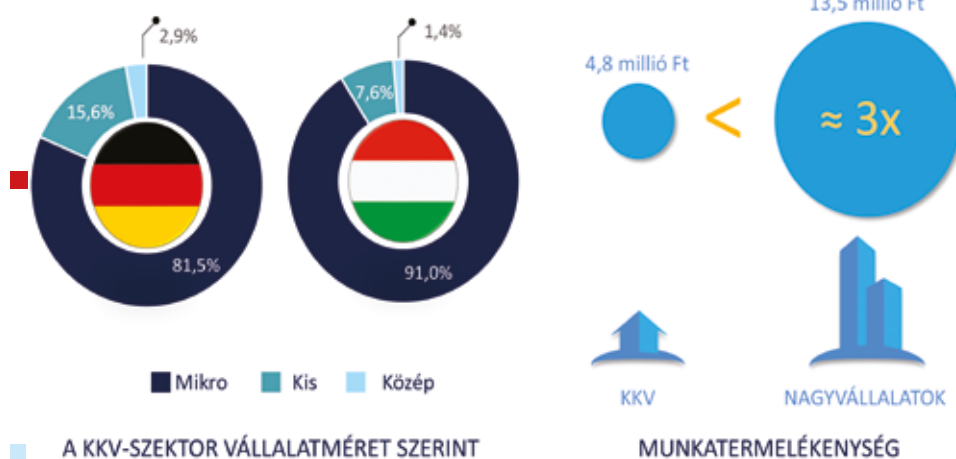
– Az egymásban való gondolkodás nagyon hiányzik az országunkból. A céges világban ugyanazt látom, amit a magánéletben: elszigetelődünk, magunk akarunk mindent megoldani, észre sem vesszük a felénk nyújtott kezet. Pedig, ha összefogunk, abból mindannyian jobban jöhetünk ki. Mi ezen a téren is igyekszünk az élen járni, példát mutatni. Egy egymásra, a helyiekre, környékbeliekre épülő rendszerben hiszünk, ebben gondolkodunk, és ezért teszünk nap, mint nap. Azt kívánjuk elérni, hogy ebben a rendszerben minden résztvevő jól járjon, találja meg a számítását, attól függetlenül, hogy épp az előállítója, feldolgozója, raktározója, eladója, fogyasztója ennek a nagy egésznek.

– A közös cél érdekében együttműködünk a térség vezetésével, meghatározó szervezetekkel, egyetemekkel, a nagyvállalatokkal, vállalkozásokkal, és persze az itt élőkkel. Egy olyan példaértékű termelési-értékesítési, élelmiszerláncban dolgozunk – kapcsolódva a turizmushoz is –, amely nem csak a minőségi élelmiszert, de a megélhetést, a hosszú távú, stabil működést is képes biztosítani a térségben élőknek. Ennek az alapjai már épülnek, a beruházások folyamatban vannak. Ha az egész összeáll, olyan versenyképességi tényezővé válik, amit reményeink szerint nehéz lesz felülmúlni.

Nem vagyunk hatékonyak

A gazdaság hatékonyságát számtalan tényező befolyásolja, de ezek közül is kiemelkedő jelentőséggel bír a termelékenység. Riportunk első részében a gazdaság szerkezetét vizsgálva már említettük, hogy az uniós átlaghoz képest hazánkban jelentősen nagyobb a mikro- és kisvállalatok száma, ami, ha figyelembe vesszük a tényt, miszerint a nagyvállalatok háromszor hatékonyabbak a kicsiknél, úgy tűnik, negatívan hat az ország termelékenységére megítélésére.

A következő évek legfontosabb feladata tehát – és ez már kormányzati szinten is megfogalmazódott – a versenyképesség és a termelékenység javítása lesz, különös tekintettel a kkv-szektorra. A termelékenység globálisan is lassuló tendenciája és a V4 országainak jobb eredményei is in-

A KKV-SZEKTOR VÁLLALATMÉRET SZERINT

MUNKATERMELÉKENYSÉG

Az elaprózódott vállalati szerkezet mellett a hazai KKV-szektor termelékenysége alacsony (Forrás: MNB)

dokolják ezt a döntés. Ahhoz, hogy a magyar gazdaság versenyképessé válhasson, elkerülhetetlen a technikai, technológiai felzárkózás, a digitalizálás, az automatizálás, a robotizáció. Ehhez azonban tökére, állami segítségre, hatékony pályázatokra van szükség.

■ **Simon Péter:** – Nincs min csodálkozni, ha azt látjuk, hogy a nyugati vállalatok hatékonyabbak, termelékenyebbek a kelet-közép-európaiaknál. Nem elég a történelmi lemaradás, azt is látnunk kell, hogy a sikeres európai nagyvállalatok megtartották a jól automatizálható munkahelyeket, és csak azokat az élőmunka-igényes feladatokat telepítették keletre, amelyek esetleg már kevésbé versenyképesek, kifutó szériát állítanak elő. A bérek ugyan emelkednek idehaza, de ne gondoljuk, hogy ezzel párhuzamosan a nyugati fizetések lemaradnának. A mi térségünkben jó ideig még mindig jelentősen kedvezőbb áron lesz elérhető a munkaerő, persze ha lesz elegendő munkavállaló.

■ **Selmecezi Attila:** – Ha összehasonlítunk egy osztrák kkv-t egy hazaival, jól látható, hogy mennyire le vagyunk maradva. A problémák ott kezdődnek, hogy nálunk rengeteg olyan manuális adminisztráció, sok felesleges tevékenység terheli még mindig a gazdasági környezetet, amivel tőlünk nyugatra nem kell bibelődni. Ez plusz létszámot, plusz energiát igényel.

– Míg Ausztriában, egy szakban egyetlen személy képes ellátni a tárgoncás, a raktáros, a műszaki vezető feladatait, addig idehaza ezt 4-5 fővel oldjuk meg.

– A fuvarozásban picit nehezebb a hatékonyságot növelni, mert egy autóra csupán egy sofőr kell, de az kell! Javítanivaló azért így is akad bőven. Tavaly, év végén felmértük, mennyire vagyunk hatékonyak. Óriási volt az ellenállás a dolgozók részéről, amikor egy-egy külsős, független ellenőr melléjük állva, stopperórával

mérte, hogyan használják ki a munkaidejüket. Akit megfigyelnek, az jobban, hatékonyabban dolgozik, mégis azok a számok – 60-70% – jöttek ki a felmérésből, amit magam is sejtettem. Érdekes a részletekig lemenni, ha tényleg meg akarunk fogni legalább 1-2%-ot. Minden apróságnak jelentősége van.

– A felmérést tették követték, és ennek eredményeként ma már számos folyamatot mérni tudunk, és ezek alapján optimalizálunk. A gazdaságtalan megrendeléseket lemondtuk, ahol pedig a tények alapján elfogadták az érveinket, árat tudtunk emelni.

– Mára a kollégák is megértették, miért vágunk bele ebbe az egészbe. 20-25%-kal gazdaságosabbak vagyunk azoknál a versenytársainknál, akik nem fordítanak erre figyelmet. Márpedig a magasabb bért, a jobb körülményeket, a magas műszaki színvonalú járműparkot hosszú távon

csak akkor lehet fenntartani, ha azt ki is tudjuk termelni. Ez nálunk már nem vita tárgya.

■ **Török László:** – A versenyképesség fenntartása, a termelékenység folyamatos javítása egy nemzetközi nagyvállalat számára is elengedhetetlen, hiszen ezzel képes a megfelelő bérszínvonalat biztosítani. Ehhez a technológiafejlesztés az alap, amihez hozzájön a termék- és folyamatfejlesztés. A legnagyobb előnyt azonban, ami igazán egyedivé tudja tenni a cégünket, a dolgozói kompetenciában látom. A munkavállalók magas szintű szaktudása a hatékonyság egyik alapfeltétele, éppen ezért ezen a téren igyekszünk mindig az élen járni.

– A napokban adtuk át – mindkét telephelyünkön – új tanműhelyünket, illetve annak közvetlen szomszédságában egy úgynevezett VR- (Virtual Reality, azaz Virtuális Valóság) cellát, hogy ezzel is kinyithassuk a diákok szemét a világ újdonságaira.

– A célunk, hogy minél szélesebb körben jó példával járjunk elől. A jövő a fiatalok kezében van, nekünk meg kell mutatnunk a lehetőségeket, amelyekkel folyamatosan növelni lehet a termelékenységet a jövőben.

Hogyan automatizáljunk?

Az olcsó munkaerő kora járt. Az, aki az alacsony bérköltségekre alapoz, tévúton jár, hosszú távon nem lesz versenyképes. A nyugati országokhoz viszonyított technikai, technológiai lemaradásunk ugyanakkor magában rejti a kiugrás, a gyors felzárkózás lehetőségét is. A fejlődés sok-sok lépcsőjét átugorva, a legmodernebb technológiákat alkalmazva, itt az idő, hogy nekirugaszkodjunk a következő évek kihívásainak. De tényleg elérhetőek ezek a szuperszerek? szélés

körben? Meg tudják vásárolni a legújabb automatizált gépsorokat a magyar vállalkozások? Létezik arany középút az automatizálásban?

■ **Csath Magdolna:** – A tőkegazdag multinacionális vállalatok igényük szerint modernizálhatnak. A kisvállalkozásoknak erre nincs lehetőségük, és nem is biztos, hogy ebbe az irányba kell fejlődniük ahhoz, hogy termelékenyebbek lehessenek. Az automatizáció, a robotok elsősorban a nagyvállalatok technológiái, melyekkel kiváltják az egyszerűbb összeszerelő munkaerőt. A kkv-szektor foglalkoztatottjai nem ilyenek. Általában a maguk területén kiváló szakemberek, akik képesek értéket teremteni, a vevőiket jól kiszolgálni. Ha innovatívok, új termékekkel, szolgáltatásokkal tudják kiszolgálni a piacait és mindezt hatékony szervezéssel és menedzsmenttel oldják meg, akkor az elegendő. – Viszont informatikai megoldásokra, menedzsment ismeretekre, tudásra nekik is szükségük lenne, az állam például ezen a téren vállalhatna nagyobb szerepet. A fejlett országokban kisvállalati fejlesztő szervezetek segítik a legkisebbeket, ingyenes menedzsment és marketing oktatási anyagokkal, sőt a piacra jutás költségeihez anyagilag is hozzájárulnak.

– Abból kell kiindulni, hogy a kisvállalat érték, ráadásul válságállóbbak nagyobb társaiknál. Jellemzően olyan feladatokat látnak el, amelyekre a legnehezebb években is szükségünk van. Nem véletlenül jelentős a szerepük a foglalkoztatásban is, hiszen napi szinten ott vannak a kereskedelemben, a szolgáltatásokban. Éppen ezért meg kell becsülnünk a kisvállalatainkat, és mindent meg kell tennünk azért, hogy megerősödhesenek. Hozzáteszem: a családok megerősödéséhez is hozzá tudnak járulni, ha továbbadják a családon belül a vállalkozást a fiataloknak.

■ **Nagy Alajos:** – A versenyképesség egyik fontos vetülete a termelékenység. Erre mi is nagy hangsúlyt fektetünk, de a magunk útját járjuk. A két véglet – a teljes automatizáltság illetve annak teljes hiánya – között ugyanis számtalan jó megoldás létezik. Mi a 30% mellett tettük le a voksunkat. Egyrészt, így kevesebbe kerül, másrészt, meggyőződésünk, hogy ki kell használnunk – amíg lehet – a jól képzett, és még mindig kedvező költségek mellett elérhető magyar munkaerőt, amivel a termékeink hozzáadott értékét növelni tudjuk.

– Arra törekszünk, hogy jó minőségű alapgépekkel, kiváló – fém és fa – alkatrészeket állítsunk elő, és ehhez tegyük hozzá a kézi munkaerőt. Az így létrejött komplex termék tesz minket versenyképessé.

– Ha csak az automatizáltan előállítható termékekre építenénk, nem lenne semmiféle előnyünk, hiszen a gépeket bárki, bárhol beszerezheti. Amit mindenki elő tud állítani, az nem előny a piacon. Ugyanakkor, aki nem automatizál, és nem tudja hatékonyan legyártani az alaptermékét, az egészen biztosan előbb-utóbb lemarad. Érdemes tehát jól megválasztani a

határt, hogy a folyamatunkat milyen szinten gépesítsük.

– A választott 30%-unk, természetesen nem azt jelenti, hogy le kellene mondanunk a folytatásról. Fokozatosan, a keletkezett hasznot visszaforgatva kívánjuk fejleszteni a gépparkunkat. Ennek érdekében igyekeztünk mielőbb termőre fogni az eddigi beruházásainkat: 600.000 helyett már 900.000 alkatrészt tudunk legyártani, 50%-os termelékenység-növekedést elérve ezzel, és további 50%-os fejlődést várunk még az év második felére.

■ **Tóth Béla:** – Az esetek zömében az optimálisnál picit magasabb automatizáltsági szint mellett döntöttünk. A gyakorlat visszaigazolta az elgondolásunkat: a minimum tíz évre szóló beruházások – a dráguló munkaerő miatt – rendszerint már a harmadik évtől egyensúlyba kerültek, a hatodik esztendőől pedig már nem is volt kérdéses, hogy megérte-e belevágnunk ezekbe. A befektetésünk minden alkalommal bőven megtérült, és mindvégig előnyt biztosított a számunkra. Ezt a szemléletet próbáljuk azóta is követni, a jelen mellett mindig kicsit a jövőre is gondolni.

– Az is beigazolódt, hogy az automatizáltsággal ugyan munkaerőt tudunk megtakarítani, de a modern gépek vezérléséhez egyúttal új, magasabbban képzett kollégákra is szükségünk lett. Felértékelődött ezért a szakképzés, a továbbképzés, melyet a cégen belül, de azon kívül is messzemenőleg támogatunk. A belső – targetvezetői, informatikai, nyelvi – képzéseken túl szakmákat, például molnárokat is oktatunk.

■ **Galler Károly:** – Már ma is jól automatizáltak vagyunk, de mindig van hová fejlődni. Ez a jövő, ebbe az irányba kell haladni, és a hiányzó munkaerő erre rá is szorít minket, még akkor is, ha ez egy „róka fogta csuka” helyzet:

kevesebb operátor kell, de több szakember, ami ugyancsak hiányzik a munkaerőpiacról.

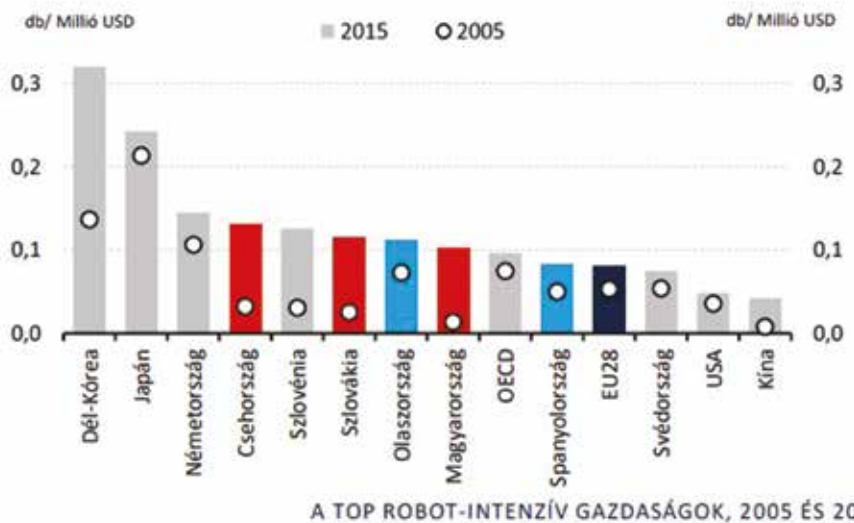
– Az automatizáltság szükséges alap, de emellett főleg az egyedi igényekre koncentrálnunk. Ez segíti a vevők megszerzését, megtartását, sőt a sikeres termékfejlesztést is. Jó példa volt erre a kormányzat által meghirdetett kisvasút-felújítás. Egy teljesen egyedi, addig nem létező terméket vártak tőlünk, a lehető legköltséghatékonyabban előállítva, ami nem csak, hogy megszületett, de ma már sorra építjük be azokat a különféle vonalakon.

– Fontos tehát a vevőkkel való együttműködés, a piaci igények folyamatos figyelemmel kísérése, sőt bizonyos tekintetben annak túlhaladása, hogy egy picit mindig előbbre legyünk, mi segítsük őket a fejlesztéseikben.

■ **Kis Éva:** – Minél többet automatizálunk, annál inkább rájövünk, hogy olcsóbb, pontosabb, precízebb, amit végeredményként kapunk. Tovább erősíti gépesítési kedvünket, amikor nem találunk már megfelelő létszámú és minőségű, olcsó munkaerőt. Meggyőződés, hogy el fogunk jutni oda a robotok alkalmazásában, hogy már kevesebb, ugyanakkor magasabb képesítésű kollégákra lesz szükségünk. Japánban például már teljesen sötét üzemben, robotok építenek robotokat, melyek majd az autókat rakják össze.

Digitalizáció

A digitális társadalom megvalósítását már jó ideje a zászlónkra tűztük, a statisztikák mégis azt mutatják, hogy jelentős a lemaradásunk ezen a téren. Különösen igaz ez a kkv-szektorra, melyek vezetői nehezen szakadnak el a kockás papírtól, és gyakran idegenkedve néznek az újabb és újabb

informatikai megoldásokra, az internet, az okos eszközök világára. Nem csoda hát, ha zömüknek még honlapja sincs.

Másik oldalról a hazai nagyvállalatok – átvéve a jó példát a multiktól –, egyre nagyobb számban ismerik fel az ebben rejlő lehetőségeket. Minden egyre gyorsul körülöttünk, azonnali döntések, beavatkozások szükségesek, és ehhez elengedhetetlen a folyamatos mérés, az azonnali adatfeldolgozás, a könnyen értelmezhető információ. Valós adatok alapján döntést hozni nagyságrendekkel nagyobb versenyképességet ad, mint a korábbi módszerekre, vagy épp a tapasztalatokra támaszkodva megjósolni a jövőndőt.

■ **Krámli Attila:** – Ipari automatizálással foglalkozó cégeként, két oldalról is érdekeltel vagyunk a digitalizációban: saját hatékonyságunk és az ügyfeleink gyártott termékek is megkövetelik a legmodernebb, a kkv-k számára is hatékony megoldásokat.

- A mérnökeink megtervezik a gépeinket, a programozóink elkészítik hozzá a szoftvert. Itt akár meg is állhatnánk, hiszen a kettő együtt már egy működőképes terméket ad. Mi azonban tovább mentünk. Létrehoztunk egy IT csoportot, ami garanciája annak, hogy a gépeink az adott cég szerves részévé válhassanak. A saját fejlesztésű, „Fuse” névre keresztelt programunk kifejezetten kkv-knak készül, olyanoknak, akiknek nem érdemes megvásárolniuk a nagynevű, megregrága termelésirányító szoftvereket, mert egyrészt soha sem tudnák kitermelni az árat, másrészt a vele járó adminisztrációra sincs kapacitásuk. A mi rendszerünk a teljes termelési és pénzügyi folyamatot nyomon tudja követni, beleértve a kontrollíngot is.

- Egy ilyen digitalizált eszköz rendkívüli módon meg tudja növelni egy cég hatékonyságát. Minden folyamat pontosan lekövethető. Tiszta képet kapunk a cég belső működéséről. Látni, hol vannak csúszások, felesleges, kihasználatlan kapacitások, vagy éppen indokolatlan erőforrás felhasználások. Nagyon jó lehetőség arra, hogy felismerjük, hol kell beavatkozni, min kell változtatni. Meggyőződés, hogy egy ilyen, vagy ehhez hasonló rendszer nélkül – hosszú távon – semmiképp sem lehet versenyben maradni, még a kkv-knak sem.

■ **Selmeczi Attila:** – Nagy előnyt tud adni egy jól működő informatikai rendszer, mely ki-váltja a manuális adatrögzítéseket, elszámolásokat. Egyrészt gyorsítja a folyamatokat, másrészt létszámot lehet megtakarítani vele. Ami pedig a legfontosabb, lehetővé teszi a rögzített adatok alapján a naprakész elemzést. Ez egyre fontosabb, mert az iparágban működő vállalkozások zöme pengeélen tancol. Nem mindegy tehát, mi alapján, hogyan döntünk. Az adatokból látom, meddig mehetünk el, a tervezett eszköz-cserét megengedhetjük-e magunknak, vagy cél-szerűbb azt későbbre halasztani. Mert könnyű elhibázott döntést hozni, főleg a mostanihoz ha-

sonló bizonytalan időkben. Ezért a digitalizáció nem csak versenyelőny, de elengedhetetlen a fennmaradáshoz is.

■ **Kis Éva:** – Az integrált számítástechnikai rendszerek alapvető elvárásként jelennek meg a munkánkban, sőt a partnerek elvárják, hogy az övékével is online kapcsolatunk legyen. Gyakorlatilag nem küldenek megrendeléseket, még neten sem, az integrált rendszerükön keresztül látjuk a készleteiket, s ha az egy bizonyos mennyiség alá megy, akkor automatikusan legyártjuk, és küldjük a következő szállítmányt. Mindez nem csak gyorsabbá, pontosabbá tesz bennünket, de a vevőmegtartást is segíti.

A korszerű informatikai megoldások mellett nem feledkezhetünk meg a hagyományos módszerekről sem. A sokcsatornás információrendszernek továbbra is része kell, hogy legyenek a menedzserek „face-to-face” találkozói, és annak is döntő jelentősége van, hogy egy vezető, mit tud kezdeni a rázúduló információ-áradattal, az abból gondosan leválogatott releváns adatokkal.

■ **Bodrogai Ferenc:** – A legkorszerűbb informatikai rendszer mellett sem nélkülözhető a személyes kontaktus. Nagyon nagy erőforrás, ha néhány – nyolc-tíz – vezető leül egymással kötetlenül beszélgetni. Persze fontos, hogy ne konkurensnek kerüljenek egy asztalhoz. Az viszont kifejezetten előnyös, ha különböző nagyságrendű, előéletükben, tapasztalataikban, földrajzi elhelyezkedésükben, és akár szakmájukban eltérő cégek vezetői tudnak ilyen formában találkozni, és a gondolataikat megosztani. Tapasztalatból mondom, hogy olyan szintű, mennyiségű, tartalmú információ-halmaz körül ilyenkor az „asztalra”, amiből ha az ember jó érzékkel tud válogatni, akkor nagyon értékes segítséget kap az útkereséshez, ahhoz, hogy az elágazásoknál lehetőleg a jó irányt válassza.

- A magyar vállalkozások mintha erre is kevésbé volnának nyitottak. Nemzetközi szinten pedig ez kiválóan működik, legalábbis a mi gyakorlatunk ezt igazolja vissza. Örölnék, ha a magyar cégek is közelednének egymáshoz ilyen téren, hova tovább, még segítenék is egymást.

A rugalmasság versenyelőnye

A jól működő információs rendszer a vállalati rugalmasság alapfeltétele, ami a vállalkozások egészét át kell, hogy hassa: az egyes vállalati folyamatok átszervezésétől akár a paradigmaváltásig, tehát az alapértékek megváltoztatásáig. A rugalmasság egyfajta folyamatos változásmenedzsment kell, hogy legyen a vállalkozások életében.

■ **Kis Éva:** – Bármit kérnek a partnereink, soha sem mondunk nemet, sőt! Rugalmasan kezeljük a kéréseiket. Felajánljuk a lehetőségeinket: mi dobozolunk, mi szállítunk, használjuk a számítógépes rendszerüket. Az ügyfél problémája a mi üzleti lehetőségünk. A jó kérdés az: Miben tudunk segíteni? Ezt kell a tárgyalások során kideríteni. Mi okoz nehézséget a vevőnknek? Ha választ tudunk rá adni, ha van rá megoldásunk, nyert ügyünk van.

■ **Nagy Alajos:** – Közbeszerzés útján megnyertük az osztrák posta egyik tenderét, melynek keretében Ausztria összesen 520 postahivatalából 350-et mi újíthattunk fel. Egyetlen napunk volt egy-egy projekt teljes lebonyolítására. Előre kiírták, hogy a posta egy napra bezár. Reggelre ott volt a projektmenedzser a csapatunkkal, és délutánra átadtuk a kész területet az osztrák elektromos és IT szakembereknek. Ezt még 349-szer megismételtük, mindig az egyedi igényeknek megfelelően. Minden egyes alkalommal másnap kinyitottak a hivatalok. Ennél a feladatnál a gyártás csupán egy kis része volt a komplex folya-

matnak. Az igazi termék, amivel nyertünk, a rugalmasságunk volt.

Az erő forrása

A versenyképesség terén egyre nagyobb szerep jut az immateriális erőforrásoknak – a márkaépítésnek, a vállalati arculatnak, a PR-nek. Éppen ezért nagyon fontos, hogy ezeket egységes rendszerbe ötvözzük, tudatosan építsük.

Egyre jobban erősödik a humánerőforrás jelentősége is. Az ütőképes csapat, a kiváló szakemberek, a megfelelően felépített szervezet, az életfogytig tartó tanulás, a folyamatos megújuló kreativitás, a vállalkozó szellem és a professzionális team munka az, ami képes előbbre röptíteni egy-egy vállalkozást a többiekénél.

Mindemellett nem lehet eléggé hangsúlyozni a vállalati kultúra, és az általánosságban vett kultúra, a műveltség szerepét, hiszen arra lehet építeni, amit otthonról és az iskolapadból magunkkal hoztunk.

■ **Kis Éva:** – 30 éves a vállalatunk, ennyi idő alatt már kialakult a vállalati kultúra. Tradíciók jönnek létre – például minden évben átadjuk a Karsai-díjakat -, eseményeket, összejöveteleket szervezünk. Ezek mindegyike ugyanazt célozza: a dolgozók megbecsülését, megtartását, közösséggé kovácsolását. Igen is fontos, hogy jól érezzék magukat a munkahelyükön, hiszen itt, egymással töltik az életük egy jelentős részét. A jó közösségnek megtartó ereje van, tagjai ösztönzőleg hatnak egymásra. Éppen ezért nagy hangsúlyt fektetünk a közösségformálásra, legyen az egy kirándulás, vagy épp egy sportnap, de szívesen támogatunk egészen kicsi kezdeményezéseket is, amikor például egy-egy műszak dolgozói szeretnének együtt eltölteni egy napot. Autóbuszt, ebédet, gesztusokat adunk ehhez.

Ez a kkv-k számára is egy elérhető lehetőség, hiszen nem óriási költségekről beszélünk. Egy-egy ilyen „akció” közösségépítő ereje meglepően nagy tud lenni.

– A vállalati kultúrához tartoznak a közös ügyeink is, melyek mindenkit megmozgatnak. Legalább 5-6 évente kell, hogy történjen valami: egy új technológia bevezetése, egy közösen vállalt jótékonyági munka, vagy, ha épp nincs ilyen, jöhet a kreativitás! Én például megcseréltettem az irodákat az adminisztrációnál. A költözés, az „új” munkahely, a közös cselekvés összekovácsolta a csapatot. Érdemes tehát kicsi, összetartó egységekben gondolkodni, mert annak a tagjai nehezen tudnak megválni egymástól.

Tudásgazdaság – a verhetetlen versenyelőny

A tudásgazdaság a legjelentősebb potenciális versenyelőny. A gyorsan avuló tudást folyamatosan frissen kell tartanuk, így egyre nagyobb szerep jut az át- és továbbképzéseknek, a felnőttoktatásnak. A vállalkozásoknak és a képzőműhelyeknek együtt kell válaszokat találniuk a szakképzés problémáira.

A nyelvtudás is felértékelődik, hiszen önmagát rekeszti ki az az ország a nemzetközi fejlődésből, amelynek menedzserei, középvezetői, meghatározó szakemberei nem beszélnek legalább egy világnyelvet tárgyalási szinten. Könnyen belátható ennek a jelentősége, hiszen ma már egy kkv-nak sem kell exportálnia ahhoz, hogy külföldi céggel kerüljön kapcsolatba. A nemzetközi nagyvállalatok megjelenése, a sikeres beszállítói hálózatok kiépítése magával hozta a nyelvtudás igényét idehaza is. De ugyan így nyitniuk kell a magyar

nagyvállalatoknak a határon túlra is, ha ki szeretnék aknázni nemzetközi szinten azokat a piaci réseket, amelyekben eredményesen tudnak versenyezni. Nyelvtudás nélkül ez sem fog menni.

■ **Török László:** – A vállalati versengések terén a legnagyobb kihívást abban látom, hogy kik tudják magukhoz vonzani a legjobb tehetségeket. A dolgozók szaktudása, gyakorlati tapasztalata, kreativitása és elkötelezettsége az a speciális tudás, ami képes a verseny élén tartani egy vállalkozást. Nem csak a fejlesztőmérnökökről, a vezetőkről beszélek, hanem a gyártás szintjén dolgozó tehetséges emberekről, akikre az a jellemző, hogy ma egy picit többet szeretnének hozzátenni a dolgokhoz, mint ahogy tegnap tették. Ötletekkel jönnek, a folyamatos fejlesztés az életük része. Szeretik a közösségüket, és megteszik azokat a plusz lépéseket, amelyek fölötté vannak az elvártaknak. Nekünk sok ilyen dolgozónk van.

■ **Némethné dr. Gál Andrea:** – Egy vállalkozás versenyelőnyét nagymértékben befolyásolja a környezete. Az Edutus Egyetem – ahogyan ez a fő célkitűzései között is szerepel – meghatározó tényezője kíván lenni Komárom-Esztergom megye és a térség gazdasági életének. A küldetésünk legfontosabb része, hogy az itt működő vállalkozások számára az igényeiknek leginkább megfelelő, magasan képzett szakembereket biztosítsunk. A diplomás műszaki és gazdasági szakemberek mellett a felsőfokú szakképzésben is partnerek vagyunk, nem csak a gyakorlati helyek tekintetében, de a tananyagfejlesztésben is szorosan együttműködünk a vállalkozásokkal.

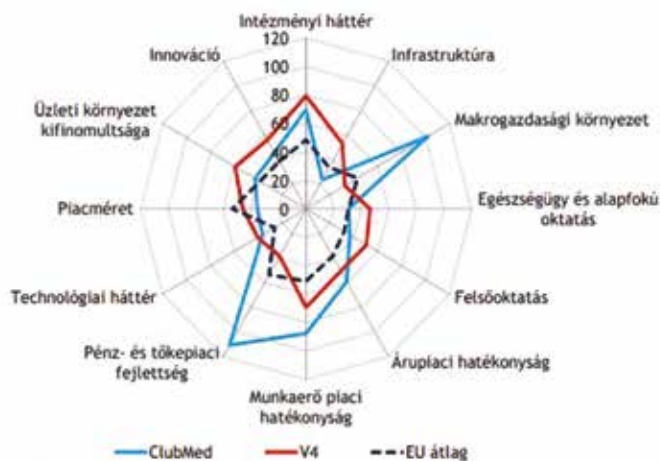
– Hamarosan átalakítjuk kooperatív képzéssé műszaki felsőoktatási szakképzésünket, igazodva az aktuális igényekhez. Így hallgatóink még több időt tölthetnek szakmai gyakorlaton, és még hamarabb a vállalati kollektíva hasznos tagjaivá válhatnak.

– A térség településeivel is a partnerségre törekszünk. Egyedülálló Smart City – Okos város továbbképzésünkre például az önkormányzatok fejlesztésben érintett, diplomás szakembereit várjuk, hogy időben felkészülhessenek az előttük álló kihívásokra, és a tudást megszerezve, élni tudjanak a lehetőségekkel.

Környezetvédelem

Napjainkban egyre nő azon piacok száma, ahol versenyelőnyt jelent, ha egy vállalat tevékenységével nem szennyezi a környezetét. Az elvárások nap, mint nap egyre nagyobbak, egyre több szabály születik, lassan, de biztosan társadalmi elvárásá érik a környezettudatosság, és ezzel párhuzamosan a versenyképesség egyik jelentős követelménye lesz a hatékony környezetgazdálkodás. Fontos, hogy egy

A WEF Global Competitiveness index pilléreiben elért helyezések - Forrás: WEF-GCR

vállalat miként bánik az erőforrásaival, egészen a felhasznált termék utólagos nyommon követéséig, a hulladékként való viszsza-újításáig.

A vállalkozások zöme még mindig teherként éli meg a környezetvédelmet, pedig ha meggondoljuk, milyen nehéz ma új versenyelőnyre szert tenni, talán már nem is tűnik olyan rossz ötletnek környezetbarátnak lenni!

Kis Éva: – Ma a műanyag „kiutálása” folyik világszerte. Magát az anyagot okolják a környezetszennyezésért, holott nem ez a probléma, hanem az, hogy az emberek szemetelnek. Ezért új szabályokat vezetnek be, ami a gyártókat korlátozza. Idehaza, és az Európai Unióban is várhatóak ilyen intézkedések, s ezekre a vállalatoknak minél gyorsabban reagálniuk kell, ha meg akarják tartani a piacaikat. Most még időben vagyunk, de fel kell készülnünk erre. Ha gyorsak vagyunk, akár meg is tudjuk előzni a versenytársainkat.

– Ugyancsak gondot okoz Magyarországon a hulladék-vissza-újítás. Kimondatlanul is a gyártóktól várják ennek megoldását, de ez egy olyan feladat, amelynek ellátásához nem rendelkezünk a megfelelő kompetenciákkal, erőforrásokkal. Ahhoz, hogy ez hatékonyan működhessen, fel kell ismernünk, hogy ez valójában egy társadalmi probléma, amire sürgősen nemzeti szintű megoldást kell találnunk. Szükséges lenne megoldani a begyűjtést, hisz a gyártók a begyűjtött, megfelelően szelektált hulladékot hatékonyan képesek felhasználni, és ezzel jelentősen kímélhetnénk a környezetünket.

Értékelj, mielőtt kiválasztod!

Ahhoz, hogy egy versenyelőny mellett letegyük a voksunkat, előbb értékelnünk kell azt. Ha nem szolgálja kellőképpen a céljainkat, vagy éppen könnyen sebezhető, akkor nem jutunk vele messzire. Alapvető-

en meghatározó például egy versenyelőny forrásigénye. Nem szabad, hogy erőn felül lekösse a vállalat belső tartalékait, vagy külső forrásait.

Ugyancsak fontos prognosztizálnunk a versenyelőnyünk nagyságát. Célszerű erre több variáns is készíteni, hogy kész forgatókönyvünk legyen, ha a dolgok nem az elsődleges terveinknek megfelelően alakulnak.

Tartós versenyelőnyre törekedjünk, amellett, hogy egyre nagyobb hangsúlyt kap a gyors megtérülés. Újabb és újabb versenyelőnyök kellene, ha tartani kívánjuk a tempót.

„Egy éles kanyar az úton, nem az út vége. Kivéve, ha nem vesszük észre, és nem vesszük jól be a kanyart”. (Dr. Csath Magdolna)

Kockázattal jár egy versenyelőny megszerzése, de ugyan így az elvesztése is. Ezért a versenyelőny tervezésekor célszerű számításba venni a pályaváltás lehetőségét is, azt, hogy szükség esetén hogyan tudunk egy új versenyelőnyre áttérni, a lehető legkevesebb ráfordítással.

Egy versenyelőnynél fontos kritérium, hogy illeszkedik-e az üzleti stratégiához, mert ha nem, az kikényszeríthet egy stratégiaváltást, vagy módosítást, ami jelentős áldozatokkal járhat. Ezért érdemes ennek kockázatát is előre mérlegelni.

Komoly többletet adhat, ha egy versenyelőny továbbfejleszthető. Különösen fontos rövid és hosszú távra is vizsgálni a hatását, hiszen előfordulhat, hogy ami most gyümölcsöző, az a későbbiekben zsáknak torkollik.

Végül azt is célszerű vizsgálni, mennyire sebezhető a választott versenyelőnyünk,

milyen könnyen lehet azt semlegesíteni, például a versenytársak ellenakcióival.

Selmeczi Attila: – Vannak, akik a szakmánkban az előremenekülést választják. De meglehetősen kockázatos 19-re lapot húzni! Amikor valaki – az olcsó hitelekre alapozva – megduplázza a járműparkját egy bizonytalan időszakban, amikor lefelé mennek, vagy stagnálnak a szolgáltatási árak, nincs gépkocsivezető, és a költségek nőnek, mindez nem bátorságnak, inkább vakmerőségnek tűnik a számomra. Aranyszabálynak tartom, hogy úgy versenyezzünk, hogy az hosszú távon se véreztessen ki a vállalkozást. Kockáztatni, fejlődni persze kell, de mindig csak fokozatosan, kis lépésekben, egyre hatékonyabbá válva.

A TOP3

A szakemberek a tudást értékesítő vállalatok versenyelőnyét tartják a legkevésbé sebezhetőnek, a legnehezebben behozhatóknak. Egy ilyen vállalat versenyképességéhez többnyire csak paradigmaváltással, jelentős ráfordításokkal és rengeteg idővel lehet felzárkózni.

A tudásmenedzsmentet a rugalmasság követi, a harmadik helyen pedig a network-képesség áll. Mindháromra igaz, hogy nehezen másolható, egyedi versenyelőnyt jelent, ami – különösen, ha ezek a szinergiát is kihasználják – verhetetlenné teszi az azt alkalmazó vállalkozást.

Csak be kell vennünk a kanyart!

Csath Magdolna: – Magyarországnak értenie kell, hogy mi zajlik a világban, és lehetőség szerint nem elkésve alkalmazkodni a változásokhoz. A jó stratégia az, ha előretekintők vagyunk, és elébe megyünk a változásoknak.

– Hazánk történetében már több alkalommal volt esély a modernizációra, a felzárkózásra, ezeket rendre elszalasztottuk. Ilyen volt a rendszerváltás, majd később az Európai Unióhoz való csatlakozás. Egyik esetben sem sikerült az országnak gyorsuló pályára lépnie. Most itt egy újabb, harmadik lehetőség – a magyar igazság. Ha ezt is elbukjuk, nem biztos, hogy lesz még ráadás. Előfordulhat, hogy megrekedünk a közepesen fejlett országok szintjén, és ez minden más következményével együtt megmutatkozik majd a béreinkben és az életminőségünkben is. Vegyük hát be azt a kanyart!

CSEH TERÉZ

Magyar Gazdaságért díjat kapott a zirci vállalkozó

Hédi Sándor, a nyughatatlan feltaláló

A zirci vasútállomás mellett helyezkedik el a Bakony Elektronika Kft. telephelye. A középvállalkozás fokozatosan bővül, másfél éve avattak új gyártócsarnokot, és további területek várnak beépítésre, hasznosításra. Kell is a hely, ugyanis a 2018 decemberében kitüntetett Hédi Sándornak 68 évesen is a fejlesztés, az innováció tölti be nap-mint nap a gondolatait. Az elektromosság már ifjú korában elbűvölte, és ez a szerelem a mai napig tart.

A KEZDETEKTŐL A CSALÁDI KFT-IG

Hédi Sándor ősei Passau környékéről, üvegfüvő mesterként érkeztek Magyarországra, Városlőd környékére. A család mindig is tisztos iparosnak számított, egyik ága később a fával kezdett foglalkozni. Sándor az ő leszármazottjuk, de nem folytatta édesapja mesterségét, őt mindig is a villamosság érdekelte. Eredeti szakmája híradásipari technikus. A Thuri Gimnáziumban végzett, onnan a 205-ös székesfehérvári szakmunkásképzőbe vitt az útja, két év alatt megszerezte az elektroműszerész szakmát, majd különözetű vizsgával a híradásipari technikumot is elvégezte. Szeretett volna a VIDEOTON-hoz kerülni, hogy gyári gyakorlatot szerezzen. Egyetemre is jelentkezett, de felvételi az akkori kontraszelekciónak miatt nem sikerült, és később sem próbálta meg újra.

– 1970-ben elhelyezkedtem – mesél szakmai pályafutásáról – egy honvédségi szerződés alapján a Középdunántúli Szénbánya Vállalat dudari üzemében, itt dolgoztam földalatti munkában villamos-diszpécserként öt évig. Egy úgynevezett időmultiplex rendszer került akkor a bányához, mely igazi újdonság volt, a hosszú futószalagok vezérléséhez használták, ennek üzemeltetése, karbantartása volt a feladatom. A rendszer rengeteg gyermekbetegséggel küzdött, volt dolgom elég. Előfordult, hogy két napot voltam a föld alatt, úgy hozták le utánam a reggelit, ebédet és a vacsorát.

– 1976-ban ismét váltottam, a szerződéselem lejárta után egy zirci szervizbe kerültem, ahol színes tv-eket javítottunk. Jártam a környéket, 13 település tartozott hozzám. Mindez '80 karácsonyáig tartott, amikor a televízió „Felkínálom” című műsorában bemutatthattam két szabadalmamat. A két termék értékesítése után döntöttem úgy, hogy elindítok egy vállalkozást. 1981-ben, a Patkó Vendéglővel szembeni kis bérleményben kezdtük három fővel, 1986-ig magánvállalkozásban. 1986 és 1990 között pedig egy budapesti építőipari kissevővezetnek voltunk a zirci melléküzemága. Csináltunk saját víz-hő-kapcsolókat (a Vasértnek szállítottam Budapestre), és különböző szériatermékeket gyártottunk. Vívőfrekvenciás távkapcsolókat is készítettünk, ezek még mindig szenzáció számba mennek. Amikor a kissevővezetek ideje lejárt, társasági formát választva mi is kft.-vé alakultunk, és egy partneremmel 1990-ben megalapítottuk a Bakony Elektronika céget. 1998-ban kivásároltam a cégtársam részét, és innentől kezdve kizárólag családi vállalkozásként működünk.

A BAKONY ELEKTRONIKA KFT.

Jelenleg hetvenkét fővel dolgoznak, két világcégnek is beszállítói, a Valeo Auto-Electric Magyarország Kft. számára készterméket gyártanak és anyag-előkészítést végeznek, van egy Pepperl+Fuchs részlegük, a főtevékenységük pedig az elektroni-

ka. Saját, új termékeik annyira piacképesek, hogy már Horvátországban, Szerbiában, Szlovákiában és Szlovéniában kezdtek el a telepítéseket, egy gyorséttermi lánc teljes épületfelügyeleti rendszerét Zircről irányítják. Immár két éve, hogy Magyarországon is az egyik nagy üzletlánc teljes épületfelügyeleti rendszerét ők szállítják, azon kívül vannak nagyobb cégek, melyeknél kiépítették a teljes gyári belső felügyeleti rendszert.

– A Felvidéken, Észak-Komárom körzetében – mondja büszkén – közvilágítás vezérléssel is jelen vagyunk: közvetlenül a polgármesteri hivatalból vezérlik a város és a falvak közvilágítását, be vannak építve a berendezéseink. Ott nem a szolgáltató végzi az esti bekapcsolást és a reggeli kikapcsolást, azt mindig a településnek kell megoldania saját vezérléseikkel. Ezért volt nagyon fontos ez az új szabadalom, találmányunk – ami jelenleg egy szenzáció -, mert a készülék a világ bármely pontján, 30 mp múlva tudja, hogy hol van, és napnyugtakor - amikor a nap elhagyja a Nap a horizontot és mínusz 6 fok alá megy – indítja, reggel pedig a 6 fokos érkezés előtt kikapcsolja a közvilágítást. Ez azért érdekes, mert nem kell órát, időt állítani, hanem megyünk a Nap órájával. Műholdas GPS-rendszer segítségével tudjuk mindig a Nap állását. Ezzel az eszközzel is nyertünk egy díjat.

A Pepperl+Fuchs-sal tavaly januárban kezdődött a kapcsolatuk. Jelenleg húszfős létszámmal dolgoznak számukra, ám megrendeléseik várhatóan bővülni fognak az idén. Nagyon jó a kapcsolatuk a gyár német igazgatójával és a helyi vezetéssel is Veszprémben. A Valeo-val gyártásra öt éves szerződésük van, amiből még három év hátra van, de bíznak benne, hogy folytatódik, bővül a kapcsolat. Büszkén mondja, hogy a Bakony Elektronika kapacitását a 2019-es évre teljesen lekötötték.

– Én már 6 éve elmentem nyugdíjba – idézi fel az elmúlt időszak történéseit –, amikor is az idősebb fiamnak, Attilának át tudtam adni a cégnek azt részét, ami addig is a fő tevékenységet jelentette: az ipari elektronikai és különböző energiakorlátozó berendezések gyártását, épületfelügyeleti rendszerek tervezését, telepítését.

– Nagy szerencsének tartom, hogy családi vállalkozás vagyunk. Amíg a fiaim nem végeztek el felső iskolákat, egyedül vittem a céget. Megéltünk, léteztünk, alkalmazottaink voltak, de az előrelépés, a fejlesztés nem volt lehetséges. Attila villamosmérnöki szakon végzett, és teljes egészében átvette tőlem az elektronikai részleget, a piacaimat, az üzleti köreimet. Péter fiam megkérdezte, hogy közlekedésmérnök végzettségével mit csinálhatna nálunk, egy elektronikai cégnél? Arra gondolt, hogy inkább Ausztriában próbál szerencsét. Kértem két hét gondolkodási időt, és ezalatt megkerestem egy autópárhízi céget azzal, hogy a beszállítója szeretnék lenni. A Valeo-nál kaptam is munkát, ehhez hirtelen fel kellett venni nyolc operátort, és Péter irányításával megalakulhatott ez a részleg is.

Tizenhat éve autópárhízi beszállító, megvan minden minősítésük, negyven fővel dolgoznak be a veszprémi cégnek Zircről, három éve pedig már önállóan, teherautókhoz gyártanak olyan alkatrészeket, amelyeket máshol nem állítanak elő. Hédl Sándor mindkét fia itt maradt a cégen, 4 unokája van, reményei szerint tehát megoldódik az utánpótlás kérdése a cégen belül is.

– Szerintem a bővülésnek – teszi hozzá – valahol véget is kell lassan vetnünk. A családi vállalkozásnak éppen az a lényege, hogy 70-

80 főt bír el, ez a létszám még átlátható, kezelhető. Nálunk vezetői döntés, hogy egy műszakban dolgozunk. Emiatt nem szenvedünk a munkaerőhiánytól, állandó a túljelentkezés. Az egyműszakos cég eltolt munkaidővel tud dolgozni: rugalmasabban tudjuk kezelni a munkakezdést, igény szerint. Akinek túlórázni van kedve – nálunk nincs elrendelt túlóra –, ugyanazon az óradíjon túlórázhat délután 18:00 óráig. Ha esetleg a cég kényszerül túlórát elrendelni, akkor természetesen a pótlékkal együtt fizetjük azt.

Azokat a szociális segítségeket, ami tavaly voltak (szocpol, Erzsébet kártya, különböző kedvezmények, 8000 Ft étkezési hozzájárulás) és megszűntek, átvállalta a cég. Így a dolgozók nem károsodtak, mert fontos számukra, hogy a kollégák náluk maradjanak. Ennek érdekében idén 12%-os béremelést is végrehajtottak.

Az örök újító

– Már a bányánál is volt – mutatja a régi dokumentumokat – 14 újításom és 2 szabadalmam. 1985-ben egy életmentő készülék fűződik a nevemhez, ezt az az orosz lányi szénbányák vette meg. Akkoriban a szénnel együtt, a szénszállító szalagon jöttek ki az emberek a felszínre. Gyakran felfeküdtek a szalagra, elaludtak, és csak az osztályozón vették észre őket. Hogy ez ne forduljon elő, főlsereltünk minden szalagot érzékelő készülékkel. A személyt úgy „láttuk”, hogy a fejlámpájának a sarkába egy gyűszű méretű, hosszú hullámú frekvencián működő oszcillátor volt beépítve, ami állandóan sugárzott. Ezzel nem csak az alvó embert lehetett levenni a szalagról, hanem omlás alól is lehetett menteni az embereket.

– Kezdtem kiállításokra járni a találmányaimmal, voltam Moszkvában, a hannoveri és a lipcei vásáron is kétszer. Nagyon sok új dolgot csináltam, a második feltralálói olimpián például nyertem egy bronzérmet. Huszonegy országban védett találmányom a Comguard-rendszer. Ez egy olyan információs veszélyhelyzet előjelző, amely a különösen veszélyeztetett közúti csomópontok, közúti, vasúti keresztezések, fixen telepített se-

besség mérő állomások előtt figyelmezteti a gépjárművezetőket, növelve ezzel a közúti biztonságot.

A rendszer alapja az úttest alatt elhelyezett állandó mágnesek sorozatából kialakított jeladó egység, amely adott helyszínenként egyszeri költséggel gyorsan telepíthető, élettartama több évtized. A működéséhez külön energiaforrásra nincs szükség, valamint a megbízhatóságát időjárási körülmények (hó, jég, külső hőmérséklet) és útkarbantartási műveletek (aszfaltozás) nem befolyásolják. Amikor az autós a telepített jeladók fölött halad el, a műszerfal tetejére felszerelt LCD kijelzőn közlekedési táblák piktogramjai és szöveges üzenetek jelennek meg, továbbá hangjelzés is figyelmezteti a vezetőt az aktuális veszélyforrásra, így stoptáblára, körforgalomra, vasúti átjáróra, vadveszélyre. Sándor a mai napig használja minden autójában, hiszen a Dunántúl 9 megyéjében telepítettek jeladókat, és ezek ma is kiválóan működnek.

– A lakásom mögött van a régi központunk, most szerszámkészítő műhely, abban most én dolgozok egyedül nyugdíjasként. Átmentem gépészsbe, célgépeket gyártok a termelésünkhöz, melyek megkönnyítik, felgyorsítják az asszonyok munkáját. Ezeket a berendezéseket azért csinálom jobban szeretettel, mert az összes vezérlést magam adom hozzá, nem kell más szakember. A villamos részsel együtt adom át a berendezést komplett (mechanika+elektronika). Jelenleg kb. 80 saját célgép van a cégnél, ami már mind a kezem munkája. De például tavaly Romániába szállítottam egy személyautó kormánykapcsoló karnak az automata tesztjét, most pedig a Pepperl-nek tervezek ill. építek egy készüléket, ami több ember munkáját könnyíti, váltja ki.

– A céget átadtam, az üzlet rész 97%-ban a fiúk nevére van egyenlő arányban, enyém a 3%. Ez azt jelenti – búcsúzik mosolyogva –, hogy én billentem még mindig a mérleg nyelvét. Az ügyvezető természetesen én vagyok, a két fiú műszaki igazgató önálló jogkörrel. A fejlesztésekben együtt gondolkodunk, ha vita van, akkor mindig enyém a döntés joga.

Az emberi kapcsolatok kialakítása a legfontosabb

Kitüntették a KEM-i VOSZ titkárt

Pordánné Balázs Ibolya, a Vállalkozók Országos Szövetsége Komárom-Esztergom Megyei Szervezetének titkára 2018. december 7-én, a XX. Vállalkozók Napja alkalmából Év Vállalkozója Díjat kapott. Az elismerést Varga Mihály pénzügyminiszter és Tolnay Tibor, a VOSZ elnöke adta át.

Közgazdászként végzett, tíz évig a megyei önkormányzatnál dolgozott a tervosztályon, majd átcsoportosították a Budapest Bankhoz. A pénzintézetnél végigjárta a „szamárlétrát”, mint hitelezési csoportvezető kezdett, majd fiókvezető-helyettesként, fiókvezetőként, utána régióvezetőként és vállalati üzletközpont vezetőként dolgozott. Banki pályafutásának utolsó időszakában a vezérigazgató-helyettes tanácsadója volt. Segített a termékfejlesztésben, a termékek felülvizsgálatában, a folyamatok kialakításában, és oktatta a dolgozókat. Két évig naponta járt Tatabányáról Budapestre, és amikor megszületett a kislánya, úgy döntött, vége a kétlaki életmódnak, inkább helyben keres magának munkát.

– Először könyvvizsgálóként dolgoztam Tatabányán, majd tizenhárom éve, 2005-ben kértek fel, hogy vállaltam el a VOSZ tatabányai irodájának vezetését. Mivel elindult a Széchenyi Kártya Program, a megyében egyre nagyobb igény jelentkezett arra, hogy a hitelezésben, a számvitelben, a pénzügyekben és a pályázatokban jártas szakember adjon segítséget, tanácsot a kis- és középvállalkozásoknak. Az évek során törekedtem arra, hogy a VOSZ céljait maradéktalanul képviseljem, a napi feladataimon túlmenően igyekszem a megye közéletében is részt venni.

A VOSZ irodát úgy vette át, hogy havonta 2-5 ügyfél jelentkezett Széchenyi Kártya ügyben, ez azt jelentette, hogy éves szinten alig 35 db ügylet zajlott. A nem éppen hatékony teljesítmény miatt már az is szóba került, hogy bezárják a VOSZ irodát.

– Nagyon sok munkával, szorgalommal, segítőkészséggel sikerült mára elérnem, hogy a havi rögzítési darabszám már 30 felett van, éves szinten pedig már több mint 400 ügyletem, ügyfelem van. Fontosnak tartom, hogy az ügyfeleket teljes körűen tájékoztassam nemcsak a Széchenyi Kártya Programról, hanem egyéb lehetőségekről is, mint a vissza nem térítendő támogatások, a munkahelyteremtő beruházások, a bértámogatás, vagy a pályakezdekők segítése. A Széchenyi Kártya Program keretében a megyék között – Budapestet leszámítva - ezzel a teljesítménnyel a második legjobb eredményt értem el. Erre azért vagyok büszke, mert amikor átvettem a munkát, akkor a KEM-i iroda az utolsó helyen állt.

Pordánné Balázs Ibolyát már nagyon jól ismerik az ügyfelek, szívesen kérik a segítségét, tanácsait. Három alapelvet fogalmazott meg magának, amelyek mentén végzi a munkáját, és kiemelkedő teljesítményre képes.

– Az első, az ügyfelekkel szembeni alázat, igyekszem maximálisan kiszolgálni őket, így a hitelké-

relem kitöltésénél is mindig segítek. A második, hogy az ügyfél lehetőleg csak egyszer jöjjön az irodába, nem "futtatom" többször az iratokkal, igyekszem – a könyvelőkkel való jó kapcsolatnak köszönhetően – a hiányzó dokumentumokat gyorsan beszerezni. A harmadik pedig a gyors, színvonalas rögzítés a KAVOSZ rendszerébe, így az ügyfél anyaga - ha nincs hiánypótlás - 24 órán belül a finanszírozó bankba kerül. Összefoglalva azt mondhatom, hogy nagyon szeretem a munkámat és igyekszem minőségi, teljes körű ügyfélszolgálatot biztosítani a vállalkozóknak.

Munkája során nagyon fontosnak tartja az emberi kapcsolatokat, hiszen a vállalkozók nagy részét már régi bankos múltjából ismeri. Így sokkal egyszerűbb a kommunikáció, fél szavakból is megértik egymást, tudja, hogy mit szeretnének, és rögtön látja, hogy mi lehet a legkedvezőbb számukra.

– Ugyanakkor nagyon jó kapcsolatot sikerült kialakítani a bankokban dolgozó kollégákkal is, így az ügyfél igényét könnyű képviselni és közvetíteni feljük. Igyekszem az új ügyfeleknél előminősítést végeztetni a bankokkal, hogy ne kelljen három hetet várni egy esetleges nemleges válasza, így a hitelezési folyamat végén mindenki elégedett, hiszen az ügyfelek többsége megkapja a hitelt, a bank pedig jó ügyféllel köt hitelszerződést.

VK

Dr. Kancz Csaba, Karácsony Norbert, Jankovszky Sándor

Az eseményt dr. Popovics György, a Megyei Közgyűlés elnöke, dr. Veres Zoltán, megyei főjegyző, és dr. Ladosné Kelemen Éva a NAV igazgatója is megtisztelte jelenlétével

Év eleji tájékoztató az adójogszabályokat érintő változásokról

KISZÖV Szakmai konferencia

A Komárom-Esztergom Megyei Iparszövetség „KISZÖV” 2019. január 24-én tartotta hagyományos évnyitó Szakmai Konferenciáját, ahol az aktuális adójogszabály-változásokról, a foglalkoztatást elősegítő programokról és egyéb, a vállalkozásokat érintő tudnivalókról adtak tájékoztatás a NAV szakemberei. Az eseményt Jankovszky Sándor, a KISZÖV Felügyelő Bizottságának elnöke nyitotta meg, és dr. Kancz Csaba, Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal kormánybizottja, valamint Karácsony Norbert, a NAV KEM Igazgatóságának adóügyi igazgatóhelyettese köszöntötte a megjelenteket.

Dr. Kancz Csaba röviden összefoglalta a Kormányhivatal eddig elért eredményeit, kitért a közeljövő terveire, és szót ejtett a foglalkoztatás örömteli helyzetéről, illetve az ebből fakadó nehézségekről is. Érintette az oktatás, a településfejlesztés feladatait, eredményeit is, és megköszönte a jelen lévő vállalatoknak, hogy részt vesznek a megye gazdaságának építésében, fejlesztésében.

Karácsony Norbert az Adóhivatal 2019-re tervezett nagyobb projektjeit foglalta össze, elsőként a cégkaput említve, melynek használata január 1-jétől minden vállalkozás számára kötelező, az Adóhivatallal történő kommunikációra már csak ezen a csatornán keresztül van lehetőségük. Beszült még az online számla rendszerének bevezetéséről – itt ettől az évtől szankciók várhatók –,

illetve az Adóhivatal kormányablakokban elért sikeréről. A NAV induló vállalkozásokat segítő mentor programjáról is hallhattunk egy rövid összefoglalót az adóügyi igazgatóhelyettes tolmácsolásában. Ezt követően az Adóigazgatóság szakértői tartották meg előadásukat az előre meghirdetett program szerint.

-NAPSUGÁR

Kisvállalkozások innovációs képességének támogatása

A gazdaság motorja az innováció. A legtöbb vállalkozás az üzleti megtérülés reményében örömmel fektetne be kutatás-fejlesztési, innovációs tevékenységbe, de megfelelő források vagy támogató módszertan hiányában csak kevesen vállallják a fejlesztésekkel járó terhelést és kockázatot.

A Pannon Egyetem Gazdaságtudományi Kara felmérést készít a vállalkozások kutatás-fejlesztési, innovációs gyakorlatairól az EFOP-361 „Innovációs folyamatmodell kis- és középvállalkozásoknak” pályázati projekt keretében. A projekt célja, hogy az Egyetem szakértői a felmérés alapján egy elsősorban KKV-s környezetben alkalmazható standard innovációs folyamatmodellt dolgozzanak ki. A modell hozzáférhető lesz a gazdaság szereplői számára, meg-

könnyíti az innovációs projektek profeszionális végigvitelét az ötlettől a megvalósításig, és segíti a pénzügyi, szellemi és szervezeti erőforrások innovációs célú, hatékony és eredményes felhasználását.

A felmérés résztvevői véleményükkel a Pannon Egyetem projektjét és a vállalkozások innovációs képességének fejlesztését is támogatják.

A kitöltés anonim, de a résztvevők e-mail

címük megadásával közvetlenül is értesülhetnek majd a projekt eredményeiről. A Pannon Egyetem öt díjmentes innovációs konzultációs alkalmat sorsol ki az első 50 válaszadó között.

A kérdőív ezen a linken érhető el: <http://kerdoiv.gtk.uni-pannon.hu/index.php/survey/index/sid/149736/newtest/Y/lang/hu>

FORRÁS: WWW.VESZPREMIKAMARA.HU

Grécsi Milán, operatív igazgató

Professzionális vezetési struktúra – négyfős kabinet – segíti a növekedést

Négyesfogat a Grabarics élén II.

A 25 éves, dunaújvárosi központú Grabarics Építőipari Kft. nem csak alapításának jeles évfordulóját ünnepelte a közelmúltban, de emellett jelentős szervezeti átalakításon ment keresztül. A társaság cégtulajdonosát, Grabarics Gábort, a jövőben egy négyfős vezetői kabinet mentesíti a cégvezetés napi teendői alól, lehetőséget teremtve ezzel arra, hogy a stratégiai feladatok nagyobb figyelmet kaphassanak. A „négyesfogat” tagjait lapszámról lapszáma haladva mutatjuk be Önöknek. Ezúttal az Operatív Osztály vezetőjével, Grécsi Milán, operatív igazgatóval ismerkedhetnek meg.

A STRATÉGIAI BESZERZÉSI

TAPASZTALAT JÓ ALAP

– A külkereskedelemben szinte beleszülettem, nagyapám, édesapám ezen a téren is az elődeim voltak. A megfelelő világlátás, a nyelvismeret nálunk családi örökség: édesapám anyanyelvi szinten beszél oroszul, nagyapám pedig hat nyelven beszél folyékonyan. Szeretem a pezsgést, a gyakorlatiasságot, a sok utazás, az üzletkötés, a kommunikáció gyermekkorom óta az életem részét képezi, és mindig vonzó volt számomra.

– Az érettségit közgazdasági szakközépiskolában, míg diplomámat kereskedelmi közgazdász szakon szereztem. Friss diplomásként egy kkv-ból lett közép-kelet-európai disztribúciós centerhez kerültem export-import menedzserként, ami nagy kihívás volt kezdő szakemberként, de egyúttal lehetőség is volt sokat tanulni a régióban végzett számos világmárka disztribúcióján keresztül.

– Az energetika, a gázipar 2008-ban lépett be az életembe, amikor a Fővárosi Gázműveknél nyertem el egy állást, key account menedzseri pozícióba. Egy immáron 160 éves múlttal rendelkező vállalat kiemelt ügyfeleit kezeltem, a gázpiacon elindult piacnyitási időszakban. 2010-ben, addigi felettesem felkérésére váltottam a Gas de France-hoz, ahol stratégiai

beszerzőként, a központi beszerzési igazgató közvetlen irányítása alatt, részt vehettem a cég érdekeltségébe tartozó társaságok központi holdingszervezetének felépítésében. A munkámban az angol nyelv kiemelt szerepet játszott, tekintettel a nemzetközi multinacionális háttérre.

– 2012-ben, párizsi központi irányelvek alapján, bevezetésre került a kategóriamenedzsment a központi beszerzési igazgatóságon. Ezek egyikét, az IT és üzleti beszerzések kategória vezetését sikeresen megpályáztam. Ehhez a kategóriához tartozott az operatív támogató funkció minden beszerzése: IT, marketing, kommunikáció, ügyfélszolgálat, HR.

– Az évek során a szektorban egyre erősödött az állami jelenlét. A francia tulajdonos a magyarországi leányvállalatai értékesítése mellett döntött, végül már csak a gázelosztás és a holding szervezet maradt, mely maga után vonta a beszerzési szervezet átstrukturálását is. Erre 2015-ben beszerzési vezetőként kaptam felkérést.

– 2017 tavaszán érkezett egy megkeresés a Magyar Villamos Művektől, ahol a központi beszerzési struktúra kialakítását kívánták megcélózni, ami 60-65 leányvállalat beszerzési funkcióinak integrálását jelentette. Egy - az ország nagyvállalati szegmensének egészét nézve is - top vállalatnál eltöltött, több mint egy év

után, mind emberileg, mind szakmailag fontos tapasztalatokkal felvértezve, és nem utolsósorban az energetikában eltöltött tíz év után, úgy döntöttem, egy számomra új iparágban folytatom szakmai pályafutásomat.

– Ebbe az elképzelésbe illett annak a fejedvadász cégnek az ajánlata, aki egy, az építőiparban neves, nagy múltú vállalathoz kereste a megfelelő - multinacionális, nagyvállalati tapasztalatokkal rendelkező - operatív igazgatót. A Grabarics név, „-brand” nem volt ismeretlen számomra, többször találkoztam vele mind magán-, mind szakemberként. A felvételi beszélgetésen nem volt nehéz meggyőznünk egymást arról, hogy a kereslet és a kínálat ezúttal találkozik.

A HR MA A LEGNAGYOBB KIHÍVÁS

– A Grabarics Építőipari Kft. operatív igazgatói posztja nagy szakmai kihívás, hiszen a feladatok komplexitása, és az iparágban elindult és várhatóan a következő években is tapasztalható folyamatos, gyors változások, állandó stratégiai megközelítést kívánnak, biztosítva a napi szintű, minőségi működést. A komplexitás többek között az irányításom alá tartozó szakterületek sokaságából adódik: HR, IT, marketing, PR, kommunikáció, megbízhatóság, környezetvédelem, uniós pályá-

zatok, minőségirányítás, őrzés- és tűzvédelem, valamint - nem utolsósorban - a kontrolling, a belső audit.

– Egytől egyig, valamennyi területre kellő figyelmet, energiát kívánok fordítani, mégis talán a legakutabb feladatnak a munkaerő- és a szakemberállomány megtartását, pótlását, bővítését tartom. A korábban bevált, más szegmensekben jól működő módszerek, a fejezetek által alkalmazott megoldások már nem jelentenek megoldást az iparágra eddig nem jellemző változások kezelésére, így olyan stratégiai lépések szükségesek, amelyek biztosítják hosszú távon a megfelelő létszámú, jól felkészült szakembergárdát projektjeink számára.

– A toborzás mellett komoly hangsúlyt kell fektetnünk a munkaerő-megtartására is, mivel meggyőződésem, hogy az építőiparban – hasonlóan más iparágakhoz – csak az a vállalat tud hosszú távon, kiegyensúlyozottan prosperálni, amelyik egy jól felkészült, stabil csapatot tudhat maga mögött. Éppen ezért terveink között szerepel, többek között, egy olyan megtartó-program kidolgozása, amely nem csupán a béreken alapszik.

– Mára eljutottunk oda, hogy egy fizikai vagy műszaki dolgozó a munkahely megválasztásakor a bért az általa felállított fontossági sorrendben csupán a harmadik helyre sorolja, mivel fontosabb kritériummá lépett elő a munkavégzés helyszíne, illetve, hogy az adott munkát hány műszakban, milyen időbeosztásban kell elvégeznie. Mindezek figyelembevételével szeretnénk javítani munkakörülményeinken, célként kitűzve emellett a munkamorál, a munkaminőség emelését, folyamatos monitorozását.

KULCSSZEREP A KÖZPONTI BESZERZÉSNEK

– Korábbi szakmai tapasztalataim alapján állíthatom, hogy nagy kihívás lesz a központi beszerzés kialakítása is, mely jelenleg előkészítés alatt áll. Ide nem csak a projektekhez kapcsolódó, hanem általában a stratégiai beszerzések tartoznak: az anyagok, az igénybe vett szolgáltatások, a különféle együttműködési megállapodások, és hosszú távon az indirekt beszerzések is, úgy, mint az IT, a marketing, a HR és az egyéb szolgáltatások. Az első, és ebben a témakörben jelenleg a legfontosabb feladatunk, egy tapasztalt, a hasonló központosított szervezet létrehozásában jártas vezető kiválasztása, akinek irányítása mellett kialakíthatóak lesznek, mind a központi beszerzési csapat, mind az ehhez a tevékenységhez kapcsolódó szabályzatok, folyamatok, szerepkörök. Terve-

ink szerint, ez a szervezeti egység adja majd a folyamatos háttértámogatást a termelés, illetve a cég egésze számára.

– A jó beszerző erős pillére egy ilyen rendszernek. Pályám során sokszor találkoztam azzal a véleménnyel, hogy az a jó beszerző, aki a legalacsonyabb árat tudja elérni vállalata számára. Én vitatkoznék ezzel a megállapítással. Szerintem a jó beszerző az, aki az összes szempontot figyelembe véve a legjobb ajánlatot tudja biztosítani, úgy, hogy eközben nem rombolja beszállítója piacát. Hiszen ha az alvállalkozója minden esetben az önköltségi árhoz közeli feltételekkel biztosítja áruját, szolgáltatását, akkor idővel nem fog tudni fejleszteni. Ez előbb-utóbb a minőség rovására megy, vagyis nem lesz a mindenkori piaci igényeknek megfelelő, jó minőségű, kellő számú, versenyképes alvállalkozó a piacon.

– A minden tekintetben legjobb ajánlatnál, az ár mellett, rendkívül fontos tényező az építőipari cégek számára a minőség, a határidő és a rugalmasság. Nem győzöm hangsúlyozni mit okozhat egy szerződésben rögzített, nem megfelelő ütemezés, vagy egy a munkafolyamat során felmerülő hibás teljesítés, amely alapján hátráltathatja az egész projekt előrehaladását. Mindezek elkerülése érdekében, mindenkor törekednünk, sőt ragaszkodnunk kell a szigorú, de egyúttal piacunkon szerződési feltételekhez úgy, hogy azok elfogadhatóak legyenek az alvállalkozók számára is.

KÖRNYEZETVÉDELEM, MUNKABIZTONSÁG

– Aki épít, az a környezetét nem rombolhatja. Ez alapvető szemlélet a Grabarics Kft.-nél. Ennek megfelelően saját környezetvédelmi szakemberünk ügyel arra, hogy, a projektjeinken minden esetben biztosított legyen a környezetvédelmi előírások betartása. A veszélyes hulladékokat külön, szeparáltan szállítjuk el, rendelkezünk a megfelelő engedélyekkel, tanúsítványokkal, és ugyanez igaz alvállalkozó partnereinkre is.

– Ugyanilyen komolysággal kezeljük a munkabiztonságot is. Gyorsabban, egyre nagyobb, erősebb, hatékonyabb gépekkel, egyre magasabban dolgozunk. Az építőiparban vagy minden nagy, vagy mindenből sok van: alapanyag, gép, eszköz, produktum. Ez egy veszélyes üzem. A megfelelő szintű munkabiztonság elengedhetetlen. Az előírások egzaktnak fogalmaznak, és ma már kellő módon életszerűek, követni tudják az igényeket, segítik a hatékony munkavégzést. Ha munkavédelmi eszközökről van szó, a Grabarics Építőipari Kft.

pénzt, energiát nem kímélve igyekszik mindig a legjobb feltételeket biztosítani a dolgozói számára. Ez az a terület, ahol nem lehet elégszer ismételni a tudnivalókat: időről időre – jellemzően évente kétszer – a cég teljes egészére, illetve az építkezéseken ténylegesen résztvevő kollégák számára ismétlődő munkabiztonsági oktatást tartunk.

MINŐSÉGIRÁNYÍTÁS ÉS IT

– A nagyvállalati környezetben – ahonnan én is jövök – nagy hangsúlyt fektetnek a minőségirányításra, a meglévő rendszerek, folyamatok állandó felülvizsgálatára. Egy olyan gyorsan változó iparágban, mint az építőiparban kimondható, hogy az a folyamat, folyamat-utasítás amely ma hatékony, akár fél év elteltével is jól működik. Minden változik: a cégméret, a stratégia, a mikro- és a makro-tényezők, a kereslet-kínálat, és ez az állandó változás az, ami megköveteli a magas szintű minőségirányítást.

– Ugyanez igaz az információtechnológiára is. Sohasem mondhatjuk, hogy IT szempontból modernnek vagyunk, hiszen ami ma annak számít, holnapra elavult lehet. A hatékonyság sokféle módon növelhető, melynek egyik fontos láncszeme a különböző IT megoldások és eszközök lehetnek. Ma már minden elektronikusan zajlik, a gyors és könnyű elérhetőség fontos feltétele a hatékony munkának, a versenyképességnek, mely mára elvárás is a megrendelőink részéről.

A NÖVEKEDÉS SZOLGÁLATÁBAN

– A Grabarics Építőipari Kft. idén 25 éves. Gyorsan, meredek ívben növekszik, és ez a trend várhatóan folytatódik. Ezt a növekedést ki kell tudnunk szolgálni. Ez nem csak az építkezésekhez szükséges források biztosítását jelenti, hanem a cég teljes operációját. Biztosítani kell egy közel 200 fős állandó létszámmal és egy körülbelül 1500 fős alvállalkozói stábbal rendelkező vállalatcsoporthoz mindennapjait. Sok területen gyökeres változásra van szükség, tudatosítaniunk kell magunkban, a kollégáinkban, hogy ez a huszonöt éves nagyvállalat már nem az a családi vállalkozás, amely egykoron elindult. A Grabarics név tiszteletet vívott ki magának az elmúlt negyedszázad alatt, egyfajta nívót képvisel az építőipari piacon, és ezt kötelességünk nem csak megtartani, de tovább erősíteni is. Szintén ezt segítik az új funkciók: az ingatlanfejlesztés, a toronydaru üzemeltetés, és a most létrejött professzionális vezetői struktúra, a négyfős kabinet.

CSEH TERÉZ

A Grundfos hosszú távon elkötelezte magát a duális képzés mellett

Tanműhely- és virtuális cella-avató

A Grundfos Magyarország Gyártó Kft. a térségben elsőként nyitott olyan innovatív, korszerű gépekkel felszerelt tanműhelyeket – mindkét telephelyén, Tatabányán és Székesfehérváron -, amelyek a középfokú duális képzésben résztvevő diákok gyakorlati képzését 21. századi szintre emeli. A február 20-i tatabányai átadót jelenlétével – többek között - megtisztelte a város polgármestere, Schmidt Csaba, országgyűlési képviselői, Czunyné dr. Bertalan Judit és Bencsik János, valamint az Innovációs és Technológiai Minisztérium helyettes államtitkára, dr. Solymár Károly Balázs.

Farkasné Takács Ágnes, a Grundfos Magyarország Gyártó Kft. HR-munkatársa, miután köszöntötte a megjelenteket, az alábbi gondolattal kezdte a tanműhely-avató ünnepséget:

– Nagy nap ez a mai, nem csak a Grundfos Magyarország Gyártó Kft., de a szakképzés számára is. A gyakorlati oktatás nem csak vállalatunk jövőjének fontos építőköve, de a technikai, gazdasági, társadalmi fejlődés jelentős tartópillére is.

A házigazda rövid felvezetője után **Török László**, ügyvezető igazgató vette át a szót, majd ünnepélyes tanműhely-megnyitójában visszautalt arra, hogy a Grundfos már érkezésekor, a 2000-es évek elején kapcsolatot teremtett az oktatási intézményekkel, és azóta is folyamatosan együttműködik azokkal. A duális képzéshez is elsőként csatlakoztak. 2018-ban 49 tanulószerveződéses diákot fogadtak, és a szakmai gyakor-

latát ma már több mint 100 tanuló tölti a Grundfosnál, akik valós ipari környezetben kóstolhatnak bele a szakmába. A sikerek ma már kézzel foghatóak: a duális képzésben részt vevők 70%-a visszatér cégükhöz.

– Nem újkeletű tehát számunkra a szakképzésben való együttműködés – mutatott rá a Grundfos elkötelezettségére Török László. – A mostani állomás azonban mérföldkő. Egy olyan innovatív, korszerű gépekkel felszerelt, a gyártás területén kialakított tanműhelyt és mellette elkülönített virtuális cellát adunk ma át, amely a középfokú duális képzésben részt vevő diákjaink képzését versenyképes szinten teszi lehetővé.

A cégvezető azt is elmondta, hogy a 170 millió forintos beruházáshoz az Innovációs és Technológiai Minisztérium közel 124 millió forint pályázati forrást biztosított,

majd megköszönte a támogatást, épp úgy, mint a kivitelezők, a szállítók és saját kollégái elkötelezett munkáját.

Schmidt Csaba, Tatabánya Megyei Jogú Város polgármestere beszédében azt emelte ki, hogy a Grundfos utat, példát mutat más gazdasági társaságoknak. Mindig élen jár a képzésben való együttműködésben, és ezt a közös munkát a maga oldaláról a város is szívesen segíti, kötelességének tekinti. Ennek egyik kézzelfogható példája az új, korszerű, laborokkal is felszerelt képzési központ Tatabánya-Dózsakertben, az egykori Bánki kollégiumban.

– Akik itt élünk, az Oroszlány-Tata-Tatabánya háromszög által bezárt gazdasági és társadalmi térségben, egy sors- és kockázatközösséget alkotunk, mely az egyéni felelősségvállalásra épül – kezdte ünnepi gondolatait **Bencsik János**.

– Mindannyiunknak vannak lehetőségei, jogai és kötelezettségei. A közös kockázatot akkor tudjuk mérsekélni, ha a személyes lehetőségeink és a kötelezettségeink egyensúlyban vannak egymással. Ehhez elengedhetetlen, hogy mindenki munkálkodjon saját magán, a benne lévő képességeket a készség szintjére fejlessze, hozzájárulva ezzel saját, és egyúttal közössége, valamint a gazdasági térség fejlődéséhez.

– A Grundfos a most átadásra kerülő beruházással alkalmat teremtett arra, hogy a diákok egy gyártási térben, egy munkakultúrához kapcsolódva alakíthassanak ki egy bizalmi kapcsolatot a vállalattal, a menedzsmenttel, lehetővé téve ezzel a hatékonyan közös munkát. – mondta az országgyűlési képviselő, majd így folytatta:

– Az elmúlt két évben a térségben jelentős bérfelzárkózásra került sor. További béremelésre azonban csak akkor lesz lehetőség, ha a termelékenység hatékonysága is növekszik. Ehhez elengedhetetlen a személyes felelősségvállalás, az elkötelezettség a dolgozók részéről is, hogy a menedzsmenttel kialakított bizalmi kapcsolatra építve, egy egységként tudják növelni a társaság termelékenységét. Meggyőződésem, hogy az ilyen tanulmányok, mint amit a Grundfos a térségben elsőként kialakított, meg fogják ismertetni, és szeretettni a fiatalokkal a modern, ipari környezetet, akik cserébe, a megszerzett tudásukat szívesen fogják a cégnél kamatoztatni. – vetítette előre vízióját a térség képviselője.

Czunyiné dr. Bertalan Judit a kormányzat digitalizáció melletti elkötelezettségét emelte ki, amit az is mutat, hogy az elmúlt 1,5-2 év során több mint 100 milliárd forintot fordított az állam erre a célra. Megköszönte a Grundfosnak, hogy élen jár a szakképzésben, hogy ezt a fontos – a megyében ilyen formában elsőként létrehozott

– oktatási lehetőséget biztosítja a diákoknak.

A köszöntők sorát **dr. Solymár Károly Balázs** zárta, aki a digitalizáció és a versenyképesség összefüggését vizsgálva két olyan területre hívta fel a figyelmet, amely a kormányzati munkát folyamatosan meghatározza. Az egyik a megfelelő számú és minőségű szakemberek biztosítása, a másik pedig a digitalizáció.

– Az elsőhöz nélkülözhetetlen négy elem, a megfelelő minőségű hálózat, a digitális eszközök, a korszerű digitális oktatóanyagok és a felkészült tanárok 2022-ig rendelkezésre fognak állni – ígérte. – Emellett a kormányzat a felnőttképzésre is gondol, 260 ezer fő kap lehetőséget a digitális alapkompétenciák elsajátítására a következő két év során – tette hozzá a helyettes államtitkár, majd így folytatta:

– A „Programozd a jövőt” kezdeményezés a legmagasabbban képzett szakemberek – a már most hiányzó 20 ezer informatikus – pótlását kívánja segíteni, egyrészt a pályaeorientáció eszközeivel, másrészt az egyetemi képzéseken a lemorzsolódás csökkentésével. A digitalizáció alapvetően versenyképességi kérdés – mutatott rá a lényegre a helyettes államtitkár. – Magyarország felismerte, hogy ezen a területen komoly esélyei vannak ha az erősségeire támaszkodik: a mesterséges intelligenciára, az 5G hálózatra és az önműködő autózásra – villantotta fel a jövő kormányzati tervét a politikus.

Az ünnepélyes megnyitó résztvevői ezek után megtekinthették az új oktatótermet, a gyártási területen kialakított tanulmányhelyt, illetve az amellyel elkülönített virtuális cellát, amit a gyakorlatban ki is próbálhattak.

-RÉZ

A TÜRROSÖK A LEGJOBBAK

Pápa - A Türr István Gimnáziumban egy évtizedes hagyomány, hogy részt vesznek az Energetikai Szakkollégium tanulmányi versenyén, melyen idén hat három-három fős türrös csapat képviseltette magát. **Szilos Attila** matematika-fizika szakos tanár elmondta, nagy örömeikre mind a hat türrös csapat bejutott a második for-

dulóba, a legjobb húsz közé, majd onnan négy csapat a döntőbe, s aztán az egyik csapat megnyerte a döntőt, vagyis országos első helyezett lett.

ÚJ MUNKÁSSZÁLLÓ VESZPRÉMBEN

Veszprém - Átadták a Pápai út 37. szám alatt álló épületben kialakított, 300 millió forintos munkásszállót. A beruházást fele-fele arányban a veszprémi önkormányzat és a Nemzeti Foglalkoztatási Alapon keresztül a kormány fi-

nanszírozta. A 2018 májusában kezdődött rekonstrukció során két emeleten összesen húsz lakóegységet alakítottak ki vizesblokkokkal, vasalószobával és orvosi szobával.

SZAKKÉPZŐ KÖZPONT ÉPÜL

Tatabánya - Az egyes ágazatokhoz tartozó tantermekben az összes olyan eszköz rendelkezésre áll majd, mely az adott szakma elsajátításához szükséges. Többek közt a gépészet, az informatika és az elektronika is teret kap. Tatabányán 2,4 milliárd forintos beruházással átalakítják a volt városi kollégium leromlott épületét. A városháza tájékoztatása szerint a projektben az ország egyik legkorszerűbb eszközökkel felszerelt szakképzési központját hozzák létre.

Fiatal gyárigazgató az AGC Glass Hungary Kft. élén

Tisza-Kiss László az egyéni felelősségben hisz

Harminchét évesen lett az autóüveget gyártó, japán tulajdonú, multinacionális cég tatabányai gyárigazgatója. A megyében, Süttőn nevelkedett, ma már tatabányainak számít, ő az egyetlen vezető az itteni ipari park multi cégeinél, aki helyinek vallhatja magát. Tisza-Kiss Lászlóval pályafutásáról és az AGC előtt álló feladatokról beszélgettünk.

– *Kezdjük a kályhától. Milyen út vezetett a gyárigazgatói megbízásig?*

– 1980-ban születtem, Tatabányán jártam középiskolába, majd a Budapesti Műszaki Főiskola villamos karán tanultam, és tavaly nyáron szereztem közgazdász diplomát Észak-Komáromban, a Selye Egyetemen. Tatabányán élek feleségemmel és kislányommal, néhány perc csupán, hogy beérjek a céghez. Első munkahelyem az esztergomi Tyco Electronics Hungary Termelő Kft.-nél volt, mint ipari mérnök, itt közel három évet dolgoztam. Ezt követően jöttem az AGC-hez, az akkori zöldmezős beruházás időszakában. Én voltam a huszonötödik alkalmazott a cégnél, még az első gyártócella sem volt letelepítve, amikor érkeztem. Részt vettem a telepítésnél, majd hat hónap után a termékbevezetéssel kezdtem foglalkozni, ez két és fél évig tartott. Ezt követően lettem termelési igazgató, és tíz év után, 2018. július elsején neveztek ki gyárigazgatónak.

– *Mekkora különbség a két pozíció között?*

– A gyárigazgatás és a termelési vezetés ég és föld. A termelésnél a kihatás és a költséghatékonyság állt kizárólagos fókuszban,

az volt a lényeg, hogy minél többet, jobbat és olcsóbban állítsunk elő. Persze gyárigazgatóként is ezek a legfontosabbak, de számos új feladat is van. A kiszállítás pontosságára, a vevőkkel való kapcsolattartásra, a helyi szervekkel, önkormányzatokkal való együttműködésre, a tárgyalásokra a külügyminisztériummal, vagy a HIPA különböző szerveivel és a jogi megfelelősségre is figyelni kell. Így nyilván kevesebb idő marad a főtevékenységre, de van egy nagyon jó szervezet, mely ezt elvégzi, elbírja.

– *Milyen ma a munkamegosztás az AGC-nél?*

– Történt egy szervezeti átalakulás, jelenleg három autonóm munkacsoport igazgató van. Másfél-két évvel ezelőtt kezdődött a szervezet transzformációja, az oldalüveg, hátsó üveg, és a hozzáadott érték, azaz a szerelés ágazata kapott egy-egy igazgatót. Ők nemcsak a termelésért felelnek, hanem feladatuk a minőség, a költség, a létszám, a szállítás és a gyártástervezés irányítása is. Az ő kibővült feladatkörük következtében átalakult a támogatást nyújtó igazgatók tevékenysége is. Ma már például egy mi-

nőségbiztosítási igazgató nem vesz olyan mélységben részt az operatív munkában, mint korábban, hanem a jövőn kell, hogy dolgozzon. A műszaki, a folyamatügyi, a termék bevezetési és a minőségbiztosítási igazgatónak azt kell látni, hogy hol lesz a cég három, vagy négy év múlva.

– *A munkaerőhiány mindenhol felmerül. Hogy állnak ezzel a cégben?*

– Tavaly nehéz volt, a szerelde részen tapasztaltunk nagyobb fluktuációt. Ennek okai közül a legfontosabb, hogy egy nagyon erős bérverseny van az Ipari Park cégei között, így ma munkavállalónak lenni jó, ám munkaadónak nehezebb. Mi sikeresen vésztük át ezt az időszakot. Egyrészt hozzányúltunk a keresetekhez, másrészt nagyobb hangsúlyt fektettünk a LEAN-re. Átszerveztük a munkafolyamatainkat, a veszteségeket minimalizáltuk, és egy picit szűkült a létszámunk. Tavaly 1050-en, idén januárban 940-en dolgoztak nálunk, ugyanakkor a termelés volumene nem csökkent. A nagyobb létszám esetében volt egy erőteljes rátartás, pont a fluktuáció miatt. A munkaerőhelyzet kapcsán a másik válaszunk most érkezik

AGC

meg, és ez az automatizálás. A következő 3-4 évben az összes gyártósorunk végére automata csomagoló berendezést telepítünk. A legnehezebb fizikai munkát szeretnénk kiváltani, ugyanakkor a szereldei kapacitást is bővíteni, így a dolgozókat nem elküldeni akarjuk, hanem áthelyezéssel, átképzéssel megtartani. Ez a létszám, amivel ma dolgozunk, így tartható lesz a következő időszakban is.

– Első számú vezetőként mi a koncepciója?

– Nagyon sok mindent tanultam az előző gyárigazgatótól, **Papp Zoltántól**, akinek a vezetése alatt robbanásszerű fejlődésen ment át az AGC. Legfontosabb, amit tanultam tőle, az a jövőbe látás, tehát, hogy hova kell helyezni a stratégiai hangsúlyokat. Én másik generációhoz tartozom, talán kicsit idealistább vagyok, igyekszem tiszta elvárásokkal, felelősséggel, feladatokat delegálva teret adni a kollégáknak. Talán kevesebb döntést hozok meg egymagam, így nagyon nagy segítségemre van az új, autonóm rendszer, és kevesebb, operatív feladatom van. Lehet, hogy ritkábban találkozom a teljes menedzsmenttel, viszont sűrűbben specifikus ügyekben az egyes igazgatókkal. Jobban preferálok az egyéni, mint a team felelősséget. Nem gondolom, hogy egy gyárigazgató mindenhez kelljen, hogy értsen.

– Milyen feladatok hárulnak Önre a cégcsoportnál európai kitekintést illetően?

– 2017 novemberében érkezett az autógyári üzletágunkhoz egy új igazgató, aki felforgatta a korábbi struktúrát. Addig a gyárak a költségért, most pedig a profitért tartoznak felelősséggel. Átszervezte az európai struktúrát, 5+1 klasztert hozott létre. Észak-Európa, Dél-Európa I. és II., Közép-Európa, Oroszország és Magyarország ennek részei, az utóbbit én vezetem. Mi klasztervezetők hatásával vagyunk az európai stratégiára, most tervezzük a következő 5 év be-

ruházásait, fejlesztéseit, ezt az anyagot márciusra el kell készítenünk. A hat klasztervezető együtt dolgozik a kontinens divíziós vezetésével, együtt hozzuk meg a döntéseket. Tatabánya azért külön klaszter, mert 4-500 km-es körzetben az összes autógyár jelen van. Magyarország az egyetlen, ahova a három német prémium autógyártó letelepült, tehát nagyon kiemelt szerepünk van az európai piacon. Második legjobban teljesítő üzem vagyunk az oroszok után profit szempontjából, de velük az ottani rendkívül alacsony energiaárak miatt nem is tudunk versenyezni.

– A profit növeléséhez új beruházások is kellenek.

– Már tavaly elkezdtük egy új fejlesztés előkészítését, decemberben meg is kaptuk az anyagcég jóváhagyását az új oldalüveg gyártósorhoz. Ez egy nagysebességű, jó minőséget biztosító gyártósor, melynek viszonylag olcsó a karbantartási költsége. Jövő év második negyedévében lesznek az első próbák, és a harmadik negyedévtől tervezzük a tömeggyártás elindítását. 15,5 millió eurós lesz a beruházás, mely komolyan növeli a kapacitásunkat. Jelenleg gyártásból 13 millió oldalüveget gyártunk évente, ez a fejlesztés további 2 millió gyártást teszi lehetővé, és ha beválik a rendszer, akár 6 millió is lehet ez a darabszám. Célunk, hogy hosszú távon 20 millió oldalüveg kerüljön ki az AGC-ből évente.

– Hogy képzelel el a jövőjét, a jelenlegi pozíció a csúcs személyes karrierjében?

– Szeretnék sikeres lenni ebben a pozícióban, ehhez meg kell tartani a profitstabilitást, jól kell alkalmazni az új technológiát, és be kell vezetni az SAP vállalatirányítási rendszert. Ha ezek sikerülnek, egy adott idő után azt gondolom, hogy megcélozhatok az európai vezetésben is bizonyos pozíciókat.

VEÉR KÁROLY

KORSZERŰSÍTETTEK NÉGY INTÉZMÉNYT

Vértessomló - A Széchenyi 2020 program keretében 90,6 M Ft Európai Unió, vissza nem térítendő támogatás segítségével Vértessomlón energetikailag korszerűsítették a polgármesteri hivatal, az általános iskola, az óvoda és az idősok otthona épületét.

NYÍLT NAP A CORVINUSON

Székesfehérvár - Folytatódtak a székesfehérvári felsőoktatási nyílt napok, legutóbb a Budapesti Corvinus Egyetem helyi campusára vártak

az intézmény iránt érdeklődőket. Teltházas volt a program, az intézmény képviselői tájékoztattak az alap- és mesterképzésekről, a duális oktatás nyújtotta lehetőségekről, a diákéletéről, bemutattak a duális képzésben résztvevő gazdasági partnereket, és volt kollégiumi körtúra is.

VÁLLALKOZÓK PÁLYÁZHATNAK

INFORMATIKAI FEJLESZTÉSRE

Tatabánya - Akár kétszemélyes vállalkozások is pályázhatnak digitális fejlesztésre, náluk hárommillió forint a maximum, nagyvállalatok pedig

hatvan millió forintig adhatnak be pályázatot a Modern Vállalkozások Programjának keretében belül egészen szeptember 10-ig - hangzott el Tatabányán, a Komárom-Esztergom Megyei Kereskedelmi és Iparkamara szervezésében létrejött fórumon.

CELO

Egységesíti márkanéveit a spanyol kötőelem- és rögzítéstechnikai gyártó

Az „új” egységes márkanév: CELO

A spanyol központú nemzetközi kötőelem- és rögzítéstechnikai gyártó, a CELO egy arculatfrissítéssel egybekötve egységesíti termékei elnevezését, megjelenését és logóját. A rögzítési megoldásokban jól ismert Apolo, a dübel és alapcsavar piacvezetője, az ApoloMea, valamint a CELO magas minőséget képviselő csavartermékei innentől egységesen CELO márkanéven kerülnek forgalomba. Ennek apropóján beszélgettünk a Tatabánya Ipari Parkban működő CELO Hungária Kft. vezetőjével, Bérés Krisztiánnal.

– Mielőtt a jelenről, vagy a jövőről beszél-nénk, nyúljunk vissza a gyökerekhez! Mi-kor és kik hozták létre a CELO-t?

– A központ Spanyolországban, Katalóniá-ban, Barcelona közelében van. Ez egy jelentős gazdasági térség, melyet a katalánok mun-kakultúrája és szorgalma tesz még erősebbé. Két fiatal, ambiciózus mérnök volt az alapító, akiket a helyben működő műanyag alkatré-szeket és termékeket gyártó cégek kerestek meg a műszaki problémáikkal, melyekre ők gyors és jó megoldásokat adtak. A nevük, CELO egy mozaikszó, mely a családnévük – Ceravalls és López – első két-két betűjéből állt össze, amikor 1963-ban megalapították a hidegsajtólasos technológiával működő kö-tőelem-gyártó üzemüket Barcelonában.

– Eleinte a kötőelem-gyártásra épült min-den. A spanyol piac mellett kizárólag a kö-zeli országok – Portugália, Franciaország – igényeire fókuszáltak. Az első évtizedeket nevezhetjük akár technológiai fejlődési idő-szaknak is, hiszen jelentős géppark- és ka-pacitásbővítést vittek véghez, felismerték a nemzetközi licencek, tenderek jelentőségét, és kidolgozták azok gyártásszerkezetükbe való beépítésének lehetőségeit.

– 1972-ben – a megnövekedett igényeknek megfelelően – a termelést átköltöztették új, modern, 4500 m²-es gyártó- és logisztikai központjukba, Castellar del Valles-be, Barce-lona ipari részébe. 1999-ben a bázis egy új, félautomata raktárral is bővült, mely 5000 m²-én akár 600.000 darab terméket is képes egyszerre befogadni.

– Az ezredfordulón – az egyre markánsab-ban jelentkező igényekre felfigyelve – szület-tett meg a döntés, hogy a termékpaletára a

kötőelemek mellé felveszik – az azokhoz na-gyon is jól társítható – rögzítőelemeket. Az új üzletágot, az akkor piacvezető spanyol cég, az Apolo felvásárlásával alapozták meg.

– Az új felállást követően, 2003-tól – a legna-gyobb léptékben éppen a 2008-2009-es vál-ság időszakában – a cég mindkét üzletágán jelentős, több kontinenst érintő bővítést haj-tott végre.

– Mi indította el a társaságot a globálissá válás útján?

– A világcégek rendszerint azt igénylik, hogy ha egy új üzemegységet nyitnak a vi-lág valamely pontján – esetünkben Kínában, Észak-Amerikában, Mexikóban, Brazíliában –, akkor a beszállítói is velük tartsanak. Fon-tos számukra, hogy a megszokott minőség-ben, közvetlenül ki tudják szolgálni őket. A cég természetesen az elmúlt két évtizedben követte a nemzetközi partnereit.

– A nyitás első lépéseként 2003-ban, még csak az ismerőseiket követve jutottak Ma-gyarországra, Tarjánba, a szintén spanyol MAX Magyar Kft.-n keresztül, akiknek ott volt a telephelyük. A CELO tőlük bérelt egy irodát, és a helyi cég élére felvettek egy ve-zetőt. Ekkor jött létre a CELO Hungária Kft. Az első öt év a piaci bevezetés, az ismerkedés időszaka volt.

– 2006-ban már messzebbre mentek – itt már ténylegesen követve a megrendelőket – egy zöldmezős beruházás keretében a spanyol-hoz hasonló kapacitású gyártó üzemet hoz-tak létre Kínában. Az már kevésnek bizo-nyult, hogy közelebb legyenek a vevőkhöz, a központtól való nagy távolság, a helyben gyártást is indokoltá tette.

– 2008-ra a tulajdonosok már látták, hogy hosszabb távra is érdemes Magyarországon megvetni a lábukat, ezért úgy döntöttek, hogy megépítik a Tatabánya Ipari Parkban korszerű logisztikai központjukat és raktá-rukat, mely egyúttal új telephelyük és irodá-juk is lett. A létszám is bővült, így a cégvezető mellett – aki az üzletkötésekért, a partnerek-kel való közvetlen kapcsolattartásért felelt –, ekkor már egy irodai és logisztikai feladato-kat ellátó munkatárs, egy üzletkötő és egy raktáros is dolgozott a cégben.

– Ugyanebben az évben a rögzítéstechnikai gyártókapacitását is tovább növelte a társa-ság azzal, hogy felvásárolta a német MEA Csoport München melletti rögzítőgyártó bá-zisát. Ettől kezdve a két márkanév – Apolo és MEA – már együtt szerepelt a termékeken.

NÉVJEGY

Bérés Krisztián

Végzettsége gé-pézmérnök, me-lyet közgazdasági és üzleti felsőfo-kú képesítésekkel egészített ki. Mul-tinacionális ipa-ri és azon belül autóiipari környezetben szerzett 18 év műszaki és üzleti közép és felsővezetői tapasztalatokat. Németül és angolul be-szél a magyar anyanyelven kívül.

– 2009-ben átadták a magyarnál kicsit kisebb méretű logisztikai raktárukat Lengyelországban, illetve egy ehhez hasonló kapacitásút építettek Mexikóban, 2015-ben.

– A következő évben újabb akvizíció következett. A cég felvásárolta az autóiparban – Michigan államban, Detroitban, a nagy autóipari központban egyik legismertebb – hosszú évtizedek óta sikeresen működő észak-amerikai kötőelemgyártó céget, a TRIDENT-et, mely ma már szerves részét képezi a társaságnak. Ez a lépés tette lehetővé a globális nemzetközi jelenlétet: gyártás Európa két országában, 2006-tól Ázsiában, 2016-tól pedig Észak-Amerikában. Valamennyi termelő régióban külön raktárral, plusz önálló logisztikai raktárakkal Amerikában és Kínában, Sanghaj közelében. Európában – a spanyol anyavállalaton kívül – a magyar bázis a legnagyobb logisztikai központ. Összesen 26 országban van CELO helyi értékesítési képviselő.

– Jelenleg a cégben, nemzetközi szinten 350-en dolgoznak. Ezzel a létszámmal 60 millió eurós árbevételt produkálunk. Ez egy főre vetítve impozáns adat. A hatékonyság főleg az egyszerű műveletekből, a jól automatizálható részfolyamatokból és a jól szervezett munkából fakad. Pici, gyakran néhány grammnyi, filléres terméket gyártunk, de abból sokat és sokfélet. A kínai gyártás felzárkózott a spanyol szintre: gyáranként 120 tonna fémanyagot dolgozunk fel havonta, ami 7-8 millió termékben ölt testet, és ekkor még csak a kötőelem-gyártásról beszéltem.

– A rögzítéstechnikai üzletágunk mára elérte, hogy ugyanolyan súlytal szerepel a cég életében. Ezen a téren elsősorban az építőipart célozzuk. Az új építkezéseken, felújításokon, csővezetékek, elektromos hálózatok kiépítésekor szükségesek a rögzítő-tartó funkciók. Tulajdonképpen, amit gyártunk, az élet minden területén – ahol valami épül – ilyen-olyan formában megjelennek az általunk készített eszközök.

– Hogyan jutnak el a termékeik a felhasználókhoz?

– Ipari kötő- és rögzítéstechnikai elemgyártók vagyunk, és kizárólag nagykereskedőként értékesítjük a termékeinket. Nagyszériában gyártunk, és a szakmai viszonteladó partnereinkre bízunk a forgalmazást.

– Ugyanakkor rendkívül szoros kapcsolatot tartunk a termékeink felhasználóival, sőt az üzletpolitikánk éppen arra épül, hogy velük együttműködve fejlesszük a termékeinket. Folyamatosan kapcsolatban vagyunk, kommunikálunk velük, az ő visszajelzéseik adják az inputját az „Innovation Factory”-nknek. Igyekszünk minél innovatívabbnak lenni, lépést tartani a partnerek igényeivel, sőt ha lehet annak elébe menni.

– Miben tud jobb lenni a CELO a versenytársainál, és hogyan tudja ezt megjeleníteni a világ felé?

– Az alapértékeink a gyökereinkből erednek. Megoldásokat kívánunk adni már meglévő problémákra, és olyanokra is, amelyekre a vevőink esetleg még fel sem figyeltek. Azon dolgozunk, hogy megkönnyítsük a partnereink mindennapjait, gyors, hatékony és költségtakarékos megoldásokkal.

– Tudjuk, hogy a kötő-rögzítő elemek olyan kisértékű eszközök, amelyek a fejlesztések költségének 15-20%-át adják csupán, ugyanakkor azzal is tisztában vagyunk, hogy milyen nagy potenciál van ezekben az apróságokban. Időt, pénzt, munkaerőt, energiát spórolhatunk velük, mely a megvalósítás teljes költségének 80-85%-át teszi ki. Sok múlik azon, ha csak egy kicsit is más egy adott termék: a csavar menetének dőlésszöge, kialakítása, vagy a csavar bevonata. Beépítési szempontból a csavarnak lehet egy plusz funkciója, például két oldalról szerelhető. De egy rögzítőn is sokat lehet spórolni, ha azt nem két emberrel, vagy két kézzel, hanem egyetlen dolgozó, fél kézzel is képes felszerelni. A partnereink mindennapjaiban kicsi, apró, de nélkülözhetetlen eszközök a termé-

keink, ők maguk nem tudnak ezek fejlesztésére figyelmet fordítani, éppen ezért mi igyekszünk ebben a segítségükre lenni.

– A viszonteladóinkkal kiváló kapcsolatot tartunk, de például a termékfejlesztésünk nem rajtuk múlik. Ezen a téren közvetlenül a felhasználóinkkal dolgozunk együtt. Rendszeresen értekezünk velük, meghallgatjuk a problémáikat, kiderítjük, mi az, ami gondot okoz nekik.

– Emellett folyamatosan figyelemmel kísérjük a piacunkat érintő termék- és technológiafejlesztéseket is. A kétféle csatornán át begyűjtött információ-halmaz a bázisa a termékfejlesztéseinknek. Az árbevételünk jelentős hányada – 15-20%-a – köszönhető az újdonságainknak.

– Próbáljuk minél jobban hasznosítani azt is, hogy bár globális piacra dolgozunk, mégsem vagyunk óriáscég. Rugalmasak, gyorsak tudunk lenni, ha kell, pillanatok alatt képesek vagyunk döntést hozni, és az új termékek gyártására sem kell nálunk éveket várni.

– Ez az, amit szeretnénk az arculatváltásunkkal, a logóink egységesítésével is hangsúlyozni. Akik már használták a termékeinket, tudják, stabil gyártással, magas minőséget állítunk elő, nagy hozzáadott értékkel, és ezen a téren nem ismerünk kompromisszumot.

– A CELO-ra lehet építeni. Mindig hosszú távra, 20-30 évre előre tervez, és folyamatosan fejleszt. A közeljövő tervei között szerepel a Tatabánya Ipari Parkban lévő raktárunk bővítése, és ezzel együtt létszámban is bővülni kívánunk. A kapacitások bővítése mellett a legfontosabbnak azonban azt tartom, hogy minél több tudást át tudjunk adni a partnereinknek, ennek érdekében szeretnénk megerősíteni a műszaki támogatásunkat feléjük. Meggyőződésünk, hogy ezzel nagy értéket tudunk hozzáadni a munkájukhoz.

A Forrás Rádió stábjá 2018 karácsonyán. A kép bal szélén Havellant István.

Tíz éve az éterben a Forrás Rádió

Havellant István ismét Év Vállalkozója Díjat kapott

Az üzletember már másodszor vehette át ezt a kitüntetést, hiszen az Iron Trade Kft. vezetőjeként már elismerték ottani munkáját. A decemberi Vállalkozók Napján Havellant István ezúttal a tatabányai székhelyű Forrás Rádiót működtető Turul Média Kft. többségi tulajdonosaként részesült a díjban.

– *Melyik elismerés áll közelebb a szívedhez?*

– Nem lehet ezeket így kettéválasztani. Ha nincs az Iron Trade, akkor nem tudtam volna miből finanszírozni a Turul Média-t. Mindkét kitüntetést egyformán nagy sikernek tartom. Az anyacéget a rendszer-váltást követően gyakorlatilag a nullából építettem fel, és az Iron Trade története 25 éve során mindig nyereséges vállalkozás volt, szerintem ezt díjazták az első alkalommal. A Turul Média valami hasonló pályát írt le, de ez egy vásárolt cég volt, amit nagyon rendbe kellett tenni. Ráment 6-7 év, de bebizonyítottam, hogy lehetséges. Büszke vagyok rá, hogy ezt a két, számomra fontos gazdasági, szervezési munkát ilyen magas szinten elismerték.

– *Felmerül utólag a kérdés, egy kötőelemekkel kereskedő üzletember miért vásárol médiumot?*

– 2007 végén vágunk bele **Szűcs Attila** barátommal, aki a kisigmándi Eurotrade Kft. tulajdonosa, és megvásároltuk az akkor még Radir néven működő rádiót. Úgy gondoltuk, hogy szükség van egy olyan médiumra, amely a korrekt köztájékoztatást biztosítja helyi szinten. Én azt gondoltam, hogy lehet csinálni egy olyan jellegű kereskedelmi rádiót – mert a frekvenciánk kereskedelmi jellegű –, amely a szélesebb közösséget ki tudja szolgálni mindenféle információval, hírekkel, programajánlókkel, közlekedési hírekkel, és nyilván minden rádió legfontosabb elemé-

vel, hallgatható jó zenékkal. Nem rétegrádióban, rétegzeneben gondolkodtunk mint a Radir Rádió, hanem populárisabb, emészthetőbb zeneválasztékban, és vállaltuk azt is az NMHH felé, hogy a sugárzott zenék minimum 40%-a magyar legyen. Megpróbáltuk a friss slágereket belerakni a kínálatba, és a múltból is szemezgettünk. Így céloztuk meg a hallgatóság nem csupán a reklám miatt legfontosabb 25-49 éves korosztályát, hanem a teljes népességet a fiataloktól az idősekig.

– *Kezdetben közismert hangokkal turboztátok fel a Forrás Rádió műsorát.*

– Igen, megpróbáltunk nagy, országosan ismert neveket hozni Tatabányára. Az elképzelésünk legfontosabb része az volt, hogy legyen egy saját hangja a rádiónak, ami jól azonosítható. **Kautzky Armandot** választottuk, el is vállalta, ő volt a Forrás hangja évekig. **Nagy Ferő** is nálunk vezetett élő műsort, akinek szintén nagyon ismert zenei, rádiós és tévés múltja volt. Miután 2009 tájékán elváltak útjaink **Attilával**, **Molnár József** főszerkesztővel, aki egyben a kft. ügyvezetője is, más utakon indultunk el. Viszonylag ismeretlen fiatal tehetségeket építettünk be a műsorba, akiknek nagy része ma is itt dolgozik, és itt szerezte meg a közismertséget, a népszerűséget. Mára már ők a Forrás hangjai.

– *Egy ráfizetéses céget vettetek át, melynek működését finanszírozni kellett, és nem két percig tartott, amíg helyreállt az*

egyensúly. Mikortól termel hasznot is a Turul Média?

– Az elmúlt 12 évből 7-8-at a mindenkori tulajdonosok finanszíroztak, viszont az elmúlt 4 esztendőben már a rádió saját eredménytermelő képességgel rendelkezik. Aránylag jól meg tudjuk fizetni a 30 fős stábot, szép, modern munkahelyet tudtunk teremteni, az Edutuson bérlünk két szintet, most újítottuk fel az épületet belülről. A legmodernebb technikai eszközeink vannak, amiket az elmúlt években vásároltunk. Tavaly már az ország leghallgattottabb helyi rádiója lettünk, több mint 57%-kal. Ez jó, mert a hirdetők olyan helyen szeretnek reklámozni, amit az emberek hallgatnak. Így lett a stratégiánk eredményes. Először fölépült egy sikeres rádió, ezt az emberek érezték, látták, hallották. Eztán sikeresen el tudtuk adni a reklámidőnket, ebből élünk, ez a legfontosabb értékmérőnk. Minél több, annál többet tudunk a kollégák bérére, technikai eszközökre költeni. Nem utolsó sorban a cégnek – mivel ez egy magánvállalkozás – hasznot is kell tudni termelni, mert a haszonból lehet megvalósítani a jövőbeni terveket. Idén augusztusban leszünk az új nevünkkel – Forrás Rádió – 10 évesek. Készülünk a kerek jubileumra, részben már az adásstruktúrát is átalakítottuk február elsejétől, de még nagyon sok meglepetéssel rukkolunk elő a születésnapunkra.

VEÉR KÁROLY

ÖNKORMÁNYZAT

HÍREK, INFORMÁCIÓK RÉGIÓNK TELEPÜLÉSEIRŐL

„Hogy egyre jobbak az adóbevételeink, abból tapasztaltuk, hogy a költségvetés elkészítése egyre nagyobb mozgástérrel folyt. Prioritásokat tudtunk megfogalmazni, nem a pénzügyi kényszer szabályozta a tervezést.”

DR. ÁLDOZÓ TAMÁS

Projektnyitó Dadon

Február 11-én, a dadi József Attila Művelődési Házban került sor a „Dad és Kömlöd szennyvízelvezetésének fejlesztése” című KEHOP-os projekt nyitó rendezvényére. A 100%-ban az EU által finanszírozott, 240 milliós beruházással (az áfát a magyar állam vállalta magára) a két község szennyvizét átvezetik az oroszlányi tisztítóba, csökkentve ezzel a környezeti terhelést. A rendezvényen Dad és Kömlöd polgármestere mellett részt vett, és megosztotta gondolatait a közönséggel **Czunnyiné dr. Bertalan Judit**, a körzet országgyűlési képviselője, és **Popovics György**, a megyei közgyűlés elnöke is. A beruházás a tervek szerint július elejére megvalósul.

Adony

Ronyecz Péter polgármester 22 éves regnálása legnagyobb eredményének azt tartja, hogy a városban épült meg a Magtárház Logisztikai Központ.

Cikkünk a 38. oldalon

Csót

Csót szerencsés falunak mondhatja magát. Minden megvan kicsiben, ami egy nagyobb település infrastruktúrájára jellemző.

Cikkünk a 35. oldalon

A Horizont-csapat

Kétszer háromszor gyorsabb, olcsóbb, energiatakarékos építkezés

Horizontot az önkormányzatoknak!

Csupán néhány hónap választja el az önkormányzatok képviselőtestületeit a választásoktól, és sok építési jellegű feladat várna még megvalósításra. Az idő, a kivitelezők hiánya miatt ezek nagy részéről már lemondtak mind a szakemberek, mind a helyi politikusok. Pedig van megoldás! Az olyan építési feladatok, mint például egy új tetőtér kialakítása, vagy egy régi épület bővítése, esetleg egy kisebb, új építése igen is beleférhet még az időbe, és kapacitás is található rá. De, aki már a következő ciklus feladatain gondolkodik, az is hasonló problémákba ütközik: jön a falusi CSOK, egyre több ingatlan épül, az építőipari kapacitások jó előre le vannak kötve. Pedig az önkormányzatoknak sok építési feladatuk lesz, ha csak a kormányzati célkitűzéseket nézzük, például 21 ezer bölcsődei férőhelyet meg kell építeniük. Lehetetlennek tűnő feladatok ezek, éppen ezért érdeklődéssel hallgattam Dienstmann Tamás, a Horizont Globál Kft. ügyvezető igazgatójának gondolatait. Kétszer-háromszor gyorsabb, olcsóbb, energiatakarékosabb épületek, úgy, hogy a helyi, kisebb építőipari vállalkozásokat hozza helyzetbe.

– *Miért tartja fontosnak, hogy az önkormányzatok megismerjék az olyan építészeti megoldásokat, mint például a Horizont technológia?*

– Köztudott, hogy a gazdasági növekedésnek ma már gátja a szakképzett munkaerő hiánya. Ennek fő okai egyrészt a demográfiaiban, másrészt a szakképzési gondjainkban keresendők. Bár a kormányzat mindkét területen igyekszik megtenni mindent a sikerért, eltart még egy darabig, mire újra egyensúlyba kerülhetünk. Ebből az következik, hogy tartós munkaerőhiányra kell felkészülnünk. Ilyen körülmények között, ha a terveinket – különösen az építésre vonatkozó elképzeléseinket – valóra kívánjuk váltani, akkor nem marad más, hatékonyabbá kell válnunk. Olyan, korszerű, mégis sokat próbált, megbízható technológiára kell támaszkodnunk, ami lehetővé teszi, hogy gyorsabban, mégis professzionális módon tudjuk megoldani ilyen jellegű feladatainkat. Különösen igaz ez az önkormányzatokra, hiszen ők a közjót, a helyi közösséget szolgálják, választóik felé el kell számolniuk az elvégzett, vagy éppen az el nem végzett munkával. Nem mindegy, mekkora költséggel, mennyi idő alatt és milyen minőségű építkezéseket sikerül szó szerint tető alá hozni. Éppen ezért nem kis kihívás, hogy az építéssel foglalkozó szakembereik megtalálják a megfelelő megoldásokat. Enélkül hiába a politikai akarat, az ígéret, az elszántság, a tények makacs dolgok: ha nem lesz, aki megépítse, akkor a siker elmarad.

– *Mi az a Horizont technológia, mit tud ez a rendszer, amit a hagyományos építési mód nem?*

– Vegyük sorra az előnyöket! Egyrészt kétszer – professzionális építőcsapat esetén – akár háromszor annyi épületet lehet vele kivitelezni, mint a megszokott módon, és mintegy 20%-kal alacsonyabb bekerülési költség mellett. Másrészt, mivel a rendszer úgynevezett száraz technológiát használ, mind a négy évszakban építhető. Harmadszorra, a szerkezet adottságainak köszönhetően 5-10%-kal nagyobb a hasznosítható tér, emellett pontosan, hibamentes szereléssel lehet vele dolgozni, minimális hulladék kíséretében. Negyedszerre, az elkészült épületek nemcsak, hogy energiatakarékosak, környezetbarátok lesznek, de akár AA⁺⁺ energiaszályúak is lehetnek. Az építési elemek könnyűek, daruzást nem igényelnek, ugyanakkor rendkívül erős, földrendezés- és viharálló építmények készíthetők belőle. Végül az sem elhanyagolható, hogy rendkívül rugalmas építési mód, ami sokféle anyaggal párosítható, a végeredmény pedig egy időtálló, generációkat kiszolgáló épület.

– Az önkormányzatoknál különösen nagy jelentőséggel bír, hogy ez egy könnyűszerkezetes acéltechnológia, ami éppen a súlya miatt olyan épületeken – akár egy-két emelet ráépítésére is – alkalmazható, ahol az alapok különben nem engednék meg a további szinteket.

– Rendkívül rugalmasan alakítható, igényre szabható, százféléképpen összeállítható. Úgy szoktam fogalmazni, olyan, mint az agyag,

fazekasa válogatja, hogy mit csinál belőle.

– *Az acélszerkezetes építkezés jól ismert, a világon mindenütt alkalmazzák, a legnagyobb, leghíresebb épületeknek is ez adja a vázát. Miért épp a Horizont által kínált a legmegfelelőbb?*

– Ez egy 1997 óta fejlesztett, védett, gyártásában és szerelhetőségében is rendkívül hatékony technológia, mely 4 kontinensen, 11 országban, több ezer épülettel bizonyított már. Minden hazai szabványnak megfelelő. ÉMI engedélyünk van a teljes építési rendszer minden részletére.

– Az sem véletlen, hogy a Horizont technológia ma már három magyar egyetemen – köztük a Szent István Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Karán – tananyag, ahogy az ország egyik legnagyobb szakképző központjában is. Az egyetemisták tizenöt fős csoportokban jönnek hozzánk, a budapesti központunkba, hogy első kézből ismerhessék meg ezt a lehetőséget. A szakemberek már régóta tudják, hogy ez a jövő útja, nem csak az óriásépületek, csarnokok készítéséhez, de a kisebb léptékű ingatlanok, vagy családi házak kivitelezésénél is. Nem sok idő kell, és mindenki ilyen műszaki megoldások mentén fog építkezni. Mert az idő pénz, és bármit megvehetünk, de az időt nem. Az a legnagyobb, legdrágább értékünk.

– *Hogyan zajlik egy ilyen építkezés? Miben tér el a megszokottól?*

– Első lépésként, ha megkapjuk az építész által elkészített engedélyes terveket – ezeket hívjuk mi „Milyen? tervek”-nek, az alapján

létrehozzuk a „Hogyan? tervet”, vagyis, azt, milyen módon kell kivitelezni az adott elképzelést a mi technológiáinkkal. Ez hivatalos nevén a gyártmány- és szerkezet-kivitelezési tervdokumentáció. Ebben a legapróbb részletekig minden milliméterpontosan ki van dolgozva, valamennyi, a kivitelezéshez szükséges információ benne van. Ez alapján egy építőipari vállalkozás az átlagoshoz képest nagyjából fele annyi idő alatt megépítheti az adott objektumot. Ha profik csinálják, akkor háromszor gyorsabbak is lehetnek.

– A Horizont egy aprólékosan kimunkált és kipróbált acélszerkezetes, korszerű építési technológia. Példaként, ezzel a módszerrel egy 160 m²-es házszerkezetet 7 ember 2 munkanap alatt szerkezetkészre meg tud építeni.

– Bátran mondhatom, hogy ha a most regnáló képviselőtestületeknek még van olyan tervük, amit ebben a ciklusban szeretnének megvalósítani, velünk, jó eséllyel elkezdhetik, és be is fejezhetik.

– Bármilyen gyors a Horizont megoldása, minden cégnek véges az építőipari kapacitása. Hogyan képesek mégis a megnövekedett igényeknek megfelelni?

– Mi nem építünk. A mi feladatunk, hogy átadjuk a technológiát kivitelező és márkaképviseleti partnereinknek. A hozzánk jövő érdeklődőket – bárhol az országban – a megfelelő helyi partnerekhez közvetítjük. Így minden önkormányzat a lakóhelyéhez közeli, általában jól ismert, megbízható, helyi vállalkozásokkal tud dolgoztatni. Ez az önkormányzatok számára is lehetőség, mellyel éppen a kis, helyi építőipari vállalkozások hozhatóak helyzetbe, úgy, hogy a kivitelezési költségek jelentős része – 80-85%-a – náluk realizálódik, attól függően, hogy az acélprofilokat készre szerelve, vagy anyagában szállítjuk nekik. A tudást gyorsan, és szakmaspecifikusan át tudjuk adni nekik. Érdemes tehát csatlakozniuk a Horizont-családhoz.

– Önkormányzati szemüvegen át nézve, az is a Horizont mellett szól, hogy ez egy új-rahaznosítható építési mód. Ha például ideiglenes épületeket kell kivitelezni, tökéletes, környezetbarát megoldás. Körülbelül 15% veszteség mellett bontható, és ha a talajcsavarokat, melyekkel az épületeket rögzítettük, kihúzzák a földből, csakis a tiszta, rendezett terep marad hátra. Nem kell feltörni, drága pénzen elszállítani a beton alap hulladékát, azaz a környezet-rehabilitációs költségeket máris megspórolják.

– Érdemes tehát elgondolkodni mindezen, hiszen, ha őszig már nem is, de azt követően tényleg rengeteg építési feladat áll majd az önkormányzatok előtt.

CSEH TERÉZ

Újra teljes gőzzel termel a Pápai Hús

Eredmények, tendenciák és prioritások Pápán (I. rész)

Ciklusértékelő dr. Áldozó Tamással

Pápán 2014 és 2019 között nagyon sok minden megváltozott. A város polgármestere kutatási eredmények alapján, tény-szerűen szereti leírni a folyamatokat, tehát nem megérzésekre hagyatkozik. Kérésünkre dr. Áldozó Tamás mérlegre tette az elmúlt 4-5 évet. Most a ciklusértékelő első részét olvashatják.

– Kezdjük a demográfiát jellemző tendenciákkal: fogyunk és öregszünk. Van vándorlási veszteségünk, többen mennek el Pápáról, mint ahányan jönnek. Az utóbbi 3 évben valamivel több gyerek születik, én ezt azért szeretném a kormányzati és a helyi szakpolitikának betudni. Ugyanakkor lényegesen többen haltak meg. Az említett vándorlási különbség abból adódik, hogy nálunk jó középiskolák vannak, sok tehetséges gyereket elengedünk egyetemre, főiskolára, és közülük sokan máshol találják meg a karrier lehetőségét. Egyre tovább élnek a 65 év feletti pápaiak, és emiatt ma száz 14 év alattira százharminchárom 65 év feletti jut a városban. Ez az index egyenesen nő. Ebből sok minden következik egy várospolitikus számára. A jövőben az idősebb korosztályokat kiszolgáló önkormányzati ellátórendszereket kell erősíteni, annak a szem előtt tartásával, hogy ez ne intézményi ellátásba csapjon át, hanem otthoni törődést tudjunk biztosítani.

– A gazdaságot megfigyelve láthatjuk, hogy ütemes csökkenéssel a 2011-12 körüli 9%-ról – ekkor volt a válság mélypontja – 2% körül stabilizálódott az álláskereső aránya. Ezt az adatot jobbnak tartom, mint a megyeszékhely 1-2 tizeddel jobb eredményét, mert Pápán a cigányság részaránya a lakosság 6-8%-a, Veszprém-ben pedig ennek a fele sem. A cigányság körében az iskolai végzettség meg lehetőségen tragikus. Nekünk most a foglalkoztatási paktumban azt a feladatot kellett megoldanunk, hogy az 5-6., és a 7-8. osztály megszerzését érjük el a bevont pápaiak.

– A helyi gazdaság folyamatosan erősödik, a ciklus elején a nagy kérdés az volt, hogy a Pápai Hús megmarad-e, vagy sem. Egy felszámolásból új értékesítéssel növekvő pályára tudott állni a Pápai Hús, kínai tulajdonba került a társaság. Épp a napokban adták hírül, hogy 2 milliárd forint értékű GINOP-os projektet indítanak el. Szerintem nagyon szép jövő áll előttük. A cég megtartotta a foglalkoztatotti létszámát és a beszállítói körét, bővítette a piacait, növelte az árbevételét, tehát jó irányba halad.

– A többi társaság ütemesen fejlesztett, főleg az autóipar, nálunk is az a legnagyobb munkaadó, egy kínai és egy osztrák cég működik Pápán. A gazdaság többi részének is előre kellett lépnie, hiszen azt tapasztaljuk, hogy az iparüzési adóbevételünk gyorsuló ütemben nőtt: 2016-ról 2017-re 10%-kal, 2017-ről 2018-ra pedig 12%-kal. Két év alatt az iparüzési adónk kb. 350 millióval nőtt meg. Mi ezt a tendenciát reméljük a jövőre nézve is, hiszen így nagyobb a mozgásterünk. Nem csak a városnak van nagyobb bevétele, hanem a pápai háztartásoknak is. A 2012 körüli országos átlag alatti pápai vásárlóerő ma meghaladja a középszintet. Megközelítőleg 10 százalékpontot javult, úgy, hogy közben az országos is nőtt. A helyi gazdaság növekedéséből tehát profitálnak a városlakók is.

– Hogy egyre jobbak az adóbevételeink, abból tapasztaltuk, hogy a költségvetés elkészítése egyre nagyobb mozgástérrel folyt. Prioritásokat tudunk megfogalmazni, nem a pénzügyi kényszer szabályozta a tervezést.

Így például a szociális ellátásban, a városüzemeltetési feladatoknál, vagy a művelődési vonalon a jelenleg garantált bértáblák nem képesek azt a célt szolgálni, hogy megtartsuk a munkatársainkat. Pápa közel van Ausztriához, a szociális ellátás területén nagyon könnyen el tudnak helyezkedni, kevesebb munkával, több pénzért. Ezért mi évről évre többletforrásokat biztosítunk bérkiegészítésre. 2018-ról 2019-re 300 millióval jut több bérre az intézményeinknek, mint tavaly.

– Prioritás az is, hogy mindig maradjon arra pénzünk, hogy az intézményeink jó állapotban legyenek. Saját forrásból 220 milliót biztosítunk 2019-ben – egyébként évről évre többet – intézményi keretek között megvalósuló beruházásokra, felújításokra.

– 2014-ben elkezdtünk egy járda felújítási programot: tartósan téglakő burkolattal építünk gyalogjárókat. Nem a mennyiségre megyünk, hanem a minőségre. Erre évente minimum 100 milliót költünk el, a 2019-es költségvetésben 104 milliót előirányzat szerepel. Szerintem a város 15-20%-ánál tartunk, még hosszú évekig dolgozhatunk a programon. Én arra utasítom a beruházó cégünket – a Pápai Városfejlesztő Kft.-t –, hogy ezt a pénzt június 30-ig el kell költeni. Tehát a második félévre lesz többletforrásunk a pénzmaradvány elszámolásból arra, hogy egy második 100 milliót is bele tudjunk tenni idén a járdaépítésbe.

VK
Folytatjuk

A rácalmásiak birtokba vehették tavaly új sport- és rendezvénycsarnokukat és a megújult tavat

Évről évre szebb környezetben élhetnek

Rácalmás kiváló adottságokkal rendelkező kisváros. Dunaújvároshoz közel fekszik, sőt saját ipari parkja, multinacionális nagyvállalata van, így a munkavállalás nem okoz gondot az itt élőknek. A városi infrastruktúra magas színvonalú, ugyanakkor csodás természeti környezet – a Duna-part, a szigettel – övezi. A városvezetés komoly erőket fordít a településfejlesztésre, aminek az eredménye szemmel látható. Schrick István polgármestert a tavalyi esztendőben megvalósult „álmokról”, és az idei év terveiről kérdeztük.

– *Milyen 2018-ban elkészült, vagy tervbe vett beruházásokról tudunk beszámolni?*

– A sport és rendezvényközpontunk átadása volt az év „slágere”, 1,3 milliárd forintot, teljesen önerős beruházás volt. 2100 m²-es csarnok, 270 fős lelátóval, kis- és nagyteremmel. A sport mellett rendezvényközpontként is működik, ami azért is fontos, mert eddig 200 főnél nagyobb eseménynek nem tudtunk otthont adni.

– A központ sportcsarnokként is mindig "teltházas". Reggeltől koradélutánig az általános iskolások veszik birtokba, utána pedig a sportolók ragadják magukhoz a lehetőséget. Maximálisan kihasználjuk az új komplexumot.

– Nagy kihívás volt, hiszen sem TAO, sem pályázati forrás nem segített bennünket a megépítésében. Az egészet – több év alatt megta-
karítva – iparüzési adóból finanszíroztuk.

– *TOP-os, illetve egyéb pályázatokat is nyertek. Ezekkel hogyan haladnak?*

– Megépült a kulcsi kerékpárút, ami a város legszélén lévő új családi házas övezetünkben élőknek teszi lehetővé a biztonságos közlekedést. Korábban innen gyalog, vagy kerékpárral csak a 6-os főúton lehetett bejutni a városközpontba, akár boltba, akár a napi ügyeket intézni. Ez most végre megoldódott. 80 millió forint TOP-os támogatást kaptunk rá.

– A Millenium park fejlesztéséhez is sikerült – a Zöld Város Program keretében – forrá-

sokat nyernünk, 103 millió forintot, amiből rehabilitáltuk a városközpontunkban lévő, elvadult, eliszaposodott, náddal teli tavunkat. Ez már teljesen rendben van, lelátó, kis színpad, sétány épült a tó körül. Ide szeretnénk még két új – egy felnőtt és egy gyerek – játszóteret a már meglévő kettő mellé.

– A 6-os úti körforgalmi csomópont kialakítására 200 millió forint TOP-támogatást kapott Rácalmás. Ehhez kapcsolódóan lehetőség lesz az idei évben a vasútállomáshoz bevezető út leaszfaltozására, és szeretnénk itt parkolókat is kialakítani. Ehhez beadtunk egy szerződésmódosítási kérelmet, most annak a jóváhagyására várunk.

– Folytatni szeretnénk a Barina-patak partján az ingatlanvásárlásokat is – eddig tízet sikerült megszerezniük –, hogy majd később kialakíthassunk itt egy a forgalomtól elzárt futópályát, megvilágított sétálóúttal, mely a terveink szerint lemegy majd egészen a Kis-Dunáig. A forrásunk még nincs meg hozzá, de a lehetőségét szeretnénk biztosítani.

– Elkezdődik idén a Kulcs-Rácalmás-Dunaújváros csatornaberuházás is, melyhez csatlakozva kiválthatjuk a régi, már modernizálásra váró szennyvíztelepünket. Ezzel a lépéssel a Kis-Dunát is tehermentesíteni tudjuk, mert a szennyvízünk így a Dunaújvárosi tisztítótelepre kerül.

– Rácalmás hivatalos vízitúra megállóhely lett. Van egy Vízisport Szakosztályunk, és egy nemrég felújított csónakházunk. Most

egy GINOP pályázaton további forrásokat nyertünk, melyből fejleszteni tudjuk a telepünket. Egy 100 m²-es, lábakon álló épülettel szeretnénk bővíteni. A nyáron ez megépülhet.

– Végül tervben van még újabb járdaépítés, aszfaltozás, ebből soha sem lehet elég. Sajnos még sok kátyús, rendezésre váró utunk van.

– *Mi a terv 2019-re?*

– Idén, összességében 400 Mft körül lesz a várható fejlesztés, tavaly 800 millió forint volt, a sportcsarnok miatt. Első pillantásra talán nem tűnik soknak, de a mi méretünkhöz képest, egy 4700 fős kisvárosnak, ez szép teljesítmény.

– Van még egy speciális problémánk is, amire megoldást szeretnénk találni: az üdülőkerti zárt telkek. A 70-80-as években felparcellázták a Duna-partot, és kis üdülőtelleket értékesítettek ott. Ez mára egy sűrűn lakott rész, ahol gyakorlatilag nincs infrastruktúra. Az ott élők egyre jobban sürgetik az önkormányzatot, hogy ők is hozzájuthassanak a városi élet alapfeltételeihez. Csakhogy ez több százmillió forintos beruházás, mert ott nincs se gáz, se csatorna, se út, se járda. Ez nem az állandó lakhatásra lett annak idején kitalálva. Természetesen ennek ellenére mindent megteszünk, hogy megoldást találjunk mielőbb a problémára.

–**réz**

Látványos fejlesztések az élő vizek városában

Tata tovább építkezik

Tata és Tóváros nyolc évtizeddel ezelőtti egyesítése nem volt mindenben teljesen békés, és mindenki számára egyformán óhajtott folyamat. Mára egy folyamatosan változó, mégis egyedülálló természeti és épített örökséget továbbvivő, fejlődő várossá kovacsolódott az egykori két település. Michl József polgármesterrel beszélgettünk.

– Hogyan értékeli a mögöttünk álló esztendőket?

– Nagyon jó látni, hogy számos dolog – ha nem is minden – a terveinknek megfelelően alakult 2018-ban, de nem csak emiatt volt ez egy nagyon szép, különleges év. 80 esztendője történt Tata és Tóváros egyesítése, az erről szóló, politikainak látszó döntés sokkal nagyobb fejlődést indított el a városban, mint amit akkor reméltek. A nyolc évtizeddel ezelőtti elindult változások, a növekedés hullámai ma is érezhetőek, és visszaköszönnek.

– Kezdjük a gazdaság témájával, idén sok jó hírrel szolgáltak a befektetők.

– Nem várt nagyságrendű, de annál örömtelibb lendületet vett a fejlődés az Ipari Parkunkban. Az év elején adták át a MooWa új gyárcastrnokát 3200 négyzetméteren, és tovább terjeszkedik az NHK Spring Hungary Kft. is, mely első európai termelési központját itt nyitotta meg 2016-ban. Zajlik a medencék gyártásával foglalkozó IFK-AMPRON Kft. gyártócsarnok és iroda építése, a Tom-Ferr Zrt. megkezdte egy 4000 négyzetméteres csőgyár kialakítását meglévő telephelye mellett, valamint az A&T Technology Kft. három ütemben épülő fémmegmunkáló csarnokának és irodájának építése is folyamatban van. A Güntner-Tata Kft. mind a gyár területén, mind a tulajdonukba került új ingatlanon fejlesztéseket fog megvalósítani. A városközpontban szintén jelentős átalakulás indult el az Interspar és a Lidl tatai építkezései kapcsán. Lezajlottak az ide kap-

csolódó útfejlesztések, és a megújult Május 1. úton is már zökkenőmentesen és gyorsan haladhatunk. Hamarosan egy kis körforgalom épül ki az Oroszlányi út és a Fényes fasor találkozásánál, tehát a belvárosban egy számottevő közlekedési fejlesztés kapcsolódik össze az üzletházak építésével.

– A magyar államnak is több korszerűsítést köszönhetek tavaly. Melyek voltak ezek?

– Nagy köszönet a kormánynak, hiszen az intézményeink sorra megújulhattak az év folyamán. Komoly átalakításon esett át a Bláthy Iskola, melynek kollégiuma kívül belül teljesen átalakult, ráadásul a Bercsényi utcai épület a város tulajdona. Ugyanígy a Jávorka Iskola kollégiuma is korszerűbb lett, és pár heteadtuk át a Fazekas Iskolában lezajlott fejlesztéseket, a szomszédos épületben a Menner Bernát Zeneiskolában pedig a tetőszerkezet újulhatott meg. A Vasary és a Jázmin Iskolák esetében szintén jelentős korszerűsítés és bővítés várható, új tornaterem is létesül, a munkálatok tervezése már elindult. Nagy változás, hogy idén az Eötvös Gimnázium is állami fenntartásba került, ott új sportpálya épült az udvaron, kormányzati támogatással. A Nemzeti Kastélyprogram és Nemzeti Várprogram keretében megkezdődött az Esterházy-kastély felújítása. Külön öröm, hogy a külső munkákon túl a kastély olyan belső, tartalmi megújuláson esik át, amelynek nyomán nem csupán egy egyszerű kiállításátogatásra lesz alkalmas a helyszín,

hanem nagyon sokféle programnak is otthont ad majd.

– Rengeteg a feladat a visszatérő forrásokkal kapcsolatban is.

– Főleg olyan feladatokkal foglalkozunk, amelyek a később felmerülő problémák megelőzése érdekében zajlanak, és vannak olyan terveink, amelyek a visszatérő források szépségére, hasznára koncentrálnak. 2018-ban jelentős lépéseken vagyunk túl. A Május 1. úton lévő beszakadást sikerült felszámolni, és a Kismosó-patak mederrendezése is szépen halad, ott jobbra már csak tereprendezési munkák maradtak, egy szép sétány fogja összekötni a Kocsi utat a Május 1. út sportcsarnok melletti szakaszával. Ez a beruházás tükrözi azt az igényt, hogy ahol csak lehet, mutassuk meg a vizet, és ne csupán zárt csőben haladjon a forrásvíz. A Hajdú utcán is zajlanak a munkák, a kastély udvarából kiveztették a vizet és előkészítették a Lo Presti forrás bekötését.

– Mit remél a 2019-es évtől?

– Jó dolog, hogy a 2018-as választásokat követően folytatódik hazánkban az a dinamikus országfejlesztés, ami 2010 óta zajlik. Ez biztonságot, stabilitást ad, amire helyi szinten is tudunk építeni, tervezni. Ahhoz, hogy ezt a munkát tovább folytassuk, remélem, újra elnyerjük a magyar és a tatai polgárok támogatását a 2019-es választások során is!

Megújult a Kakukk-hegyi hadifogoly-temető

Vállalkozások, szabadidőpark, jó infrastruktúra

Csót összkomfortos település

Csót szerencsés falunak mondhatja magát. Minden megvan kicsiben, ami egy nagyobb település infrastruktúrájára jellemző. Komoly vállalkozások is működnek a Pápa melletti községben, ami jelentős iparüzési bevételt hoz az önkormányzat számára. Kékesi István polgármesterrel értékeltük az elmúlt éveket.

– *Milyen vállalkozások vannak Csóton?*

– A régi gépjármű állomás helyén működik egy dél-tiroli családi tulajdonú cégcsoport, a Shoptec Fémárugyártó Kft., a Schweitzer Logistics Kft., és a B-Consult Schweitzer Kft. Csóton üzletberendezések gyártását végzik, de rengeteg helyen van irodájuk, meg még néhány helyen gyáruk is. Két éve építettek még egy 12 ezer m²-es logisztikai központot is. Mellettük van egy 1000 m²-es csarnok, ahol a Doroti Pack Kft. tevékenykedik. Egy helybéli család a tulajdonosa, és nagyon komoly, világszínvonalú élelmiszeripari csomagológépeket készítenek, szervizelnek, újítanak fel. Aztán épült egy mezőgazdasági birtokközpont, az is egy fiatal csóti családé, terményszárítóval, raktárral, többszáz négyzetméteres csarnokkal, ez a Szabó Mezőgazdasági Vállalkozás. Ezen kívül Csóton működik a Laktagro Mezőgazdasági Termelő Kft. is. Gyakorlatilag az ipar és a mezőgazdaság minden szegmense megjelent nálunk, ez egyrészt pozitív az iparüzési bevételek és a munkahelyteremtés szempontjából, másrészt aktívan kiveszik a részüket a falu közösségi életéből, és támogatják a civil szervezeteinket is, ami szintén szerencsés dolog.

– *Beszéljünk akkor a civil szerveződések-ről!*

– A templom mellett van egy ház, melyet most újítunk fel pályázati pénzből, az lesz

a közösségi épület. Polgárőr egyesületünk alakult, és a nőegylet, valamint a borbarátok is működnek. Új színfolt néhány éve a Bakonyalja Lovas Klub, akik készítettek istállót, közvetítő tribünt, fákat ültettek, karámokat csinálnak, most lesz egy sátruk, és van egy hintójuk is. Mintegy 8000 m²-es területet adtunk nekik használatra. Most négy lovuk van, de hamarosan hatra emelkedik ez a szám. Évente megrendezik a Bakonyalja Lovas Fesztivált, a rendezvénynek nagyon nagy a látogatottsága. Szerveztek már táborot is gyerekeknek, és az iskolában tervezik a lovas oktatás bevezetését. Építettek egy nagy kemencét is, ahol lehet főzni, sütögetni, ez is vonzza az embereket. A hagyományos falunapunk igen nívós rendezvénné nőtte ki magát, tavaly már kétnapos volt.

– *Akkor a szabadidő hasznos eltöltésére több lehetőség is adódik?*

– Bőséges ebből is a kínálatunk. építettünk egy játszóteret, aminek nagyon jó a kihasználtsága, van fitness parkunk 9 db géppel, és kültéri ping-pong és teqball asztallal is rendelkezünk. Felújítottuk az aszfaltos pályát, itt célba rúgó fal és kosárlabda pálya is van. Most épül mellé egy kemence, és lesz egy záportároló látványtő is ezen a területen. Nagyon szerencsésen alakul az egész, kezd körvonalazódni egy komplett szabadidőközpont.

– *Mi a helyzet a falu határában lévő hadifogoly-temetővel?*

– Sikerült felújítani pályázati forrásból, és az odavezető utat is megcsináltuk. Az I. világháború 100 éves évfordulója kapcsán kaptunk 19,5 milliót az elhanyagolt temetőre. Most nagyon szép lett, van ünnepi térkövel borított kegyeleti tér, zászlótartók, új központi emlékmű, információs táblák térképekkel, korabeli fényképekkel. Öt, oszlopokon álló kép is látható, Katona György festőművész alkotásai. Padokat helyeztünk el, és gránittáblákra vésvé olvasható a 192 áldozat neve. Megújult a bejárat, és felújítottunk 35 sírkövet, valamint 47 párnakövet raktunk le az ismeretlen hősöknek.

– *Úgy gondolja tehát, hogy jó ma Csóton élni?*

– Még meg kell oldani a csapadékvíz elvezetését, és egy mini bölcsődére is szükségünk lenne, de egyébként mindenünk megvan. 1000 fős falu létére van rendőrségünk – Kistérségi Körzeti Megbízotti Csoport –, orvosi rendelőnk, iskolánk, gyönyörű óvodánk, vendégházunk wellnessel. Szép a táj, jó a közlekedés, egy órán belül elérhetőek a környék nevezetességei, városai. Sok fiatal család költözik Csótra, hiszen összkomfortosak vagyunk, és még mindig lehet viszonylag jó állapotban levő házat venni egy lakótelepi lakás árának háromnegyedéért.

Csorna Gábor, polgármester

Dunaújváros megkapta a kiugrás esélyét

A jövő városát építjük

Csorna Gábor, Dunaújváros Megyei Jogú Város polgármestere hagyományos januári éwertékelőjében összefoglalta az elmúlt két önkormányzati ciklus fejlesztési eredményeit, illetve a 2020-ig még megvalósuló projekteket. Olyan volumenű beruházás-sorozatról adott számot, amely ritkán adatik egy település életében, és a kiugrás, a XXI. századi modern várossá válás valódi lehetőségével kecsegtet.

IPARIBÓL ZÖLD VÁROSSÁ VÁLNI

– Lassan, de egyre látványosabban vetkőzünk le magunkról a tipikus iparváros jelzőt. Az egyre több élhető, élvezhető teret látva jól érzékelhető, hogy ennek a városnak van jövőképe, és hogy a vezetői annak megvalósításán dolgoznak. Az évek múlásával a fejlesztések eredményeként a múltját meg nem tagadó, de fejlődőképes, modern ipari város képe bontakozik ki előttünk, lassan, a szemünk láttára. Egy olyan életközösség épül itt, amelyben a polgári életminőség mindenkinek elérhető célként jelenik meg.

– Ez a fejlesztési folyamat már a második polgármesteri ciklusomban, 2014-ben indult, és a tervek szerint 2020-ig tart. A végére érve Dunaújváros egy versenyképes, turisztikai szempontból is vonzó várossá válik.

„CSOMAGRÓL CSOMAGRA” HALADVA

– A beruházás-sorozat egyes állomásait szemléletesen mutatta a városháza déli homlokzatára az ünnepek idején kitett karácsonyfa, melynek ágai, illetve az alatta lévő ajándékcsomagok a városfejlesztés egy-egy elemét szimbolizálták. Ezek mérete visszatükrözte a ráfordítások pénzbeli nagyságát, ám ennél sokkal fontosabb, hogy valamilyen olyan fejlesztést takart – legyen az kicsi vagy nagy –, amely fontos az itt élőknek.

– Sok csomag már megvalósult álmokat tükrözött vissza, más díszek pedig az éppen folyamatban lévő munkálatokat jelképezték. 826 millió forint támogatásból, például három általános iskolánk – a Vasvári, a Petőfi és a Dózsa – épületének energetikai korszerűsítését fejeztük be. 205 millió forintból felújítottuk az ESZI Batsányi utcai

épületét, valamint a Magyar úti otthon, illetve az Útkeresés Segítő Szolgálat főépületét is korszerűsítettük. Ugyancsak az elkészült munkáink sorát gyarapította a tavalyi év nagyberuházása, a radari pálya, valamint az élményfürdő átadása, és ezek mellett megkezdődött az uszoda átépítése is.

– A karácsonyfánkon ott lógtak a Zöld Város Programunk elemei is, melyekből a Vasmű úti zöldsáv és a főtéri kávézó már elkészült. Most zajlik a Duna-parti sétányok rekonstrukciója, és ehhez a projekthez kapcsolódik – a nekem oly kedves – Duna-parti kilátó is, mely saját városi beruházásként, 52,5 millió forintból készült el.

– A Szalki-szigeti fejlesztések is szépen csillogó ékei a fenyőfánknak. A sziget szívügyünk, személy szerint nekem és a város-

vezetésnek is. Nem véletlen tehát, hogy – elődeinkkel ellentétben – azt ígértük, ide nem épülnek fizető, luxusberuházások. Ehelyett 1,16 milliárd forint támogatásból megújulnak az itt lévő épületek, az utak, a sétányok, sor kerül a horgászöbölben a mederkotrásra, és ahogy ígértük, egy mindenki számára elérhető, élvezhető szabadidős tér jön itt létre.

– Nem feledkeztünk meg a Vidám Parkról, a Barcsi úti arborétumról sem, és már készen vagyunk a Mondbach-kúria terveivel is.

– „Hamupipőkénk”, a város egykori szégyenfoltjának tartott Zöld Rendelő is hamarosan magára ölti „hercegnői ruháját”, és 1,2 milliárd forintból megújulva otthont ad a Dunaújvárosi Járási Hivatalnak, ahol végre XXI. századi körülmények között intézhetjük közigazgatási ügyeinket.

– Végül, de nem utolsó sorban, arról is beszámolhatok, hogy a kézilabdacsarnok felújításáról szóló támogatási szerződést is aláírtuk, így – várhatóan szeptemberben – ez a munka is megkezdődhet.

AZ IPARI KÖRNYEZET ÉS A KÖZLEKEDÉS IS MEGÚJUL

– Amellett, hogy szép, rendezett, kulturált lesz lakókörnyezetünk, és épül a város, ahol jó élni, az iparfejlesztésről sem feledkezhettünk meg. Folyamatban vannak olyan beruházásaink, amelyek ennek élénkítését szolgálják. Több ütemben, 12 milliárd forintból logisztikai központ épül Dunaújvárosban és Iváncsán; megkezdődött a víziközmű-hálózat fejlesztésének első üteme, és beadtunk egy pályázatot a Déli-iparterület fejlesztésére is. A térségi szennyvízhálózat kiépítése mellett további 1,3 milliárd forintból Dunaújváros víz- és szennyvízhálózata is korszerűsíthető lesz. Egy komposztáló telep létrehozására is pályáztunk, ebben a projektben konzorciumi partnerként veszünk részt.

– Az utak fejlesztése mellett korszerűsíteni fogjuk a város közlekedését is. Elektromos hajtású autóbuszok beszerzésére 1 milliárd, energiatakarékos változatokra pedig további 2,1 milliárd forintot költhetünk. A vasútállomáshoz rendelt új buszállomás kialakításával egy korszerű személyforgalmi csomópont jön létre 2,65 milliárd forintból.

– A tömegközlekedés minőségén a menetrendek összehangolásával, és a bringakedvelők nagy örömeire a kerékpárutak fejlesztésével is javítani tudunk.

A NAGY CÉLOKHOZ ÖSSZEFOGÁS KELL

– Egy ilyen horderejű beruházás-sorozat, mint amit a Modern Városok Program lehetővé tesz számunkra, önerőből soha sem készülhetne el. Nem volt, és meggyőződésem, hogy egyhamar nem is lesz ekkora előrelépés, ilyen volumenű fejlesztés városunkban.

– Nyolc év munkájával a hátam mögött látom, és büszke is vagyok rá, hogy mi, dunaújvárosiak 2019-ben egy új korszak küszöbén állhatunk. Az első ciklusban a város talpra állításáért dolgoztunk. Azóta megszabadultunk az adósságainktól, és ma már egy olyan várost építünk, amely a térség fellendülésének motorja, mondhatni fővárosa lesz. Egy olyan zöld város, ahol nyugodtan tervezhetik a családok a jövőjüket.

– Egy ilyen kiugráshoz elengedhetetlen a kormányzat támogatása, és az is biztos, hogy a következő ciklusban is szükségünk lesz a kormány és a városvezetés együttműködésére, összhangjára. Remélhetőleg a dunaújvárosiak – ha eljön az ideje – megerősítik ezt a szövetséget.

–RÉZ

FOTÓ: DO/SÁNDOR JUDIT

Alapkölvetétel - Járási Hivatal új épülete

A Járási Hivatal új épületének munkálatai

A megújult Élmenyfürdő

A Radari Sportpálya és Sportcentrum

A kastélypark is megújul a Zöld Város Program keretében

A 2018-as év jó is volt, meg nem is

Adony stabil lábakon áll

Ronyecz Péter polgármester 22 éves regnálása legnagyobb eredményének azt tartja, hogy a városban épült meg a Magtárház Logisztikai Központ. Ez biztos gazdasági háttérrel nyújt, mely az éves költségvetésben is világosan látszik. A fő összeg most 1 Mrd körül van, ám ha levesszük a pályázati forrásokat, akkor 650 millió, és annak 50%-a saját bevétel.

– Ez egy nagyon-nagyon jó arány – kezd beszégetésünket **Ronyecz Péter**. – Nem egy óriási szám, nem lehet tőle csodákat várni, de egy ekkora település esetében, mint Adony, jelentős fejlődést tesz lehetővé. Az önkormányzat költségvetése egyébként olyan, mint egy jól működő családé, ahol figyelembe kell venni a bevételeket, és ezekhez kell igazítani a kiadásokat.

– Beszéljünk a 2018-as évről! Milyen esztendőt zártak?

– Ha röviden kell válaszolni, akkor azt mondom, hogy jól, ha pedig hosszban, akkor azt, hogy nem jól. Az önkormányzat költségvetésének legalapvetőbb szükséglete az infrastruktúra, az intézményi hálózat biztonságos működtetése. Ennek megfeleltünk, és alapvetően jó volt a költségvetés tervezése is, hiszen az elképzeléseket mind a bevétel, mind a kiadási oldalon tartani tudtuk. A rossz az egészben az, hogy a szükséges 180 ezer fejlesztés helyett csak mondjuk 100-at tudtunk megcsinálni. Soha nem lehetünk elégedettek, mert hiába készül el valami, száz másikat tudok, ami fontos lenne, csak éppen nincsen rá forrás. Az adonyiak tehát jogosan elégedetlenek bizonyos ügyek esetében, de meg kell érteniük, hogy a különböző fejlesztésekhez célforrások vannak, melyeket csak a megadott dolgokra lehet felhasználni.

– Hogy állnak a pályázati feladatokkal?

– A szennyvíztisztító telep felújítására

vonatkozó KEHOP pályázatot sikeresen megvalósítottuk, mely segítségével egy új, komplett szennyvíztisztító telep épült modern technológiával. Mindezen kívül a pályázati forrás még engedélyezett némi felújítást, melyet a csatornahálózat elhasználódott bekötési részeinek a kijavítására használtunk fel. A Fáy András utcában ezért történtek több helyen munkálatok, bár az aszfaltozás még hátra van, de erre már nem futotta a keretből. A pályázat lebonyolítója az NFP (Nemzeti Fejlesztési Programiroda) volt, ami gyakorlatilag minden feladatot, ügyet intézett. A szennyvíztisztító telep műszaki átadása megtörtént, az üzemeltető szerint jól működik. Ez lényeges, bár a lakosság számára nem annyira látható fejlesztés volt.

– És a TOP-os beruházások?

– Az öt nyertes TOP-os pályázatunk előkészítése három évet vett igénybe, melyekből a Vetus Salina árok vízelvezetése, a központi orvosi ügyelet kialakítása a régi hivatal épületében, valamint a Piac tér felújítása megtörtént. Hátra van még két projekt. Az egyik a Zöld Város Program keretében a kastélypark rendezése és a játszótér kialakítása, ez egy nagyon fontos feladat. A másik, a Rákóczi utca közbiztonságának fejlesztése sem egyszerű, hiszen a közútkezelővel kell folyamatosan egyeztetni és engedélyeztetni. A közúti fenntartó az elmúlt 40 évben semmit sem fordított a kezelésében lévő utak fejlesztésére, javítására. Ez a feladat egy nehéz kérdés, mert a pályázat alapján a mun-

kaatoknak augusztusig el kellene készülniük, most viszont úgy tűnik, hogy a közút fenntartójának is szándékában áll az utakat felújítani, így a kivitelezési munkálatok menetét össze kell hangolni az érintett útszakaszon. Ahogy említettem, a képviselő-testület tudja, hogy még rengeteg ügy van, ami a lakosságnak problémát okoz, ezeket nem azért nem oldjuk meg, mert nem akarjuk, hanem mert forrást kell hozzá keresni.

– Ősszel újra megméretteti magát a választáson?

– Igen, újra fogok indulni a polgármesterséért. Az adonyiakkal, a kormányzati erővel, a politikával jó a kapcsolat, hál' Isten kellően kompromisszumkész is vagyok. A város stabil lábakon áll, a lakosság száma is nőtt. 1997-ben 3600-an voltunk, most 4000 fő körül vagyunk. Szerencsére egyre többen jönnek vissza, költöznek haza. Adony földrajzi adottságai nagyon jók. Munkahely szempontjából Dunaiújváros, Százhalombatta, Fehérvár, Budapest mind közel vannak. Nálunk nincs munkanélküli, sőt munkaerőhiány tapasztalható. A közmunkásokat is elvitte a versenyszféra, jelenleg mindössze 3 asszony dolgozik ebben a formában. Úgyhogy tesszük a dolgunkat. Az én feladatom az, hogy a mindenkori jogi, gazdasági lehetőségeken belül a település számára a lehető legtöbbet tudjam megteremteni, ehhez kérem ősszel a választók hozzájárulását.

Zajlik a bábolnai termálfürdő építése

Bábolnán megvalósították a kitűzött célokat

Hamarosan fürödhetünk az új strandon

Az elmúlt ciklus kiegyensúlyozott és jól működő időszak volt az önkormányzat és Bábolna gazdálkodó szervezeteinek életében. Egymásra vannak utalva, hiszen a város fejlődése csak akkor lehet harmonikus, ha a gazdasági társaságok is jól működnek. Dr. Horváth Klára polgármesterrel az elmúlt öt év főbb történéseit elevenítettük fel.

– Miben lépett előre a város gazdasági élete?

– A gazdálkodó szervezetek közül például az OSI-FOOD, a Ziegler Magyarország Kft., vagy a Bábolna BIO is beruházott, és történtek kisebb fejlesztések az logisztikai cégeknek is. Ez utóbbiaknál főleg raktárbázisok épültek a győri vonzáskörzetnek köszönhetően. Ez nagyon jó az önkormányzat számára, mert foglalkoztatottságot is jelent, nálunk gyakorlatilag nincs munkanélküliség, inkább már a szakképzett munkaerő hiánya okoz nehézséget a cégeknek. A vállalkozásoknak köszönhetően az önkormányzat is gazdaságosan és kiegyensúlyozottan tud működni, tervezhetők az adóbevételek. Ezekből meg tudtuk valósítani azokat a fejlesztéseket, amelyeket megfogalmaztunk. A 2015-ös tervek nagy részét meg is valósítottuk, vagy folyamatban vannak a munkák. Cél volt az Ácsi út felújítása, a központi pályaudvarunk, a buszvégállomás megújítása – ez megtörtént. Játsszóteret adtunk át az óvodásoknak, iskolásoknak a Széchenyi lakótelepen, ez központi játszótérként is funkcionál. Próbáltuk Bábolna járdáit, útjait babarattá tenni, hogy könnyebben lehessen gyerekkocsival közlekedni.

– Elindult az a nagy fejlesztés is, ami egy 8-10 hektáros, régebben elhanyagolt területet érint. Barnamezős beruházásként saját erőből, állami hitelből, illetve TOP-os pályázatoknak köszönhetően újul meg ez a terület.

Zajlik tehát a szabadidőparki fejlesztés, ehhez kapcsolódóan vízterület, tavak, csónakház kialakítása, és megkezdődött a 20 éve vágyott strand- és termálfürdő építése is ezen a területen. A fürdőhöz kapcsolódóan egy metángázos kiserőmű is megépült EU-s beruházásban. Valamennyi projekt az év végére, jövő év elejére megvalósul, és egy komplexumként tudnak majd üzemelni.

– Az infrastruktúra hagyományosan jó Bábolnán. Ezen a területen hozzá kellett valamihez nyúlni?

– Kisebb beruházásaink azért voltak. Új házhelyeket alakítottunk ki, mert jelentkeztek fiatal betelepülő családok, akik telkeket akartak venni. Így közművesítettünk házhelyeket, utakat alakítottunk ki, csapadékvíz-elvezetési problémákat oldottunk meg. Ezek a telkek el is kelték, illetve a tavalyi közművesítettek eladása most van folyamatban. Egy-két helyen átalakítottuk a közvilágítást, ezek ma már szigetüzeműen, napelemes rendszerekkel működnek. Egészségközpontunkban ezekben a hetekben zajlik a villamosság korszerűsítése, az összes kábel cseréje, új villamos szekrény lesz, és minden helyiségbe új, korszerű ledes világítótesteket szerelnek. Ez több mint 40 millióba kerül, egy kisebb kormányzati támogatást kaptunk hozzá, ebből, és saját erőből valósítjuk meg a beruházást. Reményeink szerint az épület ezzel nyug-

vópontra jut, már csak kisebb felújításokra fog sor kerülni a jövőben.

– Milyen feladatok állnak az önkormányzat előtt a közeljövőben?

– A szabadidőparki fürdőberuházás után ennek a hosszú távú üzemeltetése, megszervezése is egy nagy feladat lesz, de ezt lehetőségként fogjuk fel. Lehet akár a Ménesházakkal közösen eseményeket rendezni, lovasversenyekhez kapcsolódni, vagy akár a fürdő üzemeltetéséről önállóan gondolkodni. Ez hosszú távú feladata lesz az önkormányzatnak. Természetesen mindig lesznek útfelújítások és általános településüzemeltetési feladatok. Egy kicsit előbbre gondolkodva a hivatal és a jelenlegi testület támogatásával elindultunk az okos város projektünkkel. Összeállítunk egy anyagot arról, hogy Bábolna jelenleg milyen okos eszközökkel, szolgáltatásokkal rendelkezik. Próbáljuk megfogalmazni azokat az elvárásokat, amelyek a következő években, évtizedben megvalósulhatnak. Vannak már kamerás figyelőrendszereink rendszámléolvasóval, napelemmel működő szigetüzemű közvilágítás, metángázos kiserőmű, ami egyrészt a környezettudatos életmóddal is összefügg, de az okos város működtetéséhez is kapcsolódhat. Ennek a jövőbeni elképzelésnek a részletes kidolgozása az ősszel megválasztandó új testületnek lesz a feladata.

A megnyitó pillanatai

Az új vámosi sport- és rendezvénycsarnok jól debütált

VII. Vámosi Lencse- és Hurkafesztivál

A hét mindig kiemelt jelentőséggel bírt a magyar népmesékben, a néplélekben, és mindig valahogy a jó győzelmét hozta. Így bizakodva vághattak bele február elején a hetedik Lencse- és Hurkafesztiváljukba a nemesvámosiak is, méltán bízva a sikerben, amit az új helyszín, a frissen megépített sportcsarnok-rendezvényközpont is megalapozott. A megnyitón Sövényházi Balázs, Nemesvámos polgármestere, dr. Viski József, fővédnök, a Vidékfejlesztési Programok Végrehajtásáért felelős helyettes államtitkár és Gyórfy Balázs, védnök, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke osztotta meg gondolatait a fesztiválozókkal.

– A legnagyobb újdonság az – kezdte köszöntőjét **Sövényházi Balázs** –, hogy új helyszínen vagyunk, a most megépült nemesvámosi sportcsarnokban, mely ezzel a fesztivállal debütál. Nagy öröm számunkra, hogy egyre többeket vonz a hurkakészítő- és lencseétfőző versenyünk. A tavalyi 16 után, idén 24 csapat nevezett. A helyi civilszervezeteink is megmozdultak, jelen vannak a vámosi baráti körök, egyesületek. **Óvádi Péter**, országgyűlési képviselő áldásos szervezőmunkájának köszönhetően idén a polgármesterek csapata is elindult, és itt vannak a honvédség veszprémi katonái is, akik szintén újoncként jelentkeztek a fakanalas megméretetésre. Kiemelném még a sólyiakat is, akik – ahogy most is – minden esztendőben három csapattal érkeznek fesztiválunkra. Barátságok, kapcsolatok szövődnek itt, amit már az

is mutat, hogy a csapatok a jelentkezési lapon kérik, hogy ki mellett szeretnének helyet kapni. Mindez azt mutatja, hogy a rendezvény eléri a célját, azt, hogy erősítse a közösséget, hogy egy igazi családi esemény legyen. Aki ellátogat ide, jól érezheti magát: hurkát, lencsét főzve versenghet, jól lehet enni, a gyerekeket játékok, állatsimogató, a szülőket minőségi termékeket, kuriózumokat felsorakoztató termelői piac és egész napos színvonalas műsorfolym várja – foglalta össze a fesztivál lényegét a polgármester.

Gyórfy Balázs az esemény aktualitásáról beszélt, arról, milyen jól illeszkedik mindez a ma gasztrorradalmába. Annak a meggyőződésének adott hangot, hogy a magyar gasztronómia sikereit éppen annak köszönheti, hogy visz-

szanyúlhat a gyökereihez. Ezért fontos, hogy a nemesvámosiak egy olyan fesztivált hívtak életre, ahol a hagyományokat elevenítik meg, azt mutatják be, hogyan csinálták mindezt az eleink.

– Az agrárkamara fontosnak tartja a közösségépítést, azt, hogy összejöjjenek az emberek, találkozzanak, beszéljenek egymással. Ezen a fesztiválon megjelenik a közös munka, a közös erőfeszítés. Ehhez már csak azt kívánhatjuk, hogy minél tovább tartson ki ez a lendület, hogy tovább épülhessen a nemesvámosiak közössége – zárta gondolatait a védnök.

– Nemesvámósra már-már hazajárok – kezdte nyitóbeszédét **dr. Viski József** –, és jó érzéssel tölt el, ahogy évről évre látom fejlődni a Hurka- és Lencsefesztivált. Az a gondo-

Haditanács a verseny előtt

lat köszön itt vissza - már tettekre fordítva -, amit a kormány is szorgalmaz: tennünk kell azért, hogy képesek legyünk a vidék népességét megtartani. A nemesvámosiak cselekedtek: alternatívát mutatnak a városokhoz képest, olyan infrastruktúrát építenek, ami versenyképes a városiakéval, és őrzik azt az értéket, amit a vidéki kis közösségek jelentenek, a maguk hagyományai-val, tudásukkal – adott hangot örömének a helyettes államtitkár.

A rendezvény fővédnöke azt is elmondta, hogy Nemesvámos nem csak új helyszínnel, egy kiváló rendezvény- és sportszernakkal gyarapodott, de sok más téren is fejlődött: új óvodát adtak át, utak épültek, és számos más beruházás is megvalósulhatott itt az elmúlt évek során.

– Lassan kezd a Bakony Expóhoz vészesen közeledni a Vámosi Lencse- és Hurkafesztivál, mind színvonalában, mind látogatottságában. A veszprémieknek egyre nagyobb fejtörést okoz, hogyan tudják megtartani elsőbbségüket – mondta mosolyogva a kormánypolitikus.

-RÉZ Így készül a finom hurka!

A díjazottak:

Hurkakészítő verseny:

1. helyezett: Brájen Defekt Motoros Egyesület (Vargányás hurka nagygázzal)
2. helyezett: CAR-MENTŐK (Rátóti véres-májás rettenet)
3. helyezett: Civilek Súlyért (Véres-májás hurka)

Külön díj:

- Tusnád csapata (Rántott véres hurka huszármódra)
- ZABIJACKA (Cigányka Streetfood módra)

Lencseétel főzőverseny díjazottjai:

1. helyezett: HAPPINESS (Füstölt csülkös kolbászos lencseleves)
2. helyezett: Veszprémi Jeruzsálemhegyi Baráti Kör (Sertéscsíkok tárcsán, lencsepürével)
3. helyezett: Solyi Dalkör (Pikáns újévi lencseleves gazdagon és lencsekosárcák avokádókrémmel)

Külön díj:

HAGGYÁFŐZNI (Lencsekocsonya füstölt marhanyelvvel, libamáj terrine ágyon, habvariációkkal)

Sikerrel zajlott az Edutus Egyetem első „Okosváros” szakirányú továbbképzése

A városfejlesztésért felelős szakembereket várják

A kormányzat által meghirdetett Digitális Jólét Program kapcsán az egyre gyarapodó okos város megoldások gyakorlati megvalósítása a városfejlesztésért felelős szakembereket is kihívások elé állítja. Ehhez nyújt segítséget a tatabányai Edutus Egyetem új szakirányú továbbképzése, a „Digitális térségfejlesztés”. A fő cél, hogy az okos város fejlesztések elméleti és gyakorlati tudnivalóit magas szinten sajátíthassák el a magyar közszolgálat, illetve a gazdaság érintett szakemberei. Az első évfolyam hamarosan záróvizsgát tesz. Ennek apropóján találkoztunk Némethné dr. Gál Andrea rektorasszonnyal, illetve Szabó Mária oktatásszervezési osztályvezetővel az Edutus Egyetemen.

– **Miért tartották aktuálisnak egy ilyen jellegű szakirányú továbbképzés elindítását?**

– Az egyre szaporodó „smart” megoldások, „okos város” programok akkor tudnak gyorsan és hatékonyan beépülni egy település életébe, ha az önkormányzatok, vagy más érintett szervezetek ezek befogadására megfelelően felkészült, korszerű ismeretekkel bíró szakemberekkel rendelkeznek – mutatott rá a kihívásokra Némethné dr. Gál Andrea. – Ezt ma kevesen mondhatják el magukról, pedig a sikeres városfejlesztés elengedhetetlen része a digitalizáció.

– Mindez a kormány Digitális Jólét Programjába is illeszkedik. Ez egy teljesen egyedülálló, diplomára épülő és diplomával záruló, gazdaságtudományi területhez tartozó képzés, aminek részleteit intézményünk dolgozta ki, és regisztráltatta az Oktatási Hivatalnál. Az Edutus Egyetem indított elsőként ilyen jellegű továbbképzést, együttműködésben a Nemzeti Közszolgálati Egyetemmel, és a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemmel. A diplomát – mivel mi voltunk a kezdeményezői a képzésnek – az Edutus Egyetem adja ki, de az oklevélzáradékba a partneregyetemek is bekerülnek – foglalta össze a képzés indításának okát a rektorasszony.

– **Hol érhető el a „Digitális térségfejlesztés” szakirányú továbbképzés, és mit lehet róla tudni?**

– Egyetemünk tatabányai telephelye, a Civitas Sapiens Központ – folytatta a képzés ismertetését

az Edutus vezetője – az otthona ennek a képzésünknek, az ott dolgozó munkatársainak kifejezetten ennek a szervezése, a hallgatókkal, oktatókkal való kapcsolattartás a feladata, természetesen együttműködve az Oktatásszervezési Osztályunkkal. Nagyon patinás helyszínen, a tatabányai piarista rendház gyönyörű épületében tanulhatnak hallgatóink. Az első évfolyamot 2018 tavaszán, tehát kérésztérvében indítottuk. Két fél-éves, úgynevezett blended learning-típusú képzés formájában, ami a személyes és az e-tananyagokra épülő távoktatás egyfajta keveréke. Leginkább a határon túlról érkezők értékelték nagyra ezt a megoldást.

– Négy blokkban zajlott a képzés személyes része: áprilisban, illetve júniusban 2-2 nap, reggeltől estig, illetve hasonló módon októberben és novemberben. Az előadásokon – melyek webinariumi rendszerünk-ből később is elérhetőek voltak a hallgatók számára – minden tantárgy helyet kapott. Elektronikus tananyagok is készültek, valamennyi tárgyhoz: szöveges részek, összefoglaló ppt-prezentációk, gyakorlati példák, esettanulmányok. Előnynek bizonyul az is, hogy ezeket az itt tanulók munkájuk során, később is hasznosítani tudják. – ismertette a részleteket a rektor.

– **Az első évfolyam már a záróvizsgára készül. Milyen volt az érdeklődés, és mennyire voltak elégedettek a résztvevők a tanultakkal?**

– Több mint 70-en jelentkeztek – vette át a szót Szabó Mária – nagyobbik hányaduk a

határon túlról, gyakorlatilag minden irányból – Erdély, Felvidék, Kárpátalja, Vajdaság – képviselve a határon túli magyarságot, de a hazai önkormányzatok is – főleg azok, akikkel szorosabban együtt dolgozunk – küldtek hallgatókat.

– Az oktatóink az előbb említett három egyetemről, illetve a kormányzati szféra magasán képzett szakemberei közül – minisztériumokból, háttérintézményekből – kerültek ki.

– 58 fő eredményesen vizsgázott, most várjuk a szakdolgozataikat, és március végén lesz a záróvizsgájuk. Ahogy a képzést egy Smart City Konferenciával indítottuk, úgy az ünnepélyes diplomaosztó is egy hasonló esemény keretében zajlik majd, ahol a szakma képviselői már kollégaként köszönhetik a végzetetteket.

– Csak pozitív visszajelzéseket kaptunk, az észrevételeket – nagyrésztük arra irányult, hogy miből lehetne több –, igyekszünk beépíteni a továbbiakban a tananyagba.

– Sokan az önkormányzatok közötti kapcsolatépítést emelték ki, azt a közösségépítő erőt, amit a találkozási lehetőség adott, de a határon túlról érkezőknek már maga a helyszín, Tata városa is nagy élményt nyújtott. – értékelte az új képzést az oktatásszervező.

– Most lezárjuk az első évfolyamot, és 2019 szeptemberétől szeretnénk indítani a következőt, amire várjuk a jelentkezőket mind az önkormányzati, közszolgálati szférából, mint a gazdaság témában érintett területeiről – zárta beszélgetésünket az egyetem rektora.

CSEH TERÉZ

KINCSKERESŐ

HÍREK, INFORMÁCIÓK A RÉGIÓ KULTURÁLIS ÉS SPORTÉLETÉBŐL

„Ha vezetővé kívánok válni, a legfontosabb kompetencia, hogy képes legyek megújulni, felismerni az új dolgokat, adaptálni azokat, folyamatosan fejleszteni a tudásom, és mindezt átadni az általam vezetett szervezetnek.”

DR. SZABÓ PÉTER

Musicz László kapta az „Év Mérnöke” Díjat

A Komárom-Esztergom Megyei Mérnöki Kamara elnöksége **Musicz Lászlónak**, az Által-ér Szövetség szakmai igazgatójának adományozta a 2018-as év „Év Mérnöke” Díját, melyet a XIX. megyei mérnökbálon adtak át február 2-án a Monostori Erőd-ben. Musicz László kiemelkedő mérnöki pályafutása, valamint Komárom-Esztergom megye környezet- és természetvédelméért végzett elhivatott, felelősségteljes munkássága elismeréseként vehette át a díjat. Méltatásában többek között kiemelték, hogy hazánk számos pontján közel 200 projekt keretében működött közre különböző nagyságrendű energetikai, infrastruktúra fejlesztési és más építési beruházások környezeti hatásvizsgálatában, engedélyeztetésében, melyek során mindig alapelveként tartotta szem előtt az ökológiai és fenntarthatósági szempontokat.

Tatabánya

A Magyar Színjátszás ikonikus alakja **Domján Edit**, aki rövid élete során legendás szerepeket alakított mind színpadon, mind a filmvásznon. A róla elnevezett díjat 2018-ban a Jászai Mari Színház művésznője, Danis Lidia érdemelte ki.

Cikkünk a 46. oldalon

Veszprém

A veszprémi Hangvillában tartották azt a sajtótájékoztatót, amelyen a Dunai GeoTúra Projekt résztvevői ismertették kétéves együttműködésük eredményeit. Az apropót a projektpartnerek utolsó közös találkozója, és egyben munkaértekezlete szolgáltatta.

Cikkünk az 49. oldalon

Saját, Európai Unió Minőség-Innováció-díjas modell mentén oktatnak

Magas a mérce a Kodolányin

Az ország egyik legrégebben – ha nem elsőként – alapított, magán kézben lévő felsőoktatási intézménye a Kodolányi János Egyetem. Arra voltunk kíváncsiak, hol tart ma az intézmény, milyen elvek mentén működik, és mit lehet itt tanulni. Az egyik alapítóval – az egyetem rektorával – dr. Szabó Péterrel beszélgettünk székesfehérvári intézményünkben.

– Mi volt a hajtóerő, hogy egy magánfőiskolát létrehozzanak?

– 1992-ben, polgári kezdeményezésként jött létre a Kodolányi János Főiskola. Az egyik polgár én voltam. Az alapítótársammal jelentős sikereket értünk el magáncéggként a felsőoktatásban. Az ország nagy számban igényelte a képzett szakembereket. A lakosságnak mindössze 5-8%-a volt diplomás. Amint lehetett, létrehoztuk a főiskolát, olyat, ahol magas szintű az oktatás, és ahol jó lenni! Dinamikus, fejlődő piacon indulhattunk. – Ma a Kodolányi János Egyetem Magyarország prémiumkategóriás felsőoktatási intézménye, ahol a tanítvány – mert mi így hívjuk a hallgatóinkat – egyenrangú partnere oktatójának.

– A szervezetünk sem követi a hagyományos akadémiai felépítést, annak ellenére, hogy vannak tanszékeink, intézeteink, mi inkább cégszerűen működünk, azzal együtt, hogy minden, amit előállítunk, a főtevékenységünket, az oktatást, a kutatást szolgálja. A hatékonyság alapelvárás. A 2600 fős hallgatóságunk teljes adminisztrációját mindössze öt fő látja el. Ehhez természetesen elengedhetetlen a korszerű informatikai rendszer.

– Tudatos minőségi nézőpont hatja át egész intézményünket. A hallgatókért vagyunk, de úgy, hogy egyúttal a legszigorúbb tanulmányi és vizsgaszabályzatunk nekünk van Magyarországon. Cserébe mentori rendszerrel támogatjuk őket. Ennek mérhető eredményei vannak: az elmúlt három

esztendőben a lemorzsolódási százalékunk átlagosan mindössze 6,9% volt, ellentétben a 30%-os magyar átlaggal. Abból indulunk ki, mindegy, hogy ki fizeti a tandíjat, az állam, a szülő, vagy maga a diák, a mi felelősségünk, hogy az optimális körülményeket megteremtjük. Csak így lehet szigorú feltételeket követelni. Ezt is visszaigazolja a számaink: az elhelyezkedési mutatóink a nappali tagozaton végzetek arányában az egyik legjobb Magyarországon, 6 hónapon belül több mint 90 százalékuknak van tartós munkája.

– Ugyancsak különlegességünk, hogy saját, egységes, innovatív főiskolai képzési modell mentén oktatunk. A szerzői jogvédelem alatt álló, PIQ & Lead™ névre hallgató, ma már eladható „termékünk”, tíz év fejlesztőmunkájának az eredménye, melyért 2014-ben a Magyar Termék Nagydíj után, az Európai Unió Minőség-Innováció díját is megkaptuk. Pedagógiai innovációért Európában, a mai napig nem osztottak ki még egy ilyen elismerést. Igény esetén, bárhol a világon adaptálni tudjuk ezt a modellt.

– Mi a lényege a PIQ & Lead™-nek? Mi áll a mozaikszó mögött?

– Professzió, innováció, minőség és vezetői alkalmasság, e szavak angol megfelelőjéből áll össze az elnevezés, melynek filozófiája harmonizál az életfogytig tartó tanulás gondolatával. Ha vezetővé kívánok válni, a legfontosabb kompetencia, hogy képes legyek megújulni, felismerni az új dolgokat, adaptálni azokat, folyamatosan fejleszteni

a tudásom, és mindezt átadni az általam vezetett szervezetnek. A Kodolányi János Egyetem felülreprezentált a sikeres vállalkozások tekintetében. Figyelemmel kísérjük a tanítványaink karrierjét, minimum az első öt évben. 22 ezer kiadott diploma, bő két évtized alatt, és nagyon sok pozitív visszacsatolás igazolja munkánkat. Az itt végzetek ugyancsak összetartanak, van, akinek a gyermeke is ide jár, és sok átjelentkezőnk van.

– A PIQ & Lead™ modell egyik legfontosabb része, hogy a tanulás során kinyílnak a tanítványaink. Aki nem szeret tanulni, az nem lesz eredményes. Ahhoz, hogy mosolyogva, jó kedvvel tegye ezt valaki – mert szerintünk így is lehet –, az kell, hogy élvezze, amit csinál. Ezért már az első évben olyan feladatokat adunk a diákjaink – filmet forgatnak, rádióznak, blogot írnak – amiben örömeiket lelik. Nem véletlen, hogy a Vörösmarty Rádió sok éven át sikeresen működött iskolánk falai között. Ennek a szellemiségnek a megújításaként hamarosan létrehozunk egy professzionális médiafelületet, ahol folytatódhat a munka.

– A kooperatív képzési keretrendszer a modellünk jelentős részét képezi. Idehaza, úgy tudom, intézményként, deklaráltan csak mi dolgozunk ilyen formában. Ez egy nehéz, sok munkát igénylő, ám rendkívül hatékony feladat. A lényege, hogy minden főiskolai szintű képzésünk céges együttműködésben

zajlik. Ez sokkal több, mint gyakorlati partnerség. Együtt tervezzük, fejlesztjük a szakokat, és az úgynevezett gyakorlati tantárgyakat – melyeknek egy-egy cég a gazdája –, félévente, évente felülvizsgáljuk a céges kollégákkal együtt, akik úgy integrálódnak a munkánkba, hogy a tanszékeink tagjaivá válnak. A legkiválóbb példánk erre a NEXON Zrt. Velük alakítottunk ki elsőként ilyen kapcsolatot. Ma már kihelyezett tanszékünk működik náluk.

– Mit érez mindebből a diák? Leginkább azt, hogy nincsenek elaprózott tantárgyai, nem állnak hegyekben a vizsgái a vizsgaidőszakban, mert ezek egy részét már menet közben letudhatja. Olyan, többkomponensű projektvizsgálataink vannak, amelyek egyszerre – úgy, hogy a diák észre sem veszi, hogy tanul – több kompetenciát fejlesztenek. A tételszerű szóbeli záróvizsga például kerekasztal jellegű, ahol a diák nem csak a tudásáról ad számot, de egyúttal magát az előadást is gyakorolja. A modellünkben tehát az is fontos, hogy a kompetenciafejlesztésben is egymásra épülnek a tantárgyak. Meggyőződés, hogy ma Magyarországon ez a legkorszerűbb felsőoktatási pedagógiai program.

– Óriási handicapünk, hogy nálunk nincsenek állami ösztöndíjas helyek. Itt az oktatásért fizetni kell, ez egy klasszikus magánintézmény. De éppen emiatt a kezdetektől nagyon meg akarunk dolgozni, és meg is dolgozunk ezért a pénzért.

– Hol érhető el a kodolányis oktatás?

– Hálózatban működünk. Ugyanazzal a tanári karral három helyszínen: Orosházán, Budapesten és Székesfehérváron, illetve a határon túl, Ukrajnában. Mindezt egy korszerű elektronikai háttér támogatja. Nagy tapasztalattal rendelkezünk a távoktatásban. Rengeteg elektronikus tananyag, mo-

dern elektronikus könyvtári szolgáltatás is segíti az oktatást. Nem véletlen, hogy sok külföldi, illetve élsportoló tanítványunk van. Számukra meghatározó, hogy egy-egy vizsgáért ne kelljen ideutazniuk. Egy Skype for Business eszköz segítségével lehetővé tudjuk tenni a konferenciavizsgálatakat. Ugyanígy, online kapcsolattal, személyes jelenlétet tudunk biztosítani a budapesti előadásokon, ahol nem csak passzív nézőként lehetnek jelen, hanem hozzá is szólhatnak az órákhoz a távoktatásban tanulók.

– Kiváló oktatóink vannak. Ez az egyik minőségi mutatója egy felsőoktatási intézménynek. Abból indultunk ki, hogy a velük való találkozástól, beszélgetéstől a távoktatásos hallgatóinkat sem szabad megfosztanunk. Ezért fejlesztettük ki ezt a rendszert.

– Milyen szakok állnak a tanítványok rendelkezésére?

– Annak idején tanárképzéssel kezdtünk. Ma szakegyetemként működünk, és alapvetően az alkalmazott kutatásokkal foglalkozunk. Társadalom- és bölcsészettudományi programjaink vannak. Hamarosan – reményeink szerint ősztől – indítjuk új típusú informatikai képzéseinket is, ezek akkreditációja folyamatban van.

– Különlegességünk a kommunikáció- és médiaképzés. Kelet-Európában elsőként indítottunk BBC-alapú, új típusú újságíróképzést. Dr. Györffy Miklós tanár úrnak, aki idős kora miatt sajnos már nem vesz részt az oktatásban, elévülhetetlen érdemei vannak ezen a téren.

– A turizmus szakunk is kiváló lehetőségeket kínál. A vadászati, gasztronómiai turizmustól kezdve a sommeliér képzésen át, számos olyan ismeretre tehetnek szert itt a diákok, amivel a szakma számos területén helyt tudnak állni.

– Mindig mást próbáltunk adni, mint ami a többi intézményben elérhető. Oly módon képezzük a tanítványainkat, hogy a pénzzel is megtanuljanak bánni, azért, hogy képesek legyenek a magas kultúrából is pénzt csinálni, mert meggyőződésünk, hogy az nem támaszkodhat csupán az adománygyűjtésre.

– Egyedülálló lehetőség, hogy nálunk párhuzamosan két szakot is elvégezhetnek a hallgatók, és ehhez csak egy plusz évet kell vállalniuk. Tehát 4 év alatt, egy tandíjjal, két diplomát szerezhetnek. Egyre többen látják meg ebben is a lehetőséget.

– Ez tehát nem egy átlagos felsőoktatási intézmény. Mi azzal a szemlélettel dolgozunk, hogy a mai fiatalok semmivel sem rosszabbak, mint amilyenek mi voltunk, sőt, sok mindenről többet tudnak nálunk. Van értelme hát tanulni egymástól. Egy ilyen kölcsönhatásban pedig a tehetség hamar kibontakozik.

– A tanáraink is különlegesek. Szeretnek oktatni. Ez bizony nem is annyira magától értetődő, komoly munkánk fekszik benne. A tanárainkkal, a professzorainkkal nem csak az órákon lehet szót váltani, az egész oktatókar a diákok rendelkezésére áll.

– A Kodolányi Egyetem egy kis intézmény, és nem is szeretnénk túl nagyra fejleszteni, mert azokat az elveket, módszereket, amelyek mentén oktatunk, így lehet fenntartani. Egészen biztos vagyok benne, hogy hamarosan eljön az az idő – újra –, amikor a Kodolányi János Egyetemre túljelentkezés lesz. Úgy, ahogy ez ma is igaz, a különleges székesfehérvári középfokú intézményünkre: a Kodolányi János Gimnázium és Szakgimnáziumban évek óta többszörös a túljelentkezés, és ez önmagáért beszél.

Domján Edit-díj 2018

Danis Lídia kapta az elismerést

A Magyar Színjátszás ikonikus alakja Domján Edit, aki rövid élete során legendás szerepeket alakított mind színpadon, mind a filmvásznon. A körülötte kialakult legendához hozzájárult magánélete, s hogy beváltotta ígéretét, nem akar öregeen meghalni. Egy nappal negyvenedik születésnapja után, 1972. december 26-án hiába várták a Madách Színházban, önkézzel véget vetett életének.

Barátai, kollégái nem akarták, hogy emléke feledésbe merüljön, ezért 1991-ben alapítványt hoztak létre tehetséges, fiatal, vidéken játszó színésznők művészetének elismerésére. Sajnos az alapítók közül is sokan már nincsenek köztünk: **Avar István, Kaló Flórián, Káldy Nóra, Mándy Iván, Petrovics Emil, Psota Irén és Szabó Gyula** már Edittel együtt figyelik, jól döntött-e a kuratórium, tényleg olyan színésznőt választottak-e, aki habitusában, tehetségében emlékeztet a Jászai Mari-díjas színésznőre.

Biztosak lehetünk abban, hogy ők is elége-

dettek lennének az idei választással, amikor a **Takács Katalin** elnökölte kuratórium a tatabányai Jászai Mari Színház színművésznője, **Danis Lídia** mellett döntött.

A kitüntetett színésznő 2004-ben végezte el a Színház- és Filmművészeti Főiskolát, majd a Vígszínházban eltöltött éveket követően, három szegedi évad után 2014-ben a Jászai Mari Színház első önálló társulatának alapítótagja lett. Azaz úgy tartozik az ország legfigyelemreméltóbb színésznői közé, hogy szakmai sikereinek nagy részét vidéki színházban érte el. Tatabányai alakításai közül

kiemelkedik a Tartuffe Dorine-ja, A salemi boszorkányok Elizabeth Proctorja, A mi osztályunk Dorája, Stuart Mária és persze Lady Macbeth. A tatabányai Jászai Mari Színház jelenleg az ország legkiemelkedőbb társulatai közé tartozik, nem véletlen, hogy már 2015-ben is tatabányai színésznő lett a díjazott: **Bakonyi Csilla**. A 2018-as Domján Edit-díjat **Takács Katalin**, a kuratórium elnöke és **Szakonyi Károly** kuratóriumi tag adták át 2018. december 21-én Tatabányán, a Macbeth előadása után.

Fotó: Jászai Mari Színház

 MOST FESZT 2019 · MÁRCIUS 20 24 · TATABÁNYA JÁSZAI MARI SZÍNHÁZ		Előadják a Kaposvári Egyetem Rippl-Rónai Művészeti Karának V. évfolyamos színművész hallgatói		Ivan Viripajev RÉSZEGEK	
Az Újvidéki Színház előadása		Georg Büchner WOYZECK		WOYZECK A szövegkönyv Thurzó Gábor és Halasi Zoltán fordításának, valamint Peer Krisztián szövegének felhasználásával készült. Daniel Schmolling vállomását Ruttkay Zsófia fordította.	
A Nézőművészeti Kft. a Szkéné és az Ördögkatlan közös előadása		Háy János A LÁNY, AKI HOZOTT LÉLEKBŐL DOLGOZOTT		AZ EGÉRLYUKBÓL Fjodor Mihajlovics Dosztojevskij Feljegyzések az egérlyukból című kisregénye alapján	
A KL Színház előadása		ALAINE – IDEJE A MEGHALÁSNAK Polcz Alaine szövegeiből szerkesztette: Markó-Valentyik Anna		APRÓ KOZMIKUS FÉLREÉRTÉS Mágikus valóság Forgách András 12 nő voltam című műve nyomán	
A Kecskeméti Katona József Színház előadása		Simon Gray A JÁTÉK VÉGE		DROGNAPLÓ Kubiszyń Viktor műve nyomán	
A Mentőcsónak Egység - STEREO AKT előadása		CÍM NÉLKÜL		A temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színház előadása	
A gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színház előadása					
2800 Tatabánya, Népház u. 5. szervezes@jaszaiszinhaz.hu 34 323 074 20 400 4646 mostfeszt.hu jaszaiszinhaz.hu					
					
A MOST FESZT 2019 létrejöttét az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Magyar Művészeti Akadémia, a Nemzeti Kulturális Alap és Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatja.					

Fehérváriak a Nemzeti Színházban

Kafka a tengerparton

A Vörösmarty Színház egy világszerte ismert, bestsellerlistákat vezető szerző, Murakami Haruki mágikus történetét, a *Kafka a tengerparton* c. regény színpadi adaptációját mutatja be a Nemzeti Színházban 2019. április 5-én. A 25 nyelvre lefordított regény európai ősbemutatója 2018. április 7-én volt Székesfehérváron, Szikora János rendezésében, vele beszélgettünk.

- Mi volt az, ami miatt vonzóvá vált a darab annyira, hogy a színrevitel mellett döntött?

– Szövevényes a döntés háttere, nem köthető egyetlen mozzanathoz, sőt nem is tudom, hogy voltam-e már hasonló bonyolult helyzetben. Az első olvasat után dac volt bennem, hogy én ezt nem akarom megrendezni, mert nem értem. Magamban úgy fogalmaztam, hogy ez egy olyan krimi, ahol úgy keressük a gyilkost, hogy még abban sem vagyunk biztosak, egyáltalán gyilkosság történt-e. Ez a nonszensznek ható megállapítás átfordította bennem a kezdeti taszítást vonzódássá, elkezdett provokálni és provokatív módon vonzani. Mindig is izgattak azok a szellemi kihívás elé állító darabok, amelyek mozgósítják mindazt a tudást, amit magamba szedtem, folyamatos kérdésekkel bombáznak, és egy pillanatil sem hagynak nyugodtan. A *Kafka a tengerparton* ilyen, egy provokatív szellemi kaland.

A darab egyik főhőse egy különös, félszeg, együgyű öregember, Nakata, aki sosem heverte ki második világháborús sérülését, és számára felfoghatatlanul sodródik a felnőtté válás magányával és bizonytalanságával küszködő Kafka

felé. A címszereplő Kafka egy 15 éves fiú, aki a születésnapján megszökik az apjától, nekivág a világnak, azonban mire a történet végére érünk, egyre erősebb az a benyomásunk, hogy ez a fiú már az első pillanatban is sokkal idősebb volt, és ez egy meglehetősen érett ember önreflexiója saját magára.

– Szükséges-e ismernünk a japán kultúrát ahhoz, hogy teljes legyen a befogadás élménye?

– Pontosan ennek a kérdésnek estem bele a csapdájába a kezdetek kezdetén. Nagyon sokat foglalkoztam Misima Jukióval, az ő darabjait nem lehet megrendezni a japán kultúra minimális ismerete nélkül. Azt gondoltam, hogy ez így van Murakami Haruki esetében is, de elég gyorsan rá kellett jönnöm, ez nála nem így működik, sőt az ember hiába próbálja ráerőszakolni azt, amit a japán kultúráról tudni illik, az lehullik erről a darabról. Murakaminál szándékos a japán tradícióktól való tendenciózus távolságtartás. A titok kulcsa nem a japán kultúra ismerete.

A történet szellemi kalandra hívja mind az alkotókat, mind a befogadókat. Arra tanít, hogy az ember a világot ne sablonokba merevedve nézze,

hanem fogadja el, hogy ez egy végtelenül szövevényes, összetett organikus rendszer, aminek a megértéséhez nem elég klisékben gondolkodni és rávilágít arra, hány és hányféle út nyílik előttünk, ha hűvös nyugalommal és bölcsességgel elfogadjuk a világ rejtélyeit.

– Egyértelműen Kafka körül gyűrűzik a történet?

– Ő a címszereplő, és minden körülötte zajlik. Noha a darab „reálisnak” nevezhető története csak néhány hetet ölel fel, ezalatt anynyi minden történik Kafkával kívül és belül, amit más ember évtizedek alatt él meg. Az egésznek van egy önreflexív folyamata, végtelenül izgalmas, ahogy sajátos helyzetekben rávilágít arra, hány és hányféle út nyílik előttünk, ha hűvös nyugalommal és bölcsességgel elfogadjuk a világ rejtélyeit.

A főbb szerepekben Nagy Péter, Gáspár Sándor, Andrásy Máté, Tóth Ildikó, Varga Gabriella, Kiss Diána Magdolna, Lábodi Ádám, Tűzkő Sándor, Derzsi János látható. Az előadás zenéje Szemző Tibor alkotásainak felhasználásával készült.

KOVÁCS EMŐKE CIKKE ALAPJÁN
SZERKESZTETTE TÁRNAY OLIVÉR
FOTÓ: SIMON ERIKA

Soha nem zajlott még ekkora korszerűsítés az iskolában

Átadták a Kulcsár megújult épületét

Február 12-én hivatalosan is átadták rendeltetésének a Kulcsár István Szakközépiskola 120 millió forintból felújított épületét Komáromban. Az ünnepélyes szalagátvágáson, valamint az azt megelőző sajtótájékoztatón Pölöskei Gáborné, az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) szakképzésért és felnőttképzésért felelős helyettes államtitkára, Czunyiné dr. Bertalan Judit, a térség országgyűlési képviselője, dr. Kancz Csaba kormány megbízott, valamint dr. Molnár Attila polgármester méltatták a beruházást.

A munkálatok során a szakemberek elvégezték a homlokzat, a lábazat, valamint a fitness terem hőszigetelését, de sor került a csapadékvíz elleni szigetelés felújítására, valamint a lapos tető is új réteget kapott.

Berczellőné Nagy Marianna az átadón elmondta, az elmúlt három évben folyamatosan újítták fel a megyei szakképző intézményeket, összesen mintegy 1 milliárd forint értékben. Komáromban három ilyen jellegű iskola működik, a gimnázium, a Kulcsár és az Alapy, melyekre összesen több mint 200 milliót költött a Szakképzési Centrum.

Sipos Sándorné az iskola igazgatója emlékeztetett: 1992 óta nem volt ekkora volumenű fejlesztés az intézményben. Igaz, hogy az elmúlt évek során épült edzőterem, sportpálya, történetek nyílászáró cserék, az udvar pedig térkő burkolatot kapott, de a jelenlegi fejlesztés mértékéhez fogható beruházás közel 30 éve nem valósult meg a Kulcsárban.

Pölöskei Gáborné úgy fogalmazott; a hazai gazdaság képzett munkaerőért kiállt, vissza kell állítani a szakképzés presztízsét! Jól

képzett munkaerőt csak vonzó környezetben lehet kinevelni. A kormány az utóbbi két évben felújította az állami kézben lévő szakképző intézmények felét. A 21. századi fejlesztés még csak most kezdődik, ezért elengedhetetlen az új digitális tartalmak bevezetése.

– Olyan szakképzést kell folytatnunk, amit a gazdasági környezet igényel. Fel kell készülnünk a jövőre, hiszen olyan szakmák jelenhetnek meg, amelyek ma még ismeretlenek – zárta gondolatait a helyettes államtitkár.

Dr. Molnár Attila polgármester hangsúlyozta, számos beruházás zajlik ma Komáromban, mely a 20.000 fős kisvárosok közül a legdinamikusabban fejlődő település egész Európában.

– Nemrég adtuk át a bölcsődét, vagy épp az Új-szállási utat az ipari parkban, de néhány napja számoltunk be a szőnyi fejlesztésekről is, és persze ne feledkezzünk meg a kiemelt nagy állami projektekről: az új Duna-híd építéséről, vagy épp a Csillagerőd felújításáról sem. Élen járunk

a pályázatok elnyerésében. Büszke vagyok rá, hogy három év alatt 3 milliárdot tudunk fordítani intézményeinkre. Nemrég fogadtuk el az idei büdzt, mely a családok költségvetése, hiszen számos támogatási formát biztosítunk a komáromiaknak. Mindez azt szolgálja, hogy valódi otthonunknak tekintsük Komáromot! – fogalmazott a városvezető.

Czunyiné dr. Bertalan Judit a leginnovatívabb megyének nevezete Komárom-Esztergom megyét, ahol mintaértékű a szakképzési fejlesztés.

– Jelen beruházás teljes mértékben a Szakképzési Centrum megtakarításából jött létre. E tény is azt bizonyítja, hogy az új fenntartói struktúra jó gazdája az intézményeknek – tette hozzá a képviselőasszony.

A beszédek követően a közreműködők átvágták a nemzetiszínű szalagot, és a diákok, valamint tanáraik birtokba vehették a megújult intézményt.

Fedezzük fel a Duna régió geoparkjait!

Célegyenesben a Dunai GeoTúra Projekt

A veszprémi Hangvillában tartották azt a sajtótájékoztatót, amelyen a Dunai GeoTúra Projekt résztvevői ismertették kétéves együttműködésük eredményeit. Az apropót a projektpartnerek utolsó közös találkozója, és egyben munkaértekezlete szolgáltatta. A nemzetközi társaságot a házigazda Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság igazgatója, Puskás Zoltán köszöntötte.

– Nyolc európai geopark képviselteti magát az 1,7 millió euróból megvalósuló programban, melynek célja, hogy a Duna vízgyűjtő területén fellelhető, különlegesen gazdag földtani örökséget megismertesse, népszerűsítse, és az innovatív turisztikai fejlesztés fókuszába helyezze – mondta az igazgató rövid bevezetőjében.

Megtudtuk, hogy az Interreg Duna Transznacionális Együttműködési Program társfinanszírozásával 2,5 éves időtartamú, mindösszesen 14 partner együttműködésén alapuló geoturisztikai projekt 2017 januárjában indult el. Fő célkitűzései az innovatív geoturisztikai termékek kialakítása, földtani örökségünk újszerű bemutatása, közös marketing megvalósítása, illetve stratégia kidolgozása a turizmusból fakadó környezeti terhek kezelésére. A projekt egyik legfontosabb eredménye a közös Dunai GeoTúra, melynek kialakítása során törekszenek a régiók közötti együttműködés erősítésére, valamint arra, hogy a létrehozott innovatív geoturisztikai termékek növeljék a geoparkok ismertségét és a látogatók számát.

Puskás Zoltán örömmel sorolta a Bakony-Balaton UNESCO Globális Geoparkot érintő eredményeket: idén őszre elkészül a monoszlói Hegyestű

geológiai bemutatóhely, megtörtént a Badacsony és a Szent György-hegy tanösvényeinek felújítása és a Káli-medencében a Hegyestűtől a Kopasz-hegyig húzódó vulkanológiai tanösvény kialakítása. A geopark nevezetességeit egy kétnyelvű kiadvány mutatja be. Az igazgató elmondta, hogy a Dunai GeoTúra a régiók közötti együttműködés erősítése mellett a helyi közösségek bevonását és a kulturális értékek, sajátosságok megismertetését is célozza. A részt vevő geoparkok látvánivalóiról és geoturisztikai kínálatáról készült imázsfilmben mesebeli osztrák, magyar, szlovén, horvát és román helyszíneket láthattunk.

A projekt 6., „Partnerség és Marketing” munkacsomagjáért a BfNPI a felelős partner, és szoros az együttműködés a Bakony-Balaton TDM-mel a Dunai GeoTúra útvonalainak összeállításában és a marketingtevékenységek megvalósításában. A promóciós eszközök közül az infostandok saját tervezésű beszerzésnek, míg a tematikus digitális térkép a szlovákiai Eperjesi Egyetem szakembereivel közös fejlesztésnek tekinthető. A BfNPI 257.000 euró értékű projekt-részt 85%-ban az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatja, 15%-ot pedig a Magyar Állam biztosít nemzeti társfinanszírozás keretei között.

TO

VIII. TOROS PÁLINKAFESZTIVÁL

Székesfehérvár - A Palotai kapu tér faházikóiban hús- és pálinkafélék sokaságából válogathattak a látogatók a hagyományos háromnapos rendezvény keretében. Számos húsipari kister-

melői és pálinkafőzdei standon kóstolóval is kedveskedtek az árusok, de színpadi programok is zajlottak, s nem maradt el a kézműves termékek felsorakoztatása sem február 15-17 között.

EMLEKTŰZZEL TISZTELEGTEK

Gárdony - Emléktűz gyújtással tisztelegtek a doni hős katonák emléke előtt január 11-én.

Ünnepi beszédet az egyházak képviselői és **dr. Fenyves Péterné** alpolgármester mondtak.

FARSANGI PINGPONG

Székesfehérvár - A Fejér Megyei Szabadidő-sport Egyesület február 17-én farsangi összecsapásra invitálta az amatőr asztaliteniszezőket. A felnőtt mezőny legeredményesebbje **dr. Göde Andrea** 3 aranyérmel gyűjtött egyéni, női és vegyes párosban, **Kossa Sándor** 2 arannyal követi őt, a harmadik helyen hármas holtverseny alakult ki **Schlauszky Szilárdné, Farkas László** és **Németh Ottó** egyaránt 1 arany és 1 ezüstérmel szerzett.

Gnám Tamara a TSC vívója párbajtőr junior világtitkát nyert

180 milliós segítség a tatabányai sportnak

Kiemelt egyesület lehet a TSC

Jó néhány évvel ezelőtt a magyarországi sportegyesületek nagyon rossz anyagi helyzetben voltak. A kormány 6-7 éve a hat kiemelt budapesti nagy egyesületet (Honvéd, BVSC, MTK, FTC, Dózsa, Vasas) konszolidálta, átvállalta az adóssághálóját, illetve egyévi több 100 milliós működési támogatást szavazott meg a sporttörvényben deklaráltan. Sámuel Botond, TSC ügyvezető elnöke abban bíz, hogy a tatabányai egyesület is bekerülhet a kiemelt vidéki sportklubok közé.

– A fővárosi nagy klubok támogatásával – kezdte beszélgetésünket **Sámuel Botond** – egyet is lehet érteni, hiszen a sportélet csúcsa Budapesten van. A nagy vidéki bázisokról is, amikor a gyerek felnőtt korbá ér, vagy a jobb körülmények miatt, vagy mert a felsőoktatási tanulmányait Budapesten fogja folytatni, nyilvánvalóan odamennek, és ezekben a műhelyekben készülnek tovább. Ez a TSC életében is így van hosszú évek óta. A legtehetségesebb, legügyesebb gyerekeink Budapesten folytatták pályafutásukat.

– **Szükségszerű ez a folyamat? Vidéken nem lehet megfelelő körülményeket biztosítani az élsportoló fiataloknak?**

– Folyamatosan próbáltunk lobbizni annak érdekében, hogy a vidéki nagy tradicionális bázisok is be tudjanak kerülni ebbe a kiemelt körbe, ha nem is akkora támogatással, de valamilyen szinten mégiscsak meg kell erősíteni a működési forrásokat. Az EMMI sport-államtitkársága pont ugyanígy gondolkodott, és egy pár évvel ezelőtt elkezdte kidolgozni erre a koncepciót.

– **Gondolom, feltételei vannak a kiemelt klubok közé való kerülésnek?**

– Ez így igaz. Nagyon fontos a tradíció, az eredményes múlt. Szintén fontos, hogy több szakosztály működjön az olimpiai sportágakban, meglegyen a megfelelő inf-

rastruktúra, legyenek jól felkészült edzők, kiváló versenyzők, akik folyamatosan az utánpótlás, netán a felnőtt korosztályban világvérsenyeken érnek el eredményeket. Az is kell, hogy az egyesület átlátható, korrekt gazdálkodást folytasson.

– **Mindez igaz Tatabányára?**

– Mi azt gondoljuk, hogy a TSC pont ilyen. Idén vagyunk 109 évesek, és az elmúlt években folyamatosan bővítettük szakosztályaink számát, ez a 7 évvel ezelőtti 8-ról 12-re emelkedett. 2011-ben 550 igazolt versenyzőnk volt, ma 1300. Preferált szakosztályaink az olimpiai sportágak: vívás, ökölvívás, birkózás, atlétika, súlyemelés, valamint a látvány csapatsportágak: a női kézilabda, és a férfi futball. Versenyzőink évről-évre kiváló eredményeket érnek el a hazai és a nemzetközi megmérettetéseken, legutóbb épp **Gnám Tamara** nyert párbajtőr világtitkát a juniorok között. Az ő példája kiváló, hiszen 18 éves, és iskolát kell választania. Ha bekerülünk a kiemelt egyesületek közé, akkor azt mondhatjuk neki: a 2024-es olimpia a cél, és addig te sportolj továbbra is a TSC-ben! Hiszen a megemelt támogatásnak köszönhetően akkor tudjuk a versenyztetését, a felszerelését, az edzőjét, netán őt magát is finanszírozni. Az atléták, az ökölvívók és a birkózók közül is számos hasonló tehetséget meg tudnánk tartani.

– **Hol tart a kiemelt egyesületi besorolás folyamata?**

– Jó hírrel szolgálhatok, hiszen 2018 év végén a Kormány pénzmaradványából egyszeri támogatásként 180 millióval támogatta a TSC-t, előjeleként a vidéki tíz nagy egyesületbe való bekerülésünknek. Ez tehát egy pénzmaradvány volt, de a sportért felelős államtitkárság államtitkár-helyettesével való konzultáció során arra kaptunk ígéretet, mindent elkövetnek annak érdekében, hogy a Kormány beépítse a vidéki nagy bázisok támogatását a 2020-as költségvetésbe, és akár 2024-ig, azaz egy olimpiai ciklus erejéig folyamatosan biztosítsa ezt a forrást számukra.

– **Mekkora lehet az éves támogatás összege?**

– Nem tudjuk pontosan, az államtitkárságtól azt az információt kaptuk, hogy nem biztos, hogy lesz annyi, mint a mostani, egyszeri összeg volt, de nagyjából hasonló nagyságrendben bizakodhatunk. Ha innentől minden évben kapunk mondjuk 100 milliót, az egy hatalmas nagy dolog lenne. Mert nem kell minden évben eszközöket cserélni, így a támogatást teljes egészében a felkészülésre fordíthatnánk. Ha a fele összeg realizálódna, annak is nagyon tudnánk örülni!

**SCHÄFFER
SZODA**

**20 éves tapasztalattal
vevőink szolgálatában!**

Termékeink és szolgáltatásaink: szódavíz (szikvíz), tisztított, ionizált és lúgos víz gyártása, forgalmazása, kiszállítása, 25 literes kór ballonok töltése és kiszállítása, vízadagoló gépek eladása, bérbeadása Tatabánya és környéke területén.

2800 Tatabánya, Táncsics u. 74.
Mobil: +36 (20) 333-0190
Web: www.schafferszoda.hu

ANDREA

FODRÁSZAT

Tatabánya, Győri út 10. fsz. 1. (OBI-val szemben)

Az ideális partner mi vagyunk!

Időpontegyeztetés:

34/310-554, 30/336-7841

A NESZMÉLYI BORVIDÉK BEMUTATJA:

**TAVASZI
KVATERKA**

20 borászy 100 bora Ket délután!

2019. MÁRCIUS 8-9. 17.00-21.30 ÓRÁIG

TATÁN, AZ ESTERHÁZY PEZSGŐGYÁRBAN

(2 8 9 0 T A T A , B A J I U . 5 3 .)

 [neszmyiborvidek](https://www.facebook.com/neszmyiborvidek)
www.pezsgogyar.com

JEGYEK: EPASS.HU

Álljunk meg egy borra!

NESZMÉLYI BORVIDÉK – KÖZELEBB, MINT GONDOLNÁDI

**Soproni
nyári bobbpálya**

Sopron, 84-es út mellett
Tel.: 20/4333-505,
99/334-266

**Nyitva
Márc. - nov.:
naponta**

**Nov. -márc.:
csapadékmentes
hétvégeken**

**Visegrádi téli-nyári
bobbpálya**

11 főútról
Visegrád-Nagyvillám,
Tel.: 20/9245-961,
26/397-397

**Egész évben nyitva
minden nap!**

www.bobozas.hu

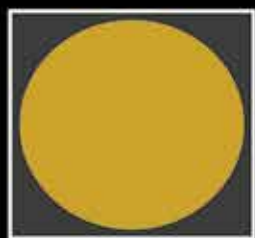

CSÍK

ZENEKAR

03. 22., 19:00

A fesztivál
fő támogatója a
BRIDGESTONE

Tatabányai
Tavaszi Fesztivál
2019. március 19 – április 5.

LAJKÓ

FÉLIX ÉS ZENEKARA

04. 05., 19:00

